

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

KALAALLIT NUNAANNI

NAMMINERSORLUTIK OQARUSSAT

NUNATTA
KARSIATA
NAATSORSUUTAI

2020

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat 2021

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik

Illioqqarnera: iCICERO, grafisk produktion, Nuuk

Naqiterneqarfia: Nuuk Offset

Eqqumiitsuliortoq: Robert Holmene

Naatsorsuutit 2020

Ujarliutit

ATUARNISSAANUT ILITSERSUUT	4
NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAASA AKUERSISSUTIGINEQARNERAT.....	5
AQUTSISUT ATSIORNERI	6
KUKKUNERSIUISUP KIFFAaANNGISSUSEQARTUP KUKKUNERSIUISUTUT UPPERNARSAANERA....	7
2020-MUT NALUNAARUT	10
ISERTITASSATUT ANINGAASALIISSUTIT	12
INGERLATSINERMUT ANINGAASALIISSUTIT	13
ANINGAASALIISSUTIT INATSISITIGUT PISUSSAAFFIGISAT	14
TAPIISSUTITUT ANINGAASALIISSUTIT	15
SANAARTORNERMUT ANINGAASALIISSUTIT	16
NAALAKKERSUIISOQARFINNIT NALUNAARUTIT	17
ANINGAASAQARNERMUT NAALAKKERSUIISOQARFIK	20
NUNANUT ALLANUT NUKISSIUUTEQARNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	27
ISUMAGINNINNERMUT, ILAQUTARIINNUT INATSISINILLU ATUUTSITSINERMUT NAALAKKERSUIISOQARFIK	30
PEQQISSUTSIMUT NAALAKKERSUIISOQARFIK	33
ILINNIARTITAANERMUT, KULTUREQARNERMUT ILAGEEQARNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	36
AALISARNERMUT, PINIARNERMUT NUNALERINERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	39
INUUSSUTISSARSIORNERMUT SULISOQARNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK.....	41
AATSITASSANUT NAALAKKERSUIISOQARFIK	48
INEQARNERMUT ATTAVEQAQATIGIINNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	50
ILISIMATUSARNERMUT AVATANGIISINULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	54
2020-MUT ANINGAASALIISSUTINUT NAATSORSUUTIT ANINGAASANUT INATSIMMI KONTUNUT AGGUATAARLUGIT.....	58
2020-IMI ANINGAASALIISSUTINI ANGUSAT SIUNERTANUT AGGUATAARLUGIT.....	59
ANGUSANUT NAATSORSUINERIT, 2020	61
KILLIFFINNUT OQIMAAQATIGIISSITSINEQ, 31. DEC. 2020	63
AKILIISINNAASSUTSIMIK NAATSORSUINEQ, 2019-20	65
NALUNAARSUKKAT.....	66
PISUSSAAFFIORATARSINNAASUT.....	74
NAATSORSUUSERINERMI SULERIAASEQ ATORNEQARTOQ	75

ATUARNISSAANUT ILITSERSUUT

TUNNGAVIUSUMIK NAATSORSUUTIT

Tunngaviusumik naatsorsuutit tassaapput nalunaarut pingaarneq kiisalu Naalakkersuisut oqartussaaffigisaannit tamanit Naalakkersuisoqarfimmiillu nalunaarut.

Nalunaarummi pingaarnermi nassuiaatigineqarput aningaasanut inatsimmut ilassutitullu aningaasaliissutitut sanilliullugit nikingassutit pingaaruteqarnerpaat, naalakkersuisoqarfinniilli nalunaarummi ilisimatitsisutigineqarlutik namminneq oqartussaaffigalugit akisussaaffigisaminni anguniagassanik naammassinnisimanagerit. Tamakku qaavisigut nalunaarutip imarai ukiuni kingullerni pingasuni Namminersorlutik Oqartusani aningaasaqarnikkut ineriartorneq pillugu pingaarnertigut paasissutissat.

Tunngaviusumik naatsorsuutit aamma naatsorsuutininik makkuninnga imaqarput:

- Aningaasaliissutitut naatsorsuutit aningaasanut inatsimmi kontunut agguataarneqarput
- Siunertat malillugit aningaasaliissutini angusat agguataarnerat
- Suunerinut agguataarlugit angusat naatsorsornerat
- Killiffiusunik oqimaaqatigiissitsineq
- Akiliisinnaassutsimik naatsorsuineq

Suunerinut agguataarlugit angusanik naatsorsuisimaneq ingerlatseqatigiiffiit namminersortut angusaminnik naatsorsuisimanagerannut naapertuuppoq. Angusanut naatsorsuutaasimasooq taamaalilluni tamatuminnga ilaneqarpoq, malittarisassallu 1992-imi eqqunneqartut malillugit suli naatsorsuiffigineqassalluni. Matumani angusarineqartut Namminersorlutik Oqartussani isertitani, ingerlatsinermut aningaasartuutini, sanaartornermut aningaasartuutini aamma taarsigassarsititsinerni angusat tamarmiusut aallaavigalugit naatsorsorneqassapput. Taakkulu taagorneqartarput IST-mi naatsorsuutininik. Naatsorsuutitut pingaarnerut allakkiat tunngaviusumik naatsorsuutitut aamma inissinneqarsimapput. Taakku naatsorsuutini allanneqarsimasunut ataasiakkaanut itisiliissutaasunik aamma immikkoortiternernik tunniussipput naatsorsuutit paasineqarnissaannut pisariaqartutut isigineqartumik annertussusilinnik.

ILANNGUSSAT

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut ilanngussaqq immikkoortortanik pingasunik imaqarpoq:

- Atuarnissaanut ilitsersuut
- Konto pingaarnerni aningaasaliissutitut naatsorsuutit
- Ukiuni pingasuni kingullerni aningaasaliissuteqartarnermi konto pingaarnerni angusat

NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAASA AKUERSISSUTIGINEQARNERAT

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaanni nr. 26, 28. november 2016-imeersumi aalajangersagaavoq kingusinnerpaamik Inatsisartut ukiakut ataatsimiinneranni ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi kingullermi nunatta karsiata naatsorsuutai kukknersiukkat saqqummiunneqartassasut.

Nunatta Karsiata naatsorsuutaasa kukknersiorneqartarnissaannut kukknersiuisunik naalagaaffimmit akuerisaasunik Inatsisartut toqqaasimapput. Kukknersiuisut naatsorsuutitut uppersaallutik atsior-tussaapput. Tamanna naatsorsuutini takuneqarsinnaavoq.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup naalakkersuisut sinnerlugit naatsorsuutit Inatsisartunut saqqummiutissavai. Inatsisartut naatsorsuutit Nunatta Karsiata Naatsorsuutaasa Kukknersiorneqartarnerannut Ataatsimiititaliamut, Kukknersiuisinermut Ataatsimiititaliamik taaneqartartumut, nassiuutissavaat. Kukknersiuisinermut ataatsimiititaliap kukknersiuisut nalunaarutaat pissarsiarissavaa Naalakkersuisullu qin-nuigalugit kukknersiuisut nalunaarutaanni inassuteqaatinut oqaaseqatinullu akissuteqarnissamut alla-gangorlugu nassuiaasiussasut.

Kukknersiuisinermut ataatsimiititaliap aningaasartuutaasimasut isertitaasimasullu aningaasaliissutigine-qarsimasunut naapertuuttumik ator-neqarsimanersut, aningaasaliissutaasimasut aningaasaliissutissat akuersissutigineqarneranni naatsorsuutigisanut naapertuunnersut aamma Namminersorlutik Oqartussat naleqartitaat aningaasatigut illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarsimanersut nalilersussavai.

Tamakkua saniatigut kukknersiuisut naalagaaffimmit akuerisaasut nalunaarutaannut aamma nalunaarum-mut Naalakkersuisut akissutaannut Kukknersiuisinermut ataatsimiititaliap isummissaaq.

Kukknersiuisinermut ataatsimiititaliap isumaliutissiisummik tunniussissaaq, isumaliutissiisut ataatsimii-titaliap naatsorsuutitut isummerfigisaanik imaqassaaq. Isumaliutissiisut taanna Inatsisartut nunatta kar-siata naatsorsuutaanik suliarinninnerannut ilaassaaq.

AQUTSISUT ATSIORNERI

Ukiumoortumik nalunaarusiaq Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il. il. pillugit nalunaarut nr. 8, 27 februar 1995-imeersoq naapertorlugit tunniunneqarpoq. Malittarisassat taakku tunngavigalugit 2020-mut ukiumoortumik nalunaarusiaq isumarput malillugu sutigut tamatigut eqqortuusutut isigaarput.

Matumuuna uppersarparput:

- Ukiumoortumik nalunaarusiaq eqqortumik takutitsisusooq – tassa imaappoq, ukiumoortumik nalunaarusiaq pingaarutilinnik minitaqanngitsoq imaluunniit kukkusunik paasissutissiingitsoq
- Immikkut akuersissutigineqartut naatsorsuutit saqqummiunneqarnerinut ilaatinneqartut inatsisunut aalajangersakkanullu allanut naapertuuttut kiisalu isumaqatigiissutit nalinginnaasumillu periut-sit atorneqartut,
- Suleriaasissanik pilersitsisooqarsimasooq, taakkulu naapertorlugit ukiumoortumik nalunaarusiami aningaasat ilanngunneqarsimasut pissusissamisoortumik ingerlanneqarneri qulakkeerneqarlutik.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq Inatsisartuni suliarineqassasooq inassutigineqarpoq.

Nuuk, ulloq 21. maj 2021

	
Aasi Chemnitz Narup	Nikolai Sten Christensen
Aningaasaqarnermut Naalakkersuisooq	Naalakkersuisooqarfimmi pisortaq

KUKKUNERSUISUP KIFFAANNGISSUSEQARTUP KUKKUNERSUISUTUT UPPERNARSAANERA

INATSIARTUNUT

Ukiumut naatsorsuutit kukkunersuisunit uppernarsarneqarnerat

Nunap Karsiata ukiumut naatsorsuutaanik 1. januar – 31. december 2020-imut tunngasunik kukkunersui-nerput naammassivarpur, taakkua imaraat angusat naatsorsorneqarnerat, oqimaaqatigiissitsineq, akilii-sinnaassuseqarnermut natsorsuussat aammalu nassuiaatit, tassaniiporlu naatsorsuuserinermi suleriaa-seq atorpeqartoq, qupp. 58-78 takuneqarsinnaasoq. Ukiumut naatsorsuutit suliarineqassappur Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingorna allannguutitalik naapertorlugu.

Uagut paasinnittaaserput naapertorlugu ukiumut naatsorsuutit sutigut tamatigut eqqortuupput, taman-na isumaqarpoq naatsorsuutit Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat naatsor-suutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingorna allannguutitalik naapertorlugu suliarineqarsimasut.

Inerniliussamut tunngavissat

Uagut kukkunersuiinermik ingerlatsivugut kukkunersuiinermi nunani tamalaani najoqqutassat aamma nunatsinni kukkunersuisoqarneq pillugu inatsimmi piumasaqaatit, taamatullu pisortat kukkunersiorneqar-neranni najoqqutassat naapertorlugit, tassami kukkunersuiineq ingerlanneqarmat Kommunit aamma Nam-minersorlutik Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. no-vember 2016-imeersoq kingorna allannguutitalik naapertorlugu. Najoqqutassat piumasaqaatillu taakku naapertorlugit uagut akisussaaffippur erseqqinnerusumik nassuiarneqarpoq kukkunersuisup uppernar-saanera pillugu immikkoortumi "Ukiumi naatsorsuutit kukkunersiorneqarnerannut Kukkunersuisup aki-sussaaffiat". Namminersorlutik Oqartussanut kiffaanngissuseqarpugut nunani tamalaani kukkunersui-sut ileqqorissaarnissamut najoqqutassa (IESBA-p ileqqorissaarnissamut malittarisassai) aamma piu-masaqaatit allat Kalaallit Nunaanni atuuttur naapertorlugit, soorluttaaq malittarisassat piumasaqaatillu taakkua eqqarsaatigalugit ileqqorissaarnissamut pisussaaffivut allat naammassigivut. Uagut paasinnit-taaserput naapertorlugu, kukkunersuiinermi uppernarsaatissatut anguneqartoq naammappoq aamma uagut inerniliussatsinnut tunngavissatut naleqqulluni.

Pissutsinik kukkunersuiinermut tunngasunik erseqqissaaneq

Aningaasaliiffiqineqartur naatsorsuutaanni missingersuutit pillugit paasissutissat aningaasanur inatsimmi kontot aamma siunertat aallaavigalugit immikkoortiterneqarsimasut Naalakkersuisunit ilanngunneqarput.

Assersuussinermi kisitsisit atorpeqartur kukkunersuiinermi ilanngunneqanngillat.

Naalakkersuisut ukiumut naatsorsuutininut akisussaaffiat

Naalakkersuisut akisussaaffigaat ukiumut naatsorsuutininut eqqortumik takutitsisunik suliaqassallutik, imaappoq pingaarnerusutigut kukkunernik amigaatinillu imaqanngitsunik, Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingorna allannguutitalik il.il. naapertorlugu. Taamatuttaaq Naalakkersuisut nammineq nakkutilliineq akisussaaffigaat, tamanna ukiumut naatsorsuutininut pingaarutilitsigut kukkuneqanngitsunik saqqummiussinissamut Naalakkersuisunit pisariaqartutur isigineqartoq, kukkuneq unneqaserlunnermit imaluunniit kukkunivimmit pissuteqaraluarpat paasineqarsinnaaqqullugu, taamatullu naatsorsuuserinermi periutsimik naapertuuttumik toqqaaneq aamma atugaarneq, soorluttaaq naatsorsuuserinermi missiliuus-sineq pissutsit atuuttur naapertorlugit Naalakkersuisunit naammaginarutur isigineqartunik atuutsitsineq.

Kukkunersuisup akissaaffia

Uagut anguniagaraarput isumannaallisaanermik qaffasissumik pilersitsissalluta, ukiumut naatsorsuutit tamakkiisut kukkusumik paasissutissiinninnissaat pillugu, tamanna peqquserluttuliornermit kukkuner-milluunniit pisimagaluarpat, aamma kukkunersuisut uppernarsaammik inerniliussamik imalimmik tun-niussissalluta. Isumannaallisaaneq qaffasissuq tassaavoq isumannaallisaaneq pitsaalluinnartoq, taanna-li qularnaveeqqutaanngilaq kukkunersuiinermi nunani tamalaani periutsit aamma Kalaallit Nunaannut piu-masaqaatit immikkut atuuttur naapertorlugit, kukkunersuiinermi ingerlanneqartur tamatigut kukkunernik malunnaatilinnik qulaajaanissaanut, taamaattur piusimassappata. Kukkunerit malunnaatilillit peqquserlut-toqarnera imaluunniit kukkusorqarnera tunngavigalugit pisinnaappur, aamma malunnaatilillit isigineqar-

sinnaapput tupigusuutissaanngitsumik naatsorsuutigineqarsinnaappata, ataasiakkaarlutik imaluunniit ataatsimoorlutik aningaasaqarneq pillugu aalajangiussanut sunniuteqarpata, naatsorsuutini atuisut ukiumut naatsorsuutit tunngavigalugit aalajangigarimmatigik.

Kukkunersiunermit atatillugu, kukkunersiuneq nunani tamalaani periutsit atorneqartut aamma Kalaallit Nunaannut piunasaqaatit immikkut atuuttut naapertorlugit ingerlanneqartumi, uagut kukkunersiunerup nalaani suliaasaqarfitsinnut tunngatillugu naliliinernik ingerlatsissaagut, aamma uagut suliaasaqarfitsinnik ingerlatsinitsinni qularneq atugarissavarput. Taakkununga ilanngullugit:

- Ukiumut naatsorsuutini pingaarutilinnik kukkusunik paasissutissiisoqarsimaneranik paasiniaaneq aamma naliliineq, taakkua peqquserluttuliornikkut imaluunniit kukkuluttornikkut pisimagaluarpataluunniit, aarlerinaatit qisuariarfigalugit kukkunersiuisutut iliuusissanik periusissiorneq aamma ingerlatsineq, kiisalu kukkunersiuisutut uppersaatinik pissarsineq uagut inerniliussassatsinnut tunngavissatut naammattutut aamma naleqquttutullu isigisatsinnik. Peqquserlunnerit tunngavigalugit kukkunernik pingaarutilinnik paasisaqanngitsoorsinnaanermut aarleriaat kukkunernik pingaarutilinnik kukkunivinnik pissuteqartunit qaffasinneruvoq, peqquserluttuliornerit peqatigiinniapilunnikkut, peqquserlulluni allagaasiornikkut, piaaraluni ilanngussinngitsoornikkut imaluunniit nammineq nakkutilliinermik atuutsinngitsoornikkut pisarmata.
- Nammineq nakkutilliinermik kukkunersiunermit pingaaruteqartumik paasinnissaagut uagut kukkunersiuisutut iliuuserisassagut ilusilerumallugit, taakkua pissutsinut naleqquttuussapput kisianni Namminersorlutik Oqartussat nammineq nakkutilliinerata pitsaassusianut naliliinertut paasineqassanngillat.
- Isummerfigissavarput, naatsorsuuserinermik periuseq aqutsisunit atorneqartoq naleqquttuunersoq, kiisalu naatsorsuuserinermi naliliinerit aamma paasissutissat taakkununga tunngasut aqutsisunit suliarineqarsimasut tulluartaunersut.
- Inerniliissaagut, ingerlatsiinnarnissaq siunertaralugu naatsorsuuserinermi periuseq atorlugu Naalakkersuisut ukiumut naatsorsuutit suliaat naleqquttuusut, taamatullu kukkunersiuisutut uppersaattissatut pissarsiarineqartoq tunngavigalugu, pisut imaluunniit pissutsit annertuumik qulalersitsisinaanersut, Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsinerata nanginneqarsinnaaneranut. Inerniliigutta annertuumik qularnartoqartoq, uagut kukkunersiuisutut uppersaanitsinni tamanna malugeqqussavarput ukiumut naatsorsuutini paasissutissiinnikkut imaluunniit, paasissutissat taakkua naammaginangipata uagut inerniliussarput allanngortissavarput. Uagut inerniliussarput kukkunersiuisutut uppersaanermik tunngaveqarpoq, taanna uagut kukkunersiuisutut uppersaanitta ullua tikillugu atuuttoq. Taamaattoq, Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsinernik nangitsinnarsinnaassanngilaq siunissami pisut imaluunniit pissutsit nassataannik.

Naalakkersuisut attaveqarfigisassavagut ilaatigut kukkunersiunerup pilersaarutigineqartup annertussusia aamma qaqugukkut pinissaanut tunngatillugu, kiisalu kukkunersiuisutut isiginiakkat pingaarutillit pillugit, tassunga ilanngullugit uagut kukkunersiuinitsinni nammineq nakkutilliinermi amigaataasinnaasut malunnaatillit pillugit.

Ukiumut naatsorsuutini aamma kukkunersiuisut taakkununga uppersaanerannit paasissutissat allaanerisut

Paasissutissat allat Naalakkersuisut akisussaaffigivaat. Paasissutissat allat tassaapput “2020-imi Nunap Karsiata naatsorsuutaasa” iluaniittut ilangussatut saqqummiussat ilanngullugit, uagut kukkunersiuinitsinni aamma uppersaanitsinni ilanngunneqarsimanngitsut, qulaani inerniliussamat tunngavissaq naapertorlugu.

Ukiumut naatsorsuutit pillugit uagut inerniliussarput paasissutissanik allanik imaqaanngilaq, aamma uagut taakkununga qularuteqaanngivilluta inerniliussamik saqqummiussilluta oqaaseqaanngilagut.

Ukiumut naatsorsuutini kukkunersiuinitsinnut atatillugu, uagut akisussaaffigaarput paasissutissiissutit allat atuassallugit tassungalu tunngatillugu eqqarsaatersuutigalugu, paasissutissiissutit allat ukiumut naatsorsuutini imaluunniit uagut kukkunersiuinitsinnit ilisimalersimasatsinnit malunnaatillimmik ataqatigiinngissuteqarnerisut allatulluunniit kukkunernik pingaarutilinnik imaqarsorinarnersoq. Suliaq ingerlanneqartoq tunngavigalugu ineriliissagutta, paasissutissani allani malunnaatillimmik kukkusumik paasissutissiisoqartoq tamanna pillugu nalunaarusiussaagut.

Tassunga tunngatillugu nalunaarutissaqaanngilagut.

Taamatuttaaq uagut akisussaaffigaarput eqqarsaatersuutigissallugu, aqutsisut nalunaarutaat Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr.

26, 28. november 2016-imeersoq kingorna allannguutitalik il.il. naapertorlugu paasissutissatut piumasaqaatinik imaqarnersoq.

INATSISILIORNEQ ALLA AAQIINERILLU ALLAT NAAPERTORLUGIT UPPERNARSAANEQ

Inatsisunik atuutsitsinermik kukkunersuineq aamma ingerlatsinermik kukkunersuineq pillugit oqaaseqaatit

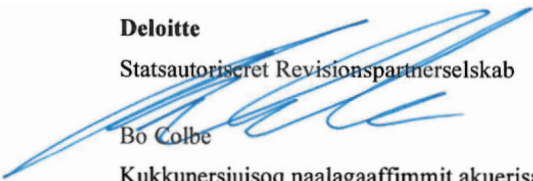

Naalakkersuisut akisussaasuupput, naatsorsuutini saqqummiussinermut atasumik iliuuserisat aningaasaliissutinut, inatsisunut malittarisassanullu allanut taamatullu isumaqatigiissutinut atuuttunut nalinginnaasumillu ingerlatsinermut naapertuuttuunerannut. Naalakkersuisut aamma akisussaasuupput, ukiumut naatsorsuutini ilaasuni aningaasanik aqutsinermut aamma ingerlatsinermut tunngassuteqartuni sipaarsinnaassuseq, pilersitsisinnaassuseq aamma pitsaassuseq aallaavigineqarnissaannut. Tassunga tunngatillugu Naalakkersuisut aqqiissuussanik ingerlatseriaatsinillu pilersitsinissamut akisusaasuupput, sipaarsinnaassutsimut, pilersitsisinnaassutsimut pitsaasutsimullu tapertaasunik.

Uagut ukiumut naatsorsuutini kukkunersuiniitsinnut atatillugu akisusaaffigaarput, inatsisit atuutsinernerannik kukkunersuineramik aamma ingerlatsinermik kukkunersuineramik sammisanik toqqakkanik ingerlatsissalluta, pisortat kukkunersiorneqarnerannut malittarisassat naapertorlugit. Inatsisit atuutsinernerannut kukkunersuiniitsinni sammisatut toqqakkani isumannaallisaanerup qaffasissusia misilerassavarput, aqqiissuussinerit misissorneqartut naatsorsuutini saqqummiussinermi ilaasut aningaasaliissutit, inatsisit malittarisassallu allat naapertorlugit ingerlanersut kiisalu isumaqatigiissutitut atuuttut aamma nalinginnaasumik ingerlatseriaatsimut naapertuuttuunerat. Ingerlatsinermik kukkunersuiniitsinni annertuumik qularutissaqarata naliliissaagut, ingerlatsivinni ukiumut naatsorsuutini ilaasuni aqqiissuussat, ingerlatseriaatsit imaluunniit aalajangiinerit sipaarsinnaassutsimut, pilersitsisinnaassutsimut pitsaasutsimullu eqqarsaatersortussaanerumut naapertuunnersut.

Suliamik ingerlatsinerput tunngavigalugu inerniliissagutta, isornaatilinnik pingaarutilinnik oqaaseqaasior-nissamut pissutissaqartoq, tamanna oqaaseqaammi matumani nalunaarutigissavarput.

Tassunga tunngasumik nalunaarummi matumani isornaatilinnik pingaarutilinnik oqaaseqaatissaqanngila-gut.

Nuuk, ulloq 21. maj 2021

Deloitte	
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab	
	
Bo Colbe	Thomas Hermann
Kukkunersuisoq naalagaaffimmit akuerisaasq	Kukkunersuisoq naalagaaffimmit akuerisaq
MNE nr. 24634	MNE nr. 26740

2020-MUT NALUNAARUT

UKIUMI ANGUSAT

Ukiumi angusat naatsorsuutit saqqummiussisarnerit assigiinngitsut marluk malillugit Nunatta Karsiata naatsorsuutaani ersersinneqarput. Taakku marluullutik tamarmik immikkut ersersippaat Namminersorlutik Oqartussat ukiumi angusarisimasaat.

Naatsorsuutit saqqummiinermi siullertut ukiumoortumik naatsorsuutit pineqarput.

Ukiumoortumik naatsorsuutit nassuiarneqartarput Namminersorlutik Oqartussat ukiumi isertitaat aningaasartuutaallu (angusat naatsorsorneqarneri) – taakkulu killiffimmi oqimaatigiissitsinertut isigineqassapput, taakkunanilu Namminersorlutik Oqartussat ukiup naatsorsuiffiusup naalernerani aningaasaqarnikkut inissisimanagerat akiliisinaassutsimullu naatsorsuinerit ukiumi aningaasat ingerlannerannik takutitsiffiusut nassuiarneqarput.

Angusanik naatsorsuineri siulliullugu ukiumi ingerlatsineri angusat suliffeqarfiup nalinginnaasup ingerlatsineri angusaanut assersuunneqarsinnaasut naatsorsorneqassapput, takuuk naatsorsuinerit periu-seq atorineqarpoq pillugu immikkoortoq.

Ingerlatsineri angusat tamatum kingorna suliffeqarfimmi taarsigassarsiat aningaasaliissutillu nikingassutaannut iluarsineqassapput, taamaalilluni IST-mi angusat (ingerlatsineq, sanaartorneri aamma taarsigassarsititsineq) takuneqarsinnaalissapput. Naggasiullugu Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsineqatigiiffiutaannut, suliffeqarfimmi namminersortitanut kiisalu kommuninut taarsigassarsiat iluarsineqassapput, taamaalilluni Nunatta Karsiata IS-imi (ingerlatsineq aamma sanaartorneri) angusai takuneqarsinnaalissapput.

2019-imi Namminersorlutik Oqartussat pisortat kontunut pilersaarutaat ataatsimoorussa qatutulerpaat. Naalakkarsuisut naalakkarsuinnikkut anguniagassat, suliaallu pisortani suliarineqartarput, suliaassat qanoq suliarineqartarnerisa, aningaasaqarnikkut killiliussat sunniutissallu - aamma angusat naalakkarsuinnikkut anguniakkanut tunngatillugu anguneqartarput akornanni pitsaanerumik ataqatigiittoqarnissaa pillugu Naalakkarsuisut kissaateqarnerisa piviusunngortinnissaannut kontunut pilersaarut nutaaq qitiulluinnarpoq. Pisortanili ataatsimoorussamik kontunut pilersaarut atulernerata kingunerissavaa isertitaat aningaasartuutillu 2019-imit kisitsisinut toqqaannartumik assersuunneqarsinnaannginnissaat, taamaamallu ilanngunneqarsimanatik.

Suunerinut agguataarlugit ingerlatsineri angusat

Mio. kr.	2018	2019	2020
Isertitaat		-7.424	-7.553
Ingerlatsineri aningaasartuutit		7.010	7.430
Sanaartorneri aningaasaliinerillu		-359	315
Ukiumi ingerlatsineri angusat	-90	-773	192
Taarsigassarsititsineri nikinganerit	-73	-35	-410
Suliffeqarfimmi aningaasaliinerit	48	671	50
IST-mi angusat	-115	-137	-168
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsititsinnerit	-18	-5	303
IS-imi angusat	-133	-142	135

- (minus) tassaapput isertitaat akiliutigineqartullu, kisitsisit minusitaqanngitsut tassaallutik aningaasartuutit tunniunneqarsimasullu.

Immikkoortunut agguataarilluni naatsorsuineri 2020-mi 192 mio. kr.-inik ingerlatsineri amigartooruteqarsimasooq takuneqarsinnaavoq, tamannalu 2019-imi angusarineqartunit 965 mio. kr.-inik appasinuavoq. Taamatut ineriartortoqarneranut pissutsit pingasut pingaarnertigut pissutaapput.

2019-imi Namminersorlutik Oqartussat Air Greenland A/S-imit pissarsiat aqqutigalugit 461 mio. kr.-inik immikkut ittunik isertitaqarsimavoq.

2019-imi Kalaallit Nunaanni mittarfiliortiternissami danskit suleqataanissaat pillugu isumaqatigiissummut aamma Danmarkip Kalallit Nunaatalu akornanni inuusutissarsiutitigut suleqatigiittoqarnerunissaanut ilaasumik Namminersorlutik Oqartussat 88 mio. kr.-niniq aamma tigusaqarsimapput.

Namminersorlutik Oqartussat 2020-mi Covid-19-ip kingunerisaanik iliuusissanut immikkut ittunut, inuusutissarsiortunut suliffinnullu ikiorsiissutinut 415 mio. kr.-nit missaanniittunik aningaasartuuteqarsimapput.

Naatsorsuutit saqqummiunneqartut tullii tassaapput aningaasaliissutinut naatsorsuutit.

Aningaasaliissutinut naatsorsuutitigut nassuiarneqartarput aningaasaliissutinut (missingersuutit) naalakkersuinikkut aalajangerneqarsimasunut tunngatillugu ukiumi atuinerit. Taamaalilluni aningaasaliissutinut naatsorsuutitigut takutinneqarpoq aningaasaliissutit malinneqarsimasut – taamalu Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermik aqutsinerminni eqqortumik ingerlatsisut oqaatigineqarsinnaalluni.

Isertitat aningaasartuutillu soorunami ukiumoortumik naatsorsuutit assigivaat, ukiumoortumik naatsorsuutitigut ersersinneqarput isertitat aningaasartuutillu akornanni pissutsit aningaasaliissutinullu naatsorsuutitigut ersersinneqarlutik atuinerup aningaasaliissutillu akornanni pissutsit. Takussutissami tullinguuttumi takutinneqarpoq aningaasaliissutinut naatsorsuutit aningaasaliissutit suussusiinut immikkoortiterneqarsimaneri.

Aningaasaliissutinut naatsorsuutit

Mio. kr.	2018	2019	2020	2020	2020
	Naatsorsuutit	Naatsorsuutit	Naatsorsuutit	Missingersuutit	Nikingassut
Isertitassatut aningaasaliissutit	-7.256	-7.740	-7.431	-7.171	-260
Ingerlatsinermut aningaasaliissutit	2.956	2.998	3.367	3.260	107
Aningaasaliissutit inatsisitigut pisussaaffigisat	1.020	1.062	1.094	1.115	-22
Tapiissutitut aningaasaliissutit	2.578	3.010	2.436	2.443	-7
Sanaartornermut aningaasaliissutit	587	532	366	506	-139
IST-mi angusat	-115	-137	-168	153	-321
IS-imi angusat	-133	-142	135	455	-320

- (minus) Naatsorsuutini missingersuutinilu isertitat takutinneqarput Nikingassutinut takussutissami takuneqarsinnaapput missingersuutinut sanilliullugu aningaasartuutikinneruffiit isertitaqarneruffiilluunniit aningaasartaat.

2020-mi IST-mi angusarineqartut ilassutitut aningaasaliissutit ilanngullugit 153 mio. kr.-niniq missingersuutigalugu amigartooruteqarnissamut sanilliullugu 168 mio. kr.-niniq sinneqartoorfiusimapput, tamannalu angusat 321 mio. kr.-niniq pitsanngoriarnerannik isumaqarpoq.

Immikkoortut tullii aningaasaliissutit suussusii ataasiakkaarlugit erseqqinnerusumik nassuiarneqarput. Missingersuutigineqartunit nikingassutit annertunerusut nassuiarneqarnissaat qitiutinneqassaaq.

ISERTITASSATUT ANINGAASALIISSUTIT

Isertitassatut aningaasaliissutitigut Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq piginnaatinneqarpoq inatsisitigut pisussaaffigisanik taamatullu inatsisitigut pisussaaffiginngisanik isertitaqartarnissamut. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut danskit naalagaaffiata ataatsimoortumik tapiissutai kiisalu akieraarutit akitsuutillu isertitassatut aningaasaliissutit naatsorsuusioneqassapput.

Isertitassatut aningaasaliissutit

Mio. kr.	2020 Naatsorsuutit	2020 Missingersuutit	2020 Nikingassut
Akieraarutit akitsuutillu	-2.663	-2.459	-204
Pisortat oqartussaaffeqarfiinit nuussinerit	-4.323	-4.306	-17
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	-10	-9	-1
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	-151	-179	29
Pilersuineq	-266	-206	-60
Allaffissorineq	-18	-13	-6
Isertitassatut aningaasaliissutit katillugit	-7.431	-7.171	-260

Isertitassatut aningaasaliissutit naatsorsuutit aningaasanut inatsimmi kingusinnerusukkullu ilassutit aningaasaliissutini naatsorsuutigineqartumit 260 mio. kr.-nik pitsaanerupput.

Namminersorlutik Oqartussat 2020-mi isertitaasa 58 pct.-iisa missaanniittut imaluunniit 4.323 mio. kr.-nit naalagaaffimmit ataatsimoortumik tapiissutit, EU-mit isertitat aamma isumaqatigiissutugalugit isertitat allat aqutugalugit pisortani oqartussaasut nuussinerannit pisuupput.

Akieraarutit akitsuutillu missingersuutigineqartunit 204 mio. kr.-nik isertaqarfiunerupput, missingersuutigineqartunut sanilliullugu tamanna 8 %-imik pitsaaneruvoq. Iluanaaruteqarnerunermut nuna tamakkerlugu akieraarut, nuna tamakkerlugu immikkut akieraarut, ingerlatseqatigiiffinnut akieraarut toqqaannangitsumillu akieraarut naatsorsuutigisamiit qaffasinnerusimanerat pingaarnertut pissutaapput.

Toqqaannangitsumik akieraarutini nikingasoqarnera eqqussuinermi akitsuutinit, naqissusiinermut akitsuutinit, motoorinut akitsuutinit, sulisoqarnermut akitsuutinit kiisalu qaleralinnut akitsuutinit isertitaqartoqarnerusimanera pissutaavoq.

Pisortani oqartussaasunit nuussinerni nikingasoqarneranut EU-p suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut naapertorlugu aningaasanik amerlanernik tunniussaqaarsimanera pingaarnertigut pissutaavoq.

Inuussutissarsiornermi ineriartortoqarnerani nikingassummut Namminersorlutik Oqartussat Royal Greenlandimiit naatsorsuutigisamiit pissarsinikinnerusimanerat pingaarnertigut pissutaavoq.

Pilersuinermi nikingassut inissianut taarsigassarsititsinerit siusissukkat akilersinniarnerat kiisalu inissiat attartortittakkat ingerlannerannut tunngatillugu aningaasatigut iluanaarutit 2019-imeersut aqutugalugit isertitaqarnerusimanermut pingaarnertigut pissutaatinneqarput.

INGERLATSINERMUT ANINGAASALIISSUTIT

Ingerlatsinermut aningaasaliissutit suliffeqarfinnut allaffissorinikkullu immikkoortunut ilanngaaseereerluni aningaasartuutit akilernissaannut killiliussatut aningaasaliissutit tunniunneqartarput.

Ingerlatsinermut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2020 Naatsorsuutit	2020 Missingersuutit	2020 Nikingassut
Akileraarutit, akitsuutit nuussinerillu	79	81	-1
Naalackersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	112	20	92
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	390	101	289
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	197	325	-128
Isumaginninnermi siunertat	73	54	19
Peqqissuseq	1.794	1.510	284
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusermullu tunngasut	92	77	15
Sunngiffik, kulturi upperisarl.	87	133	-46
Attaveqaatit	5	10	-5
Pilersuineq	19	20	-1
Upalungaarsimaneq pinerluttunullu isumaginnittoqarfik	1	1	0
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	43	103	-59
Allaffissorneq	472	826	-354
Siunertat allat	2	2	0
Ingerlatsinermut aningaasaliissutit katillugit	3.367	3.260	107

2020-mi ingerlatsinermut aningaasartuutit ataatsimut aningaasaliissutaasunit 107 mio. kr.-ninik amerlanerupput, tamannalu missingersuutinut sanilliullugu 3,2 %-imik nikinganeruvoq (atuinerussutit).

Peqqinnissamut ataatsimut atuinerusoqarsimanera (284 mio kr.-nit) covid-19 tunngavigalugu immikkut it-tunik iliuseqartoqarsimaneranik tunngaveqarpoq. Air Greenlandimik pisariaqartillugu timmisartuussisarnernut Mittarfeqarfinnullu tapiissutinik tunniussisoqarsimaneranut aningaasartuuteqartoqarsimavoq. Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni innuttaasut misissortinnerannut, coronamut allattoqarfiup ingerlaneranut kiisalu peqqinnissaqarfimmut illersuutinik tunniussinermut atatillugu aningaasartuuteqartoqarsimavoq.

Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinissamut atuinikinnerusoqarnera (128 mio. kr.-nit) inuussutissarsiu-tilinnut ikiorsiissutinut aningaasartuutit naatsorsuutigisamiit ikinnerusimanerat pingaarnertut pissutaavoq. Aningaasat immikkoortinneqartut sillimasoqarnissaanut malunnartumik nikingassuteqartillugit mis-singiinerupput. Ikiorsiissutit sapinngisamik inuussutissarsiortunut tamanut sammitinneqarsimagaluarput, 2020-milu aasaanerani takornariaqarnermut sinerissallu qanittuani aalisarnermut sammitinneqalersimal-lutik.

2020 tassaavoq ukioq aningaasartuutit aappassaannik siunertaq malillugu nalunaarsorneqarfiat, takuuk tabeli siulianiittoq. Taamaammat nikingassutit ilaat atuinerup missingersuutaasunit siunertamut allamut nalunaarsorsimaneranik pissuteqarsinnaavoq. Naalackersuisoqarnermi tamallu oqartussaaqataaneranni, ineriartortitsinermi ilinniartitaanermilu, isumaginninnikkut siunertani, teknikimi, avatangiisini pilersaarutini, sunngiffimmi, kulturimi upperisarsiornermilu, nunanut allanut sullissivimmi/nunani tamalaani sam-misani kiisalu allaffissornermi nikingassutit taamatut pisoqarsimaneranut pissutaatinneqarsinnaapput.

ANINGAASALIISSUTIT INATSISITIGUT PISUSSAAFFIGISAT

Inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasaliissutit tunniunneqassapput immikkut inatsisitigut aalajangersaasoqarsimatillugu, tiguisissat aalajangersimasut pisassanut aalajangersimasunut piginnaatitaaffeqartut aamma tunniussassat annertussusissaat imaluunniit naatsorsorneqarnerinut tunngavissat immikkut inatsisitigut aalajangersarneqarsimatillugit.

Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat siunertanut agguataarneqarput

Mio. kr.	2020 Naatsorsuutit	2020 Missingersuutit	2020 Nikingassut
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	335	187	147
Isumaginninnermi siunertat	717	724	-7
Peqqissuseq	33	33	1
Allaffissorneq	8	169	-161
Siunertat allat	2	3	-1
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat katillugit	1.094	1.115	-22

2020-mi aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat aningaasaliissutaasunit ataatsimut 22 mio. kr.-inik ikinnerupput, tamannalu missingersuutaasunut sanillullugu 2,0 %-imik nikinganeruvoq (atuinikinnerussutit). Ataatsimut 22 mio. kr.-inik atuinikinnerusoqarsimaneranut ilinniartut ataasiaannartunik taarsigassarsinissamut semesterimullu taarsigassarsinissamut qinnuteqaataat ataatsimut ikileriarsimanerannik kiisalu ilinniartunut tapiissutini atuinikinnerusoqarsimaneranik annermik pissuteqarput.

Ineriartornermi ilinniarnermilu nikingasoqarnera allaffissornermut nikingasoqarneranik taamaattumik iluatungilerneqassaaq, tamatumunngalu atuinerup siunertamut missingersuutinut atorneqartup siunertap allaaneruneranut nalunaarsuisoqarsimanera pissutaavoq.

TAPIISSUTITUT ANINGAASALIISSUTIT

Tapiissutitut aningaasaliissutini Naalakkersuisup akisussaasuusup aningaasartuutunik inatsisitigut pissaaffiunngitsutut isikkulinnik aningaasartuuteqarsinnaanera piginnaatitsissutaavoq. Aningaasartuutit tapiissutitut isikkoqarsinnaapput, suliffeqarfinnulli aningaasanik aningaasaliissutaasinnaallutik, ernianut aningaasartuutaasinnaallutik, ernianut tapiissutaasinnaallutik, inuussutissarsiutinut tapersiissutaasinnaallutik, isumakkeerinerusinnaallutik taarsigassarsiarititaasinnaallutillu.

Tapiissutitut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2020 Naatsorsuutit	2020 Missingersuutit	2020 Nikingassut
Pisortat oqartussaaffiisa akornanni nuussinertit	1.500	1.500	0
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	28	27	1
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	108	96	11
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	160	176	-16
Isumaginninnermi siunertat	75	94	-19
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusiornermullu tunngasut	16	15	1
Sunngiffik, kulturi upperisarlut	167	169	-2
Attaveqaatit	75	79	-4
Pilersuineq	251	245	6
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	10	8	2
Allaffissorneq	47	37	10
Siunertat allat	0	-2	2
Tapiissutitut aningaasaliissutit katillugit	2.436	2.443	-7

2020-mi tapiissutitut aningaasartuutit aningaasaliissutaasunit ataatsimut 7 mio. kr.-nirik ikinnerusimapput, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 0,3 %-imik nikinganermut (atuinikinnerunermut) naapertuuppoq.

Isumaginninnermi siunertanut atuinikinnerusoqarsimaneranut (19 mio. kr.-nit) Majoriami sammisassat arlallit pilersaarutaasut angalanissanut killilersuinerit pissutaallutik ingerlanneqarsinnaasimanninnerat kiisalu Majoriami neqeroorutitut qinnuteqaatit ikinnerusut tiginneqarsimanerat annermik pissutaapput.

Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinermut atuinikinnerusoqarsimaneranut (16 mio. kr.-nit) covid-19 pissutigalugu ataatsimut sammisakinnerusoqarsimanagera annermik pissutaavoq.

Atuinerusimanagerit atuinikinnerusimanagerillu sinneruttut siunertanut allanut tunngatillugu nikinganernut anikinnerusunut agguataarneqarput. Nikingassutit sammisanut arlalinnut aamma agguataarneqarput.

SANAARTORNERMUT ANINGAASALIISSUTIT

Sanaartugassanut aningaasaliissutitigut Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq piginnaatinneqarpoq pigisanik aalaakkaasunik pisinermut, sanaartornermut, sanaartukkanut taarsigassarsisitsineranut, sanaartukkanut tapiissuteqarnermut, iluarsaassineranut allanullu atatillugu aningaasartuuteqarnissaanut.

Sanaartornermut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2020 Naatsorsuutit	2020 Missingersuutit	2020 Nikingassut
Siunertat allat	366	506	-139
Sanaartornermut aningaasaliissutit katillugit	366	506	-139

2020-mi sanaartukkanut aningaasaliissutini tamani atuineq aningaasaliissutaasunit ataatsimut 139 mio. kr.-ninik annikinnerusimavoq, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 27,5 %-imik nikinganeruvoq (atuinikinnerussutit).

Atuinikinnerusoqarsimaneranut Covid-19-imi suliniutissat iluaqutaasussat aningaasalersornissaannut sanaartornermut suliniutinit kingumut nuussinerit annermik pissutaapput.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi missingersuusioriaaseq ukioq 2000-miit pilerinneqarpoq, tassunga ukiumoortumik suliniutigineqartunut ataasiakkaanut sanaartornermut aningaasaliissutit akuersissutigineqartut nuunneqartarlutik. Taamaalilluni ukiuni ataasiakkaani sanaartornissamut aningaasaliissutissat akuersissutigineqartut aningaasartuutissatut naatsorsuusiorneqartarput. Sanaartukkat naammassiortorneqarnerat ilutigalugu aningaasaateqarfimmi aningaasartuutit ilanngaatigineqartassapput.

Sanaartugassanik suliniutissat aalajangersimasut 2020-mut ukiunullu siusinnerusunut aningaasaliissutinit inatsisini ilanngunneqarsimasut suliarineqarnissaannut inaarsarnejarnissaannullu Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat immikkoortinneqarput. Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik pillugu nassuiaat naatsorsuutitut ilanngussatut ilanngunneqarpoq.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat uninngasuutigineqartut 2020-p naanerani katillugit 1.084 mio. kr.-upput, tassa 2019-imut sanilliullugu 208 mio. kr.-ninik appariartoqarpoq.

NAALAKKERSUISOQARFINNIT NALUNAARUTIT

NAALAKKERSUISUT SIULITTAASUATA NAALAKKERSUISOQARFIA

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisullu allattoqarfiannik naalakkersuisoqarfinnik kiffartuussinermik isumagisaqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup aaqqissuussaananerani immikkoortortat makku ilaapput:

- Aqutsisunut Allattoqarfik, tassunga Naalakkersuisunut allatsit ilanngullugit
- Inatsiseqarnermut allaffik
- Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik
- Nunamut namminerimut immikkoortortaqaarfik
- Aatsisartut nuutsisarfillu

Københavni Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia namminerisaminik suliassaqaarfik 12-imi missingersuuteqartoq, tassaavoq suliffik naalakkersuisoqarfimmu ilaasoq.

Siunertaq

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisullu allattoqarfiannik naalakkersuisoqarfinnik kiffartuussinermik isumagisaqarpoq. Tassani immikkoortortaqaarfinni assigiinngitsuni nalinginnaasumik allaffissorneq ingerlatsinerlu isumagineqarput.

Taakkua saniatigut Qitiusumik Allaffeqarfissuarmi susassaqaarfinni arlalinni naalakkersuinikkut aqutsinerimi ataqatigiissaarinermilu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia peqataavoq.

Pingaarnertut suliassat

Aqutsinerimut allattoqarfiup Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisullu allattoqarfiannik naalakkersuisoqarfinnik kiffartuussinissaq qulakkeerpaa, tassunga ilagalugit Naalakkersuisuni naalakkersuinikkut suliniutinik ataqatigiissaarineq aamma Naalakkersuisut aalajangiinnermut tunngaviisa pitsaassusaannik qulakkeerinneq.

Aqutsinerimut allattoqarfik Inatsisilerinnermut immikkoortortaqaarfik peqatigalugu Naalakkersuisut Inatsisartunut suliassanngortitaannik qulakkeerinntarput. Aammattaaq missingersuutitut ilanngussat suliassaneqarnissaat, ingerlaavartumik missingersuutitut malitseqartinneqartarnissaat kiisalu naalakkersuisoqarfimmi sulisoqarnermik aqutsinissaq Allattoqarfiup akisussaaffigai. Allattoqarfik aamma aatsitassarsiornermi suliffissuaqarnermilu suliniutit pillugit attaviitsumik misissuinnermut tapiissutitut immikkoortitanik kiisalu Naalakkersuisut tusagassiornikkut siunnersuinnermik isumaginnippoq. Tamatuma saniatigut Hans Egedep Illuanik ingerlatsineq il.il. Nunanut Allanut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmiit Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut 2020-mi tunniunneqarpoq.

Inatsisilerinnermut immikkoortortaqaarfik Inatsisartut inatsisaasa, Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaasa, Kommunini ileqqoreqqusat Inatsisartut inatsisaannik tunngaveqartut aamma kaajallaasitat tamanut tunngasut inatsisilerinikkut pitsaassusaannik qulakkeerinntarpoq. Inatsisilerinnermut immikkoortortaqaarfik, Aqutsisunut Allattoqarfik peqatigalugu, Inatsisartut ataatsimiinnerni Naalakkersuisut oqaluuserisassanngortitaannik ataqatigiissaarisuuvoq. Inatsisilerinnermut immikkoortortaqaarfiup inatsisitigut mallittarisassanik nalunaaruteqarneq isumagisaraa aammalu internetimi qupperneq inatsisit.gl akisussaaffigalugu.

Inatsisilerinnermut immikkoortortaqaarfik inatsisilerinikkut apeqqutini Naalakkersuisut Siulittaasuannik, Naalakkersuisuni ilaasortanik allanik, naalakkersuisoqarfinnik aqutsisoqarfinnillu siunnersuisuuvoq. Tamatuma saniatigut Inatsisilerinnermut immikkoortortaqaarfik akuttunngitsumik Naalakkersuisunut ilaasortanut kiisalu Namminersorlutik Oqartussani sulisunut Inatsisilerinnermut immikkoortortaqaarfiup akisussaaffigisai pillugit pikkorissaasarpoq. Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfiup namminersorlutik oqartussanit tamakkiisumik ilaannakuusumillu pigineqartunik aktiatigut ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussat piginnittuunerannik isumaginnippoq. Namminersorlutik oqartussanit tamakkiisumik ilaannakuusumillu pigineqartunik aktiatigut ingerlatseqatigiiffinnut naleqqiullugu Naalakkersuisut piginnittuunerimi politikkiannik aamma politikikkut suliniutaasa atulersinnerini immikkoortortaqaarfik ataqatigiissaarisuuvoq. Nunamut namminerimut immikkoortortaqaarfiup pingaarnertut suliamisut kommunini aqutsiner-

mut tunngasunik nakkutilliinermik isumaginnippoq. Tassunga atatillugu KANUKOKA-p atorunnaarsinneqarnerata kingorna siunnersuisarnermut suliassat arlallit immikkoortortaqaqfiup isumagisarilersimavai. Aammattaaq Nunamut namminermt immikkoortortaqaqfik siunnersuisooqatigiinnut, ataatsimiititalianut il.il. arfineq marluusunut allattoqaqfiuvoq, tassunga ilanngullugit Nakkutilliisoqaqfik, Qinersinermt Ataatsimiititaliaq, Qinigaasinnaassuseq pillugu Ataatsimiititaliaq Naalakkersuinikkullu Ataqaqatigiissaarisartoqatigiit. Nunamut namminermt immikkoortortaqaqfik tamatuma saniatigut qinersisarnermik inatsimmut aamma Inatsisartunut qinersinerup ingerlanneqarneranut akisussaavoq.

Aammattaaq qitiusumik allaffeqarfissuup aatsisartut sulinerannik oqarasuaannilu nuussisarneq Siulittaasup Naalakkersuisoqaqfiani immikkoortortaqaqfiuvoq, naalakkersuisoqaqfinni aqutsisoqaqfinilu tamani assigiinngitsuni sulianik isumaginnittoq.

Københavnimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia tassaavoq Siulittaasup Naalakkersuisoqarfiaata ataani immikkoortoq namminersortoq, aamma Kalaallit Nunaata, Danmarkip nunarsuullu sinnerisa akornanni atasuteqartuusoq. Sinniisoqarfik Naalakkersuisunik aamma qitiusumik allaffissuarmut kiisalu Namminersorlutik Oqartussat ataani ingerlatseqatigiiffinnut kiffartuussisuvuq, ilagalugit ataatsimiinnernut il.il. ininik allaffinnillu pissaqartitsineq ingerlatsinerlu. Sinniisoqarfik Kalaallit Nunaanni pissutsit soqutigisallu pillugit Danmarkimi nunanilu tamalaani innuttaasunut ingerlatitseqqittarpoq. Kalaallit Nunaanni atorfinitsinneqartunut sulisut atorfinerlaanut piareersaasumik pikkorissartitsisoqartarpoq. Københavnimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfiaata tamatuma saniatigut 2020-mi Corona pillugu allattoqaqfimmud ikuussimavoq, innuttaasut Kalaallit Nunaanneersut angerlarnerni najugaqarnerinilu ikiornerisigut.

Sulisut 2020-p naanerani amerlassusaat:

Sumi	Sulisut amerlassusaat (aqutsisut ilanngullugit)
Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqaqfik	2
Inatsisilerinermt immikkoortortaqaqfik	2
Nunamut namminermt immikkoortortaqaqfik	3
Aqutsisunut allattoqaqfik	10
Aatsisartut nuutsisarfillu	11
Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia	12

Anguniakkanik naammassinnineq

Aqutsisunut allattoqaqfik 2020-mi Naalakkersuisut 99-eriarlutik ataatsimiinnerinut isumaginnissimavoq, saniatigullu oqaluuserisassanut ilassutit arlallit aamma siulittaasup aalajangiinerisanut 51-inut isumaginnissimalluni. Tamatuma saniatigut naalakkersuisoqarfimmi pisortat 48-riarlutik ataatsimiissimapput. Covid-19-imut atatillugu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia Corona pillugu Pilersaarusernermt Suleqatigiissitaq aamma Corona pillugu allattoqaqfimmik pilersitsillunilu ingerlatsisimavoq. Corona pillugu suleqatigiissitami 2020-mi ataatsimiinnerit 75-it ingerlanneqarsimapput.

Inatsisilerinermt immikkoortortaqaqfik 2020-mi Inatsisartut inatsisaannik 20-nik, Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaannik 50-inik, Inatsisunik nalunaarutunik aqqanilinnik aamma Kommunimi ileqqoreqqusanik sisamanik inatsisilerinikkut pitsaassutisunik qulakkeerinnippoq. Coronaqarnerata malitsigisaanik tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut peqqussumut inatsisip allannguutissaanik suliaqartussamik immikkut inatsisilerisunik Corona pillugu suligasuartussanut Inatsisilerinermt immikkoortortaqaqfik akisussaasimavoq. Tamatuma kingorna Inatsisilerinermt immikkoortortaq tunillaassortunik nappaalanersuaqarneranut peqqusut tunngavigalugu atulersinneqartunik nalunaarutunik arlalissuarnik naammassinnippoq.

Inatsisilerinermt immikkoortortaqaqfik Naalakkersuisuni ilaasortanut nutaanik marloriarluni pikkorissartitsivoq aamma Namminersorlutik Oqartussani sulisunut pingasoriarluni pikkorissartitsilluni. "Inatsisunik suleriaatsip nutaap" malitsigisaanik taakku suliassaqaqfiisa iluanni inatsisip ilusilersornissaa pillugu naalakkersuisoqarfinnik aqutsisoqarfinnillu Inatsisilerinermt immikkoortortaq siunersiulluni arlaleriarluni ataatsimeeqateqartarsimavoq. Inatsisilerinermt immikkoortortaq aamma Kalaallit Nunaanni inatsisunut tunngaviusunut tunngasunik eqqarsaatini pillugit Inatsisunut tunngaviusussanut isumalioqatigiissitam saqqummiussisimavoq. Tamatuma saniatigut Namminersorlutik Oqartussani sulisutigit aqutsinermi akisussaaffik piginnaasallu pillugit kaajallaasitamik Inatsisilerinermt immikkoortortaqaqfik naammassisaqarpoq.

Ulloq 1. januar 2020-mi Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni katillugit 14-

ini piginneqataassuteqarput, taakkunanilu piginnittuuneq Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfimmiit isumagineqarpoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik 2020-mi nammineq suliassaqarfimmi iluani annertuunik marlunnik suliaqarsimavoq.

Siulleq tassaavoq namminersorlutik oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnik piginnittuunerannik isumaginninnermi atorineqartunik aqutsinnermi allagaatit assigiinngitsunik nutarterineq, ilagalugit: Ingerlatseqatigiiffinnik aqutsilluarnissamut Naalakkersuisut najoqqutassiaat, Naalakkersuisut piginnittuunermi politikikkut nassuiaataat aamma namminersorlutik oqartussat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnik pigisaanut Naalakkersuisut akissarsiatigut politikkiat. Aappaa tassaavoq Kalaallit Airports A/S suleqataaffiginissaanut peqataaneq, taakku danskiniit peqataaffigineqarnissartik qulakkeereerpaat Kalaallit Airports International A/S-imi pingajorarterummik piginneqataaffigineqarlutik.

Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik piginnittuuneq pillugu ingerlatseqatigiiffiit aqutsisuinik ulluinnarni attaveqaqateqartarpoq. Ukiumoortumik ataatsimeersuarnermi Naalakkersuisut piginnittut suliaqartarput, ilaatigut ukiumoortumik nalunaarusiat akuersissutigalugit aammalu iluanaarutinit akiliutissatut siunnersuutit pillugit isummertarlutik. Iluanaarutinit akiliutissat aamma iluanaarutinit akileraarutinit utertitsineq 2020-mi Namminersorlutik Oqartussanut Aningaasanut inatsimmi kontumi pingaarnermi 10.13.10-mi 135,4 mio. kr.-nik pissarsissutaapput, tamannalu maannakkut Covid-19-neqarnera pissutigalugu ukiunit siullerniit appariarnerulluni.

Siulersuisut ukiumoortumik isumasioqatigiissinneqartarput, taakkunani Naalakkersuisut ingerlatseqatigiiffinni aqutsisut peqatigalugit ingerlatseqatigiiffiit ineriartornerannut inuiaqatigiinnilu suliaasaanut tunngatillugit piffimmi sammisassat oqaluserineqartarput.

Allattoqarfiup suliaqarfianut suliaasaannullu tunngatillugit allagaatit attuumassutillit Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfiup nittartagaani nutarterneqartarput.

Nunamut namminermut immikkoortortaqarfiup 2020-mi qinersisarnermi inatsisip nutaap naammassineqarnissaa akuerineqarnissaalu sammisimavaa. Aammattaaq pingaartumik kommunimi nakkutilliinnermi suliaq ataseq annertusimavoq ilaatigut Nakkutillisoqarfimmi ataatsimiittoqartariaqarsimalluni. Nunamut namminermut immikkoortortaqarfik tamatuma saniatigut kommuninik siunnersuinnermi ilitersuussinnermilu nukippassuarnik atuisimavoq, suliassat ilaat tassaasimalluni april 2021-mi kommunini qinersinnermi kommunit piareersarnissaat.

Naalakkersuisut siulittaasuat Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfiani januar 2020-mi ukiortaami ilassinnissimavoq. Aammattaaq Naalakkersuisoq Jess Svane sermeq imerlu pillugit ataatsimeersuartitsisimalluni.

Sinniisoqarfik 2020-mi qaamatini siullerni aqqissuussinnermi peqataasarsimavoq, ilagalugit isumasioqatigiinnerit, kulturikkut aqqissuussinnerit aamma Kalaallit Nunaat pillugu ministerinut ilisimatitsinerit. Aammattaaq Kalaallit Nunaanni kulturi inuussutissarsiutillu pillugit nunat aallartitaannik ilisimatitsisoqarluni.

Atorfinerlaanut pikkorissartitsineq ukiup ingerlanerani ingerlanneqarput, internetikkut aamma takkuttoqarneratigut. Pikkorissarnerit ilai pissutsit pissutigalugit unitsinneqarput.

Allaffeqarnikkut immikkoortortaqarfik 2020-mi Namminersorlutik Oqartussat sulisuisa 150-it missaaniittunut Danmarkimi najugaqartunut aamma sulisutigut aqutsisuni sulisunut 80-it missaaniittunut akissarsiasanik suliaqarsimavoq.

Taakku saniatigut PET suleqatigalugu sillimaniarnermi akuersinerit arlallit atulersinneqarsimallutik.

Marts 2020-mi Danmarki matuneqarpoq, aasaaneranilu ingerlatat qaffakkiartornerisigut ammariartoqqinneqarluni. Decembarimi Danmarki matuneqarpoq, ilaannakuusumik. Naalakkersuisunut ilaasortat tamatuma malitsigisaanik Sinniisoqarfimmik taamaallaat killeqartumik atuisinnaasimapput.

ANINGAASAQARNERMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup (AN) Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarneq pillugu sanaartugassanillu pilersaarusiortarneranni kiisalu aningaasaqarnermik aamma aqqissugaanermik ingerlatsinermik nalinginnaasumik nalilersuisarneranni suliassat pingaarnerit isumagisarpai. Taakku saniatigut kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliisuvoq. Naalakkersuisoqarfimmi aqutsisoqarfiit akileraartarnermi akitsuusiisarnermilu suliassat, aningaasaqarnermi sulisoqarnermilu suliassat kiisalu kisitsisitigut paasissutissat isumagineqartarput.

Naalakkersuisoqarfiup suliassaqarfia 2020-mi ima aqqissuussaavoq:

- Naalakkersuisoqarfik (AN) ukuninnga immikkoortortaqqarpoq Aqutsisoqarnermi Allatseqarfik, Inatsisilerinermik immikkoortortaqqarfik, Aningaasaqarnermik pilersaarusiortarnermut Immikkoortortaqqarfik, Tunngaviusumik inatsisissaq pillugu immikkoortortaqqarfik kiisalu Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermut immikkoortortaqqarfik.
- Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik (ASA)
- Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik (AKA)
- Naatsorsueqqissaartarfik
- Asiaq - Kalaallit Nunaanni Misissueqqaarnerit (Suliffeqarfik namminersortitaq)
- Pisortat ataatsimoorussamik aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu allaffissornikkut qarasaasiaqarnermik atortorissaarutaannut immikkoortortaqqarfik

Tamatuma saniatigut Inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiissitap allattoqarfia kiisalu Isumaqatigiissutinut isumalioqatigiissitap allattoqarfia naalakkersuisoqarfiup ataaniipput. Aammattaaq Aalisarnerpillugu isumalioqatigiissitamik kiisalu Peqqissutsimut isumalioqatigiissitamik allattoqarfittut naalakkersuisoqarfik kiffartuussilluni.

Siunertaq

AN Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumik politikikkut kiffartuussinermut akisussaavoq, ilagalugit aningaasaqarnermut akileraartarnermullu politikki, inatsisinut tunngaviusussanik sulineq, aningaasaqarnermik aqqissuusseqqinneq, kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliineq, nuna tamakkerlugu pilersaarusiorneq kiisalu suliniutit assigiinngitsunit peqataaffigineqartut arlallit ikorfartorneri soorlu isumalioqatigiissitani sulinerit.

Nunatta karsiata naatsorsuutai, sulisoqarnermi pissutsit kiffartuussinermilu suliassat, taakkununga ilanngullugit illuutitut aqutsisoqarfik pisiortortarnerlu ASA-p akisussaaffigai.

AKA akileraarutiniq, akitsuutiniq akiliisitsiniarnermillu ingerlatsinermut akisussaasuvoq.

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik pisortatigoortumik kisitsisitigut paasissutissanik suliaqarnermut akisussaasuvoq.

Asiaq Kalaallit Nunaata avatangiisaanik nunap assiliortuuvuq aamma kommuninut, Naalakkersuisunut, atuisunut suleqatigisanullu paasissutissanik atuuttunik ilisimatitsisarlu. Asiaq piginnaasai ilisimasaalu ilisimasassarsiornermi sulianut ilisimasalittullu siunnersuinermit aamma atornerqartarput.

Pingaarnertut suliassat

Naalakkersuisoqarfik

Aqutsisinut allattoqarfik tassaavoq Naalakkersuisumut aamma naalakkersuisoqarfimmi pisortamut sulilissisoq. Aqutsisinut allattoqarfimmut ilaapput Naalakkersuisoq kiisalu naalakkersuisoqarfimmi ataatsimut allattoqarfik kiisalu naalakkersuisoqarfiup attaveqatigiinnermi sulisua. Allattoqarfik ulluinnarni naalakkersuisumik aqutsisinullu kiffartuussisuvoq ilaatigullu ullorsuutiniq aqutsinermut, ataatsimiinnissat piareersarnerinut, sulisoqarnermik sulianik suliassanullu tunngasunik isumaginnittuulluni.

Aningaasaqarnermik Pilersaarusiortarfiup Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermik pilersaarusiortarnerat isumagisaraa, tassunga ilanngullugit aningaasaqarnermik politikkimut kiisalu siunissamut ugasinnerusumut atasinnaasumik aningaasaqarnermik ineriartortitsinermut naleqqiullugu missingersuutitigut ataqatigiissarineq, aningaasaliissuteqartarnermi inatsisinik aqqissuussineq, aningaasaqarnermik

ingerlatsinermit aningaasaqarnermullu politikkeqarnermit atatillugit suliassat, ataatsimoortumik tapiisutit pillugit kommuninik isumaqatiginninniarnerit, Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermillu naalagaaffimmut atassuteqarnerat, taarsigassarsisarnerit kiisalu aningaasaqarnermik aaqqissuusaaanermillu nalinginnaasumik nalilersuisarnerit, akileraartarnermik ingerlatsinermit suliassat aningaasaqarnermillu aaqqissuusseqqinnerit. Tamakkua saniatigut kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliisarneq kiisalu pisortat ingerlataqarfiini pitsaanusumik aningaasaqarnermik aqutsinissaq pillugu suliniutit akisussaaffigai. Kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliineq Nunamut namminermit immikkoortortaqaarfik Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiata ataaniittoq suleqatigalugu ingerlanneqarpoq.

Inatsilerinermit immikkoortortaqaarfik pingaartumik akileraarutit akitsuutillu iluanni inatsisissanut mallittarisassanillu allanik kiisalu missingersuutinut naatsorsuutinullu inatsisissanut siunnersuusiortarpoq. Immikkoortortaqaarfiup nunani tamalaani akileraarutinut tunngasunut ineriartorneq naleqqiullugu Naalakkersuisunut il.il. sullissivoq aamma allattoqarfittut Akileraartarneq pillugu siunnersuisoqatigiinnik kiffartuussisuulluni. Aammattaq naammagittaalliutit suliarinerinut tunngasunik suliassanik, akileraartarnermit akitsuutillu pillugit inatsisunik unioqqutitsinermit tunngasunik kiisalu sulianik aalajangersimasunik allanik isumagisaqarpoq.

Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermit immikkoortortaqaarfiup pilersaarusiornissaq nunaminertamilu atuinissaq pillugit Namminersorlutik Oqartussat suliassa at sumagisarpai, tassunga ilanngullugit tunngaviusumik paasissutissat aamma immikkoortunut pilersaarutigineqartut ataqatigiissaarneqarnissaat. Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermi pineqarput nunaminertamik atuinissamut pitsaasunik atugassaqartitsinissaq aamma nuna tamakkerlugu nunaminertatigut inissisimaneq pillugu erseqqissaanissaq, assersuutigalugu Namminersorlutik Oqartussat ingerlataqarfini pilersaarusiortarnerat kommunini pilersaarusiortarnerit ataqatigiissarneqassalluni. Taakku saniatigut immikkoortortaqaarfik nunap assiliornissaanik aamma nunap sannaa pillugu paasissutissanik inerisaanermik akisussaaffeqarluni assiliortutut oqartusaasuvoq. Immikkoortortaqaarfik aamma NP nunarsuarmi anguniakkanut (SDG-2030) tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussat suliniutaat pillugit ilisimasanik katersinermik isumaginnippoq, tassa namminersorlutik oqartussani naalakkersuisoqarfiit ataasiakkaat nammineq pilersaarusiortarnermit atulersitsinerimullu akisussaammata, nunarsuarmi anguniakkani nalinginnaasumik ineriartornermik qulakkeerisut. Kiisalu immikkoortortaqaarfiup nuna tamakkerlugu paasissutissiisarfiup NunaGIS-ip ineriartornissaa pingaarnertut akisussaaffigalugu.

Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Immikkoortortaqaarfik namminersorneq pillugu inatsit, namminiilivinnissamut tunngassuteqartunik Naalakkersuisunut naalakkersuinikkut kiffartuussisarneq akisussaaffigalugulu Naalakkersuisut Tunngaviusumillu inatsisitaarnissamut isumalioqatigiissitap akornanni attaveqaa-taavoq. Immikkoortortaqaarfik namminiilivinnissaq pillugu innuttaasunik ataatsimiitsitsinerit piareersarnerinut ingerlanneqarnerinullu kiisalu tamanna aqputigalugu namminiilivinnissamut ineriartornermit pigineqataa-nermik akisussaaqataa-nermillu pilersitsiniarluni innuttaasut peqataanissaat siunertaralugu ilisimatusarnikkut innuttaasunullu attaveqarikkut atortussanik il.il. ineriartortitsinermit akisussaasuvoq.

Tunngaviusumik inatsiseqalernissamut isumalioqatigiissitap allattoqarfia Tunngaviusumik inatsisitaarnissamut isumalioqatigiissitap allattoqarfittut kiffartuussissaq. Tamatumani ilaatigut pineqarput tunngaviusumik inatsisissamut missingiutip suliarinissaa, isumalioqatigiissitap siunnersuineq sullissinerlu, ataatsimiinnissanik piareersaaneq malitseqartitsinerlu minnerunngitsumillu paasititsiniaanermi suliassat.

Isumaqatigiissutit pillugit isumalioqatigiissitap allattoqarfiata allattoqarfikkut ikiunneranut ilaatigut ilaapput suliatigut atortussat piareersarneri, immikkut ilisimasallit avataaneersut ataqatigiissarneri, isumalioqatigiissitap ataatsimiinnerinik ingerlatsineq malitseqartitsinerlu, suleqatigiissitanik kiffartuussineq kiisalu isumalioqatigiissitap isumaliutissiisutaanik piareersaaneq. Tamatuma saniatigut allattoqarfiup isumalioqatigiissitami siulittaasup sulineranut ikiuilluni.

Aningaasaqarnermit Siunnersuisoqatigiit

Naalakkersuisut aningaasaqarnermillu politikkip arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunik nalilersorneqartarnissaa qulakkeerniarlugu missingersuusiortarnermi naatsorsuusiortarnermillu inatsisit naapertorlugit Aningaasaqarnermit Siunnersuisoqatigiinnik pilersitsisimapput. Akit aningaasaqarnermillu pissutsit allanngorarnerannik aningaasaqarnermillu politikkip attanneqarsinnaanera Siunnersuisoqatigiit naliliiffigissavaat, taamatullu aamma atugarissaanikkut sullississutinut aningaasalersuineq nalilersussallugu. Siunnersuisoqatigiit misissueqqissaanertik innersuussinerillu pillugit ukiumoortumik nalunaarusiortarput Naalakkersuisuniillu qinnuigineqarnermikkut aningaasaqarnermit tunngasunik pingaarutilinnik siunnersuisinnaallutik.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit arfinilinnik Naalakkersuisunit toqqarneqartunik siulittaasoqarfeqarpoq. Tamatuma saniatigut siunnersoqatigiit 14-it tikillugit ilaasortaasuutitaqarpoq, taakkulu Aningaasaqarnermut Siunnersoqatigiit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 10, 24. juli 2019-imeersoq naapertorlugit toqqarneqarput. Siunnersuisoqatigiinnut allattoqarneq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit isumagineqarpoq.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik aaqqissuussaannermigut Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup ataani inissisimavoq. Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup ingerlanneqarnera aningaasanut inatsimmi kontumi pingaarnermi 24.01.01, Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik, allaffissornermi takuneqarsinnaavoq.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfimmut 2020-mi aningaasaliissutit 81,2 mio. kr.-upput.

Akilerartarnermi akitsuusiisarnermilu suliassat Namminersorlutik Oqartussat akilerartarnermut akitsuusiisarnermullu inatsisaannik tunngaveqartut Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup isumagisarai. Tassunga ilanngutissaaq Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut peqataasussaataaneq pillugu inatsisit. Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik tassaavoq pisortanut akilinningsuukkat akilersinnissaannut naleqqiullugu qitiusumik oqartussat.

Takorluugaq

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik nuna tamakkerlugu suliffeqarfiussaaq piginnaasaqartoq naammassisaqarluartorlu, akileraarutini, akitsuutini akiliisitsiniaanermillu eqqortumik aqutsinermik inuiaqatigiinnut qulakkeerinnittoq.

Innuttaasunik, atuisunik suliffeqarfinnillu sutigut tamatigut atassuteqarneq ataqqinnittumik ingerlanneqassaaq.

Aqutsisoqarfik suliffeqarfiussaaq sulisunik piginnaasaqartunik kiffartuussinissamillu sammisunik ineriartortitsinermi siuttusoq.

Suliassaq

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup Inatsisartut Naalakkersuisullu sinnerlugit akileraarutinit, akitsuutinit akiliisitsiniaanermullu tunngasut aqutarai, taamaalillunilu inatsisitigut isumannaatsuunissaq pingaartillugu ingerlatsinissamik qulakkeerinnilluni.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik - ASA

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik ataatsimoortumik isiginninnermigut, pisariunngitsumik aaqqiissuteqarnermigut aamma tatiginnissuseqalersitsinermigut Kalaallit Nunaata ineriartornissaannut inuiaqatigiit pisuussutaannik nukittunerulersitsisutut ilisimaneqalissaaq.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik sullissinermik suliassanik Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu ingerlatsinermut tapertaasunik arlalissuarnik ingerlatsinermut ineriartortitsinermullu akisussaasuvoq. Suliassat qitiusumik isumagineqarnissaannik siunertaqarneq suliassanik ilisimannippalaartumik ingerlatsinissamut tapertaavoq suliassallu pitsaanerpaamik naammassineqarnissaat qularnaarlugu. Immikkoortut pingaarnerit isumagineqartut tassaapput Nunatta Karsiata naatsorsuutai, sulisunik aqutsinermi suliassat ataatsimoorussat, tassunga ilanngullugit pisortanut tunngasuni isumaqatigiissutinik isumaqatigiinniarnert isumagineqarneri, oqaluttaaneq nutserinerlu il.il.

Naatsorsueqqissaartarfik

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik kisitsisitigut paasisstissinermi qitiusumik oqartussaasuvoq. Naatsorsueqqissaartarfiup inuiaqatigiit tungaasigut ineriartorternerup missoqqissaarnissaanut, naalakkersuinikkut aqutsinermilu aalajangiinernut kiisalu pilersaarusiornermut tunngavineqartartut qulakkeerneqarnissaat anguniagarai. Naatsorsueqqissaartarfiup pingaarnertigut akisussaaffineqarnera siulersuisunit isumagineqarpoq, taakkulu inuiaqatigiinni pissutsinik ilisimasaqartunik tallimanik ilaasortaqarput. Kisitsisitigut paasisstissineq pillugu inatsit naapertorlugu siulersuisut suliffeqarfiup ingerlatsinera pillugu ukiumut ataasiarlutik Naalakkersuisunut nalunaaruteqartarput. Nalunaarut Naatsorsueqqissaartarfiup nittartagaatigut tamanut saqqummiunneqassaaq.

Asiaq - Kalaallit Nunaanni Misissueqqaarnerit

Asiaq ukununnga akisussaasuvoq

- illoqarfiit nunaqarfiillu assiliorinissaat (aamma illoqarfiup avataani nunap assinganik ilaartuinissaq neqeroortigisarpaat)

- imermik imertakkamik pissarsiviit assiliornissaannut erngullu nukinganik nukissiorinissamut periarfissarsiornermut atorreqartartunik imermut tunngasunik nakkutilliineq misissueqqissaarneq siunnersuinerlu.
- nammineq silasiorfinniit silap pissusaanik nakkutilliineq aamma silassamut, illoqarfiup pilersaarusiorneranut ilisimatusarnikkullu siunertanut atugassanik sila pillugu paasissutissanik ingerlatitseqqinneq,
- umiarsualiviit, timmisartoqarfiit, aatsitassarsiorfiit, erngup nukinganik nukissiorfiit pilersaarusiarniqarnissaannut sanaartorneqarnissaannullu pilersaarusiarniqarnissaannut il.il. sanaartornermi teknikimut tunngasunik misissueqqaarnerit.
- ingerlataqarfinnik, kommuninik aamma sanaartornermik ingerlataqartunik siunnersuineq kiisalu suliani paasissutissanik ingerlatitseqqinneq toqqortaqarnerlu.

Asiap nunap assiliornermut nunallu pissusaa pillugu paasissutissanik atuinermut, tassunga ilanngullugit NunaGIS-ikkut aamma Tunngaviusumik paasissutissanut programmi atorlugu ingerlatsinermit ingerlatitseqqittarnermullu tunngatillugu Nuna tamakkerlugu pilersaarusiornermut immikkoortortaq qanimit suleqatigaa.

Pisortat ataatsimoorussamik aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu allaffissornikkut qarasaasiaqarnikkut atortorissaarutaannut immikkoortortaq

Immikkoortortaq pilersinneqarpoq Namminersorlutik Oqartussat kommunillu aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu tunngasut pissarsiariniarlugit, ingerlanniarlugit, ingerlatiinnarniarlugit aamma pisortat ataatsimoorussaannik qarasaasiaqarnikkut atortorissaarutit ineriartornissaat qulakkeerniarlugit.

Kalaallit Nunaanni pisortat allaffeqarfiisa qarasaasiaqarnikkut atortui pisortat ingerlatsineranut sullissisut tamarmik ataatsimut katersornissai qitiutillugu pisariillisarneqarnissaanut ajornannginnerulersinnisaanullu ilungersuutitut immikkoortortap pilersinneqarneranut ilaavoq.

Ulloq 1. august ataatsimoorussamik aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu allaffissornikkut qarasaasiaqarnikkut atortut pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 9, 24. juli 2019-imeersoq atuutilerpoq. Siulersuisunut ilaasortat toqqarneqarput kommuninit tallimanit, Namminersorlutik Oqartussani toqqaaneq qaammammi januarimi 2020-imi pivoq.

Siulersuisut nammineq februar 2020-mi inissitissapput ukiullu ingerlanerani tallimariarlutik ataatsimiisimallutik.

Anguniakkanik naammassinninneq

2020-imi naalakkersuisoqarfiup tassanilu aqutsisoqarfiit anguniakkat arlallit naammassiniarsimavaat. Anguniakkat taakku tullinnguuttumi allattorsimapput.

Naalakkersuisoqarfik

Suliniutinik ukuninnga annerusunik pingaarnerusunik suliaqarsimavoq:

- Naalakkersuisut aningaasaqarnikkut politikkianni anguniakkat tunngaviillu suliarineri.
- Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarut 2020, suliarineqarnera Inatsisartut upernaakkut 2020-mi ataatsimiinneranni tamanut saqqummiunneqarpoq.
- 2021-mut aningaasanut inatsisiliorneq 2019-imullu ilassutitut aningaasaliissutitut inatsisiliorneq
- 2021-mut aningaasanut inatsimmik Inatsisartuni suliarinninnermut atatillugu aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissutissanik isumaqatiginniarnerit
- Inatsisilioriaatsinik inerisaaneq, attassiinnarneq nutarterinerlu
- Attanneqarsinnaasumik ingerlatsinermit malittarisassamik inerisaaneq, attassineq nutarterinerlu
- Ukiunut qulinut sanaartornissamut pilersaarutit nassuiarneqarnerisa ataqatigiissaarnerat inerisarneqarnerallu
- Pisortani aningaasartuutitut tunngatillugu misissueqqissaarnerit
- Pisortat akiliisarnerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuusiorneq
- Isertitanit akileraarutit pillugit Inatsisip allanngortinneqarnissaa pillugu inatsisissatut siunnersuusiorneq

- Soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinnermut peqataasussaataaneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanut siunnersuusiorneq
- Nunamiit nunamut nalunaarusiorneq pillugu nalunaarutissamik siunnersuusiorneq
- Nuussinerit nakkutigineqartut akiinik aalajangersaanerup uppersarnerqarnera pillugu nalunaarutissamik siunnersuusiorneq

Pisortat ataatsimoorussamik aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu allaffissornikkut qarasaasiaqarnikut atortorissaarutaannut immikkoortortaq

Kommuni Qeqertalik septembarip aallaqqaataani ERP aqqissuussinnermut nuuppoq. Avannaata Kommuniamma Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi Akiliisitsiniartarfik novembarip aallaqqaataanniit nuupput Corona pissutigalugu suliniummi pilersaarutit allanngortinneqarput, taamaalilluni kommunit taakku marluk qaammatinik tallimanik kingusinnerusumik ingerlatsinerat aallartilluni. Tamannarpiaq pissutigalugu Kommuni Kujalliu atuilernissaa 1. april 2021-mut kinguartinneqarpoq. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup sinnerani ingerlatsilernissaa ukiup 2020/21-p nikinnerisa missaani pissaaq.

Immikkoortortaq 2020-mi pisortat ataatsimoorlutik sulisoqarnermut aqqissuussinnerannik atulersitsinermut akisussaasimavoq. Aqqissuussineq kommunini tallimani tamani ikkussuunneqarsimavoq taakkunani sisamani ingerlanneqalersimalluni. Namminersorlutik Oqartussat 2021-p aallartinnerani ingerlatsilissapput. Sulisoqarnikkut aqqissuussinerup immikkoortuata aappaa immikkoortunik arlalinnik atuilersussaq pilersaarusioreqarpoq.

2020-mi lsumaginninnermut, ilaqutariinnermut inatsisinillu atuutsitsinerup naalakkersuisoqarfik suleqatigalugu isumaginninnermut tunngasuni digitalikkut sullissineq pillugu suliniut immikkoortortamit aallartinneqassaaq. Atorneqarsinnaaneramik, teknikikkut piumasaqaatinut assigisaanullu tunngasut suliniummi immikkoortuq siulleq naammassineqarpoq.

2020-p naalernerani pisortat ataatsimoorlutik akissarsianik, piffissamik nalunaarsuisarneq pigaartussanillu pilersaarusiorefiit suliariumannittussarsiuunneqarput, 2021-mi kvartalip aappaata ingerlanerani pilersuissat toqqarneqarnissaat naatsorsuutigineqarluni.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik

Akileraarutit akitsuutillu inatsisit atuuttut malillugit akileqquneqarnissaat aamma inatsisit atuuttut malillugit innuttaasut nammineq soraarnerussutisiassaminnik ileqqaarnissaat Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup qulakkiissavaa. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup tassani inissisimanera tassaavoq innuttaasunut suliffeqarfinnullu aningaasaqarnikkut paasissutissanik eqqortunik katersineq, nakkutillineq, akileraarusiineq nassiussuinerlu tamatumalu malitsigisaanik piffissaaq eqqorlugu akileqqusisarneq. Peqatigisaanik inatsisit atuuttut malillugit pisortanut akitsuutit akileqquneqarnissaat Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup qulakkiissallugu.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik ingerlatat tunngavigalugit anguniakkanut kisitsisinik atuinngilaq. Akerlianik sulisut pikkorissut aallaavigalugit suliassaminnik inissisimaffimminnillu ilisimaarinnittunik isumaginnittunillu kiffartuussinnermik periuseqarneq immikkoortortallu sunniuteqarlualutik ingerlalluartut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup sammivai.

2020-mi pissutsit immikkut ittut

Covid-19 pingaartumik Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup sulisitsisunik nakkutilliinissaanut periarfissaanut sunniuteqarsimavoq aamma akiliisitsiniartarfip innuttaasunik toqqaannartumik oqaloqateqarnissamat periarfissaqarneranut sunniuteqarsimalluni. Innuttaasunik sullissineq piffissami nalinginnaasunik killilersuinernik sunnerneqarsimavoq, tamatumalu kingunerisaanik nammineq takkuttut ikinnerusimallutik, kisiannili oqarasuaatikkut mailikkullu annertunerusumik tatisimaneqarneq misigisimaneqarluni.

Akiliisitsiniartarfik tamarmi paasissutissanik allanngortitsinerup aamma akiliisitsiniartarfimmi aqqissuussinnermik nutaanik atulersitsineranik sunnerneqarsimavoq. Akiliisitsiniartarnermut tunngasunik allanngortitsineq 2020-mi kvartalit sisamaanni ingerlanneqarsimavoq aqqissuussinerlu atorneqalersimalluni. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup ingerlataqartut allat peqatigalugit aqqissuussinnermik nutaani annertuumik suliniutit ingerlatilersimavai. Pisortat ataatsimoorullugu aningaasaqarnikkut aqqissuussinerup ilaanut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmiittumut naleqqiullugu tamanna naatsorsuutigineqarpoq 2021-mi ukiup affaata siulliup ingerlanerani allanngortinneqarsimassasoq atulersimassallunilu.

Akileraarutit, akitsuutit pinngitsooranilu soraarnerussutisiassat iluanni inatsisit peqqussutillu aqqissuussinnermut innuttaasunut allaffeqarfirmullu atorneqarsinnaasunik allanngortinnerinik Akileraartarnermut

Aqutsisoqarfik isumaginnittarpoq. 2020-p ingerlanerani tunngaviup qarasaasiatigullu aqqissuussinerit nukittorsarniarlugit annertuumik nukinnik atuisoqarsimavoq, pingaartumik ilagalugu soraarnerussutisia-qalernissamut aqqissuussinermut peqataasussaataaneq.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik qitiusumik allaffeqarfiup sinneranut inatsisunik piareersaalluni suliner-mi ikiuuttarpoq aamma innuttaasuniit suliffeqarfinniillu saaffiginnissutit akisarlugit kiisalu § 37 tunngavi-galugu apeqqutit akinerannut peqataasarluni.

Aqqissugaanikkut akilerartarnermut aqutsisoqarfik annikitsunik allannguisimavoq, Akilerartutit Nakku-tilliinermilu immikkoortortami kukkunersiuinerup nakkutilliinerullu akornanni qaleriiffiit iluarsineqarlutik.

ASA

Qulaani eqqaaneqartutut Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik (ASA) suliassanik Nam-minersorlutik Oqartussani kommuninilu ingerlatsinerimut tapertaasunik arlalissuarnik ingerlatsinerimut ineriartortitsinerimullu akisussaasuvoq. ASA ingerlatsinerimut suliassanik ukuninnga ilaatigut isumaginnip-poq:

- Naatsorsuutit, matumuuna Nunatta Karsiata naatsorsuutai ilanngullugit
- Sulisunut tunngatillugu allaffissornikkut suliassat, taakkununga ilanngullugit akissarsianut tunngasut, sulianik sulisunut tunngassuteqartunik suliarinnineq kiisalu utaqqiisaasumik ineqartitsisarneq ator-fimmullu atatillugu ineqartitsineq
- Pisortat suliassaqarfiini isumaqatigiissutit pillugit isumaqatigiinniarnit
- Piginnaangorsaaneq pikkorissartitsinerlu
- Sulisussarsiorarneq sulisorisanillu atatitsiniartarneq
- Qitiusumik allaffeqarfimmi nutserisoqarneq oqalutseqarnerlu
- Pilersaarusiukkamik pisiniarneq
- Qitiusumik missingersuutunik malitseqartitsineq
- Qitiusumik allaffeqarfissuup illuutaanik aamma ilinniartitaanerup, ilageeqarnerup kultureqarnerullu iluani illuutunik aserfallatsaaliineq
- Qitiusumik allaffeqarfiup illuutaanik ingerlatsineq
- Nalaakkersuisut kukkunersiuisoqarfiat

Tassunga atatillugu ASA ineriartortitsinerimut suliassanik makkuninnga isumaginnippoq:

- Isumaqatigiissutunik piareersarneq
- Allaffissornikkut suleriaatsinik ineriartortitsineq/pitsanngorsaaneq
- Allaffissornikkut suleriaatsinik tapersersuinerimut aqqissuussinernik pilersitsineq
- Qarasaasiakkut nutserissutip siammarterneqarnerata ingerlatiinnarneqarnissaa
- Kalaallisuut oqaatsi pillugit sulinerimut peqataaneq
- Namminersorlutik Oqartussani aqutsinerimut tunngaviup nutaap ineriartortillugu sulinerimut peqataaneq
- Akissarsialerimut tunngatillugu suleriaatsit ineriartortinnissaat/pitsanngorsaaffiginissaat
- Namminersorlutik Oqartussat pisiortornermik ingerlataqartarnerisa pitsaanerulersinnera
- ERP-mi/missingersuusiortarnerimut inatsimmi siunertarinqartut naapertorlugit naatsorsuutunik sulia-qartarnerimut ineriartortitseqqinneq – ajornannginnerulersitsineq assigiissaarinerlu
- Atugarissaarnermik uuttuinerit aamma SN kiisalu taakkuninnga malitseqartitsineq

Suliassat isumalluutit tungaasigut 2020-imi imatut agguataarsimapput

Sumi	Sulisut amerlassusaat
Aqutsisoqarfimmi pisortaq aamma Naalackersuisut Kukkuner-siuisoqarfiat	5
Sullissinermut immikkoortortaqqarfik	18
Isumaqatiginninniarfik Isumaqatigiissutillu	6
Sulisoqarnermut immikkoortortaqqarfik	30
Qitiusumik allaffeqarfimmi ilinniartut	38
DcR (Qitiusumik Naatsorsuuseriffik)	35

Namminersorlutik Oqartussat 2019-imi ERP aaqqissuussinermik nutaamik, kontunik nalunaarsuiffim-mik nutaamik aqutsinermilu paasissutissiisarfirmik nutaamik atulersitsinerisa kingorna Nunatta karsiata naatsorsuutaanik siullernik ASA 2020-mi suliaqarsimavoq. Naatsorsuutit 2020-mi ukiakkut ataatsimiin-nermi Inatsisartunit akuerineqarput.

ASA 2020-mi immikkoortuni tallimani isumaqatigiissutinik isumaqatiginninniarsimavoq: Peqqinnissaq pil-lugu kattuffik, kigutit nakorsaat, tusagassiortut, Teknikkikut Nuna tamakkerlugu kattuffik kiisalu peror-saasut (NPK). Immikkoortuni tamani ukiunut sisamanut isumaqatigiissutit isumaqatiginninniutigineqarsi-mapput. Peqatigisaanik isumaqatigiissutit arlallit akornanni aaqqissuussineq oqaasertaalu pisariinneruler-sillugit isumaqatigiinniarneq iluatsinneqarpoq. Isumaqatigiissuteqarfiusut tamarmik ataatsimut allanne-qarlutik "piffissami suliniutinik" taaneqartuni suliaqartoqarnissaa pillugu kattuffiit AK aamma PPK isuma-qatigiissuteqarfigineqarput.

ASA-mi digitalinngorsaalluni sulinerit nutserisoqarfimmi ullumikkut oqaasertat 58 %-iisa nutserussummit tamakkiisumik isumagineqartalernerannut iluaqutaasimapput, 42 %-ii allanngorartumik annertussusilim-mik nutserisunit isumagineqarlutik. Tamatuma saniatigut internetikkut niuertarfik aamma suliariumannit-tussarsiuussinermi iserfissaq nutaaq atulernerqarsimapput. Pisiortornermut tunngasuni tamatuma saniati-gut pisiortornermi kaajallaasitaq nutaaq akuerineqarsimavoq, naatsorsuutigineqarluni Namminersorlutik Oqartussani pisiortornermi suleriaatsit pitsaaninngornerinut iluaqutaassasoq. Coronami pissutsit pissuti-galugit illunut allaffiup pingaartumik siaruatsaaliineq sammisimavaa, ilagalugu eqqiaanikkut suliniutit an-nerterusut atorlugit.

Ukiut siulii assigalugit 2020-mi lærlinginut tunngasut sammineqarsimapput. Lærlingit atugarissaarnissaa-sa annertusinissaa kiisalu ASA-p ilitseruisullu akornanni suleqatigiinnerup nukittorsarnissaa siunnerfiga-lugit sulisoqarsimavoq. Namminersorlutik Oqartussat suliffimmi misiliiffissamik tulluurtumik lærlingit pis-sarsisinnaanerannut suli annertuumik akisussaaffeqarput.

Kalaallit Nunaanni pisortanut akissarsianut sulisunullu aaqqissuussinermut nutaamut sammisumik sulineq 2020-mi ingerlatinnarneqarpoq. Tamanna kommunit suleqatigeqqissaarlugit pivoq.

ASA-mi sulisoqarnermut immikkoortortap pikkorissarnerit 40-t ingerlassimavai, Kalaallit Nunaanni pisor-taniit pikkorissartut 388-it peqataasimallutik. Pikkorissartut pikkorissarnerit 1-imiit 5-imut uuttuummi pikkorissarnerit agguaqatigiissillugit 4,5-imik nalilersimavaat, tamannalu naammaginartorujussuurtut isi-gineqartariaqarluni.

NUNANUT ALLANUT NUKISSIUUTEQARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Nunanut Allanut Nukissiuuteqarnermullu Naalackersuisoqarfiup Naalackersuisut nunanut allanut nukissiuuteqarnermullu politikianik isumaginnippoq.

Pingaarnertut suliassat

Naalackersuisoqarfiup uku pingaarnertut suliassarai

- Namminersorlutik Oqartussat nunani tamalaani attuumassuteqarfiinut naleqqiullugu attaveqarfiit siunnersuinerillu ataqatigiissarneri, tassunga ilanngullugu illersornissamut sillimaniarnermullu politikki, nunat marluk suleqatigiinnerat inuiaallu akornanni suliniaqatigiiffiit, tassunga ilanngullugit Issittumi Siunnersuisoqatigiit, Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi, NP suliat (ilaatigut inuit pinsinnaatitaaffiit tunngasut aamma nunaviup toqqavia pillugu suliniut) kiisalu nunanut allanut niuerner-mi politikki.
- Bruxellesimi, Washington D.C.-mi aamma Reykjavikimi sinniisoqarfinni nunanut allanut attaveqaatit EU-mut, Tuluit Nunaannut, USA-mut, Canadamut aamma Islandimut politikikkut, niuernikkut aningaasaqarnikkullu attuumassutit nukittorsarniarlugit.
- Nukissiorfinnut tunngatillugu nukissiornermut tunngasut Naalackersuisoqarfimmiit isumagineqarput. Tassunga ilaavoq nukissiuuteqarnermut tunngasuni pingaarnertigut periusissiami sulinerup isumagine-ra, Nukimmik Imermillu pilersuineq pillugu ingerlataqarfimmi pilersaarummi oqaasertalerneqarsima-soq, tassunga ilanngullugu Kalaallit Nunaanni nukissiuuteqarnikkut nutarterineq, nukiup ataavartup ineriartortinnera atulersinneralu. Aammattaaq innaallagissamut, imermut kiassarnermullu akigititanut aalajangersaasarneq kiisalu Nukissiorfiit sanaartortitsinissanut pilersaarutaasa akuersissutigineqar-nerat naalackersuisoqarfiup isumagisarai.

Sulisussarititaasut

Departementet er organiseret som følger (ansatte)

- Nunanut allanut immikkoortortaqarfik (12)
- Kalaallit Nunaata Bruxellesimi Sinniisoqarfia (3)
- Kalaallit Nunaata Washington D.C.-mi Sinniisoqarfia (3)
- Kalaallit Nunaata Reykjavikimi Sinniisoqarfia (3)
- Nukissiuuteqarnermut immikkoortortaqarfik (3)
- Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Immikkoortortaqarfik (3)

Nummi naalackersuisoqarfik aamma Reykjavikimi aamma Washington D.C.-mi sinniisoqarfiit ukioq kaa-jallallugu tamakkiisumik sulisoqarsimapput. Bruxelles Covid-19 pissutigalugu sulisup ataatsip atorfini-tsinneqarnissaa 2021-mi kvartalimut siullermi kinguartinneqartariaqarsimavoq, taamaattumik 2020-mut aningaasaliissutit taamaaqataanik appartinneqarlutik, peqatigisaanik EU-mi suliniutinut aningaasat Ka-laallit Nunaannut amerlanerusut aaneqarnissaanut suliassaq kinguartinneqarluni.

Anguniakkanik naammassinnineq

Ataatsimut isigalugu

Covid-19 pissutigalugu Naalackersuisoqarfiup nunani tamalaani aqqissuussinerni, soqutigisaqatigiin-nik, suleqatigisanik il.il. ataatsimiinnerni najulluni peqataanera killeqarsimavoq, tamannalu nunarsuaq ta-makkerlugu nalinginnaasimalluni. Washington D.C.-mi aamma Bruxellesimi sinniisoqarfiit marts 2020-mili angerlarsimaffimmiit suleqquneqarsimapput.

Nunanut allanut naalackersuisoqarfik

Kalaallit Nunaannut aamma Issittumut nunat allat soqutiginninnerat Kalaallit Nunaanut inuussutissarsiu-titsinnullu aningaasarsiornikkut periarfissanngortinnissaasa Nunanik allanut politikkip qulakkiissavaa. Aningaasaqarnikkut imminut napatinnissamut suliner-mi Nunanut Allanut Naalackersuisoqarfik nunanik al-lanik niueqateqarnerulerner-mut aamma aningaasaqarnikkut suleqatigiinner-mut nalinginnaasumik atugas-sarititaasunik isiginninnerulerpoq.

2020-mi Kalaallit Nunaat siullermeertumik Pituffimmut atasumik isumaqatigiissummik nammineerluni atsiugaqarpoq. Isumaqatigiissut tassaavoq isumaqatigiissutaasunut ilaasoq Danmark aamma USA peqatigalugit Naalakkersuisunit isumaqatiginninniutigisimasoq. Kiffartuussinissamut isumaqatigiissutip Amerikamiunit pigineqartumut ingerlatseqatigiiffimmut tunniunneqarneraniit ukiut arfinillit qaangiutilersullu 2020-mi aqqiissutissamik nassaarpugut. Isumaqatigiinniarnikkut Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit isumaqatigiissummut neqerooruteqarnissamut iluaqutaasumik atugassaqarnerat Nunanut allanut naalakkersuisoqarfiup qulakkeerpaa.

2021-mi Kalaallit Nunaata aamma nunarsuarmi peqataanini annertusiniarpaa. 2020-mi Inatsisartut isumaqatigiillutik Asiami Sinniisoqarfimmik siullermik pilersitsisoqarnissaa tapersorsorpaat. Beijingimi sinniisoqarfimmik ammaanermi Kalaallit Nunaata niuernikkut soqutigisai taamaallaat nunanut sanilerisatsinut tunngasuunnginneranik nunarsuarmiunut erseqqissumik kalerriissaagut, kisianni aamma Asiap kangianut. Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut piujuartitsinermik tunngaveqartumik inuiaqatigiinnik pilersitsinissamut niuernikkut suleqatigisagut nukittorsarlugillu annertuserusuppai.

Naalakkersuisoqarfiup Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersuisoqatigiivi aqqutigalugit Kalaallit Nunaanni pisortat suliffeqarfiinut pingasunut nunani avannarlerni suleqatigiinnikkut suliniutini "peqataasuni siuttuusunut" piffissami 2020-2022-mi katillugit 15 mio. kr.-nik tunniunneqarnissaat isumagisimavaa.

Bruxellesimi Sinniisoqarfik

Sinniisoqarfiup 2021-27-mi EU-mi piffissamut missingersuusiorfiusumut atatillugu Kalaallit Nunaata aamma EU-p akornanni suleqatigiinnermi tunngaviusut isumaqatigiissutillu nutarterneqarneri pillugit suliassat immikkut 2020-mi salliutissimavai. Suleqatigiinnermi tunngaviusut nutarterneqarneri OLT-mi suleqatigiinnerup, EU-p aamma Kalaallit Nunaata akornanni ilinniartitaanik suleqatigiinnerup, aalisarneq pillugu peqatigiinnermi isumaqatigiissutip aamma EU-p, Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip akornanni 2015-imi ataatsimoorussamik nalunaaruteqarnikkut politikkikkut pissutsit iluanniipput.

Tuluit Nunaata EU-miit aninerata malitsigisaanik Kalaallit Nunaannut kingunerisassat Sinniisoqarfiup suliareqqippai. Taamaalilluni nunat marluk akornanni pissutsit ineriartortinneri aamma niuernikkut isumaqatigiissuteqarnissaaq siunertarlugu politikkikkut aamma tuluit nunaannut qitiusumik allaffissuarmut aalajangersimasumik atassuteqarfissat pilersinneqarput. Sinniisoqarfik suliniummut tassunga 2020-mi ilasutitut aningaasaliiffigineqarsimavoq.

Tamatuma saniatigut 2020-mi ingerlatat Issittumut atassuteqartut kiisalu nunat nunasiataasimasunut attuumassutillit annertuumik suliassanik pilersitsisimapput.

Washington D.C.-mi Sinniisoqarfik

Sinniisoqarfiup pingaarnertut suliassaa tassaavoq ingerlataqarfinni arlalinni Kalaallit Nunaata, USA-p aamma Canadap akornanni nunat marluk attuumassuteqarfiinik ineriartortitsinissaaq aamma Kalaallit Nunaata soqutigisaanik oqartussanut arlalinnut suleqatigisanullu saqqummiunnissai, illersornissai siuarsarnissaalu. Covid-19 pissutigalugu killilersuisoqarluartoq Kalaallit Nunaanni Amerikamiut sakkutuuisa najuunnerat aamma niuernerumut, aningaasaqarnerumut, aatsitassanut, takornariaqarnerumut ilinniartitaanermullu tunngasutigut suleqatigiinneq pillugu USA-p aamma Kalaallit Nunaata akornanni arlalinnik isumaqatigiissuteqarneq anguneqarlunilu atsiorneqarnerilu iluatsinneqarput.

Reykjavikimi Sinniisoqarfik:

Islandimik nunat marluk suleqatigiinnerat sinniisoqarfiup najuunnera aqqutigalugu annertuumik nukittorsarneqarsimavoq, aalajangersimasutigullu Nunat Avannarliit Killiit Siunnersuisoqatigiinni, Nunat Avannarliit Ministerit Siunnersuisoqatigiivini aamma Issittumi Siunnersuisoqatigiinni suleqatigiinneq sammineqarsimapput naak ataatsimiinnerit amerlanersaat internetikkut ingerlanneqarluartut. Sinniisoqarfiup aamma suliassaqarfinni pingaarutilinni arlalinni Kalaallit Nunaata aamma Islandip akornanni suleqatigiinnerisa annertusinissaata suli sammineqarnissaa qulakkeersimavaa, soorlu aalisarnerup, peqqissutsip, takornariaqarnerup, niuernerup, silaannakkut angallannerup uumasunullu nakorsaqaqarnerup iluini suleqatigiinneq annertusineqarlutik. Tassani sinniisoqarfik naalakkersuisoqarfinnut tamanut kiffartuussisimavoq.

Nukissiuutitut tunngasut

Nukissiuuteqarnermut imermillu pilersuinermik ingerlataqarfimmut pilersaarut Nukissiuuteqarnermut imikkooortotaqarfiup atulersissavaa. Sulinerup taassuma ilaatut imissaqarfiusinnaasut iluaqutigineqarnissaat sammineqarpoq, taamaattumik Naalakkersuisoqarfik 2020-mi suliffeqarfiit nukimmik annertuumik atuisartut pilersutsilernissaannut periusissiap ilaatut

- nittarsaanermi atortussanik annertuumik suliaqarsimavoq,
- Nuup avannaata tungaani Namminersorlutik Oqartussat imeq pillugu paasissutissaataasa akeqanngitsumik iluaqutigineqarsinnaalersillugit.

Aningaasalersuisinnaasut pilersutsilernissaannut periarfissat pitsaanerulersut kingunerisimavaat Naalakkersuisoqarfiup maannakkut aningaasaliisartumik annertuumik qanimut oqaloqateqalenera, brintimik imaluunniit ammoniakimik tunisassiornermut erngup nukinganik isumalluutitik atuinissamik soqutiginnittoq. Covid-19 pissutigalugu erngup nukinganik isumalluutitik iluaquteqarsinnaasunik paasissutissaasivinnik Kalaallit Nunaannut soqutiginnilersinnissaannut nittarsaasoq aallartinneqarsinnaasimangilaq.

Nuup eqqaani Utoqqarmiut Kangerluarsunnguani nukissiorfiup allineqarnissaa pillugu aamma Qasigiannguanut aamma Aasiannut erngup nukinganik pilersuineq pillugu aalajangiinissamut atugassanik inuiaqatigiinnut akilersinnaaneramik nalilersuineq Naalakkersuisoqarfiup aallartissimavaa. Suliassaq siunnersuisarfimmit avataaneersumit isumagineqarpoq.

Aningaasaqarnikkut naammassinnineq

Aallaaviatigut missingersuutit eqqortinniarsimavagut imaluunniit inulaarsimallugit aamma ukiumi missingersuorsimasatsitut ingerlatassat angumerisimallutigit. Ukuli maluginiarneqassapput:

- Nunat Avannarliit Ministeriisa Siunnersuisoqatigiivini 2020-mi danskit-kalaallit-savalimmiut siulittaasuunerannut atatillugu sulinermut atatillugu angalanerit, hotelinut, ullormusianut, ilassinnernut kiisalu ataatsimeersuarnernut pilersaarutaasimasunut annikinnerusumik atuneq. Sulineq tamarmi internetikkut ataatsimiinnermut allanngortinneqarsimavoq.
- 2020-p qiteqqunnerani Tuluit Nunaannik niuernikkut isumaqatigiissuteqarnissamut piginnaasat ilaneqarnissaanik pisariaqartitsinerput nalilersimavarput. Tamanna ilassutitut aningaasaliinissamik pisariaqartitsisimavoq. Sulineq naatsorsuutigineqarpoq 2021-mi naammassineqassasoq. Missingersuutigisat tamaasa atorsimangilagut ingerlataqarnissamullu anguniakkagut eqqortissimanatigit.

Siumut sammisumik

Issittup aamma Kalaallit Nunaata nunanit tamalaanit annertusiartortumik sammineqarnerata suliassat annertussusaat annertuumik qaffassimavaat, soorlu aamma suliat pisariunerulersimasut. Maannakkut suliutigut isumalluutit eqqarsaatigalugit sulinermit suliassanik tulleriarinissaq naatsorsuutigineqartariaqarpoq aamma isumalluutit taakku nalilersuiffiginissaat pisariaqarsinnaalluni.

ISUMAGINNINNERMUT, ILAQTARIINNUT INATSISINILLU ATUUTSITSINERMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Pingaarnertut suliassat

Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfiup aamma Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup AI2020-mi nassuiarneqartut ingerlatsinermut suliassat arlallit suliarisimavai, tassunga ilanngullugit isumaginninnermi inatsisit, isumaginninnermut susassaqarfimmi periusissiorneq, isumaginnikkut ikiorsiissutit, nuna tamakkerlugu meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik innarluutilinnullu paaqqinnittarfinnik ingerlatsineq, inuttut inuuniarnikkut ajornartorsiutinik pinaveersaartitsineq katsorsaanerlu, kommuninik siunnersuineq ilitersuinerlu, qitiusumiit ajornartorsiulernermi upalungaarsimaneq, pikkorissartitsisarneq, illersuisoqarfinnut atatillugu suliassat, Pituffimmut isumaginnittoqarfik kiisalu kommunini isumaginninnermut suliassaqarfianni kiisalu meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik innarluutilinnullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik inatsisitigut pisussaaffigisatut nakkutilliineq.

Paarisami Pitsaaliuinnermut Isumaginninnermullu Aqutsisoqarfiup isumaginninnermi pitsaaliuinissamut tunngassusillit suliniutit isumagisarai – matumani Killiliisami, Tussaangami, Alliami, Meeqqat 0-18 aamma Inuiaqatigiit peqqinnerulernissaannut suliniutip aamma Inuuneritta suliniutit.

Inatsisinik atuutsitsinermi inatsisinut suliniutillu allat inatsisinik atuutsitsinermut attuumassuteqartunut naleqqiullugu Naalackersuisoqarfiup danskit oqartussaasui peqatigalugit ataqatigiissartarpai.

Nalaackersuisoqarfiup aqutsisoqarfiullu suliniutaasa kisitsisitigut anguniagassalersorneqanngillat.

Covid-19 naalackersuisoqarfinnut aqutsisoqarfinnullu ingerlatatigut sunniuteqarsimavoq. Angalanissamut killilersuinerit pissutigalugit ataatsimeersuarnerit, ukiumoortumik ataatsimiinnerit pikkorissarnerillu unitsinneqartariaqarsimapput. Angalanissamut killilersuinerit imatut ajunngitsumik sunniuteqarsimapput taarsiullugu internetikkut ataatsimiinnerit ingerlanneqarsimallutik, tamannalu siunissami ataatsimiittarnerni atugassatut misilittagaqartitsilerluni. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfinni angalasartut Qaortumi, Tasiilami, Paamiuni aamma Nuummi katsorsaasunit naammassineqartut allatut aaqiinerik atuisimapput.

Naalackersuisoqarfimmi immikkut ittumik ingerlatat

Nalinginnaasumik ingerlatsinerup isumaginerata saniatigut Naalackersuisoqarfiup AI2020-mik kiisalu naalackersuinikkut kissaatiniq suliniutinillu malitseqartitsinermi tullinnguuttut immikkut ittumik suliarisimavai:

Ilaqtariinnut politikki utoqqarnullu periusissiaq

Sumiginnaasaneq annikillisinniarlugu ilaqtariit akornanni annertunerusumik atugarissaarnerup qulakkeernissaa pingaarnertut anguniagaralugu Naalackersuisut ilaqtariinnut politikkiannik Naalackersuisoqarfik suliaqarsimavoq.

Naalackersuisoqarfiup 2021 – 2030-mut utoqqarnut periusissiaq suliaralugu aallartippaa, utoqqarnut tungasuni tamakkiisumik isiginnittumi pilersaarusiornissamik qulakkeerisussaq. Utoqqarnut periusissiaq naatsorsuutigineqarpoq 2021-mi upernaakkut naammassineqassasoq tassanilu peqqissutsimut, paarineqarnermut isumassuinnermullu, ineqarnikkut pissutsinut aamma utoqqaat aningaasaqarnerinut periarfissaannullu naleqqiullugu utoqqarnut tunngasut sammineqassapput.

Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut pitsaaneruserumik suliniuteqarnissaq pillugu kalaallit qallunaallu oqartussaasoqarfiisa assigiinngitsunik suliallit akornanni suleqatigiinneq 2020-2023

Naalackersuisut Siulittaasuat Statsministerilu ullormi 12. juli 2019-imi kalaallit danskillu suliassaqarfii assigiinngitsut aqutigalugit suleqatigiissitamik pilersitsisoqassasoq isumaqatigiissutigivaat, tassani Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut suliniuteqarnerup nukittunerulernissaanut aqqiissutissanut siunnersuuteqartussaq. Siunissami ungasinnerusumi suliassanut 16-inik innersuussutilik august 2020-mi nalunaarusiap inaarutaa suleqatigiissitamit saqqummiunneqarpoq. Suliniutinut tamantut ataatsimut pilersaarusiortoqarsimavoq suliniutillu arlalissuit aallartinneqarsimallutik, ilaatigut meeq-

qat inuusuttullu pillugit suliassat suliarineqarsimangitsut ikilisinniarlugit isumaginninnermi siunnersortit Danmarkimeersut Kalaallit Nunaanni kommuninut arlalinnut ikiuussimallutik, aamma illoqarfinni anginerusuni meeqqanut ornittakkanik pilersitsinerit aallartinneqarsimallutik. Kalaallit-danskit aqutsisuiunut, kalaallit-danskit pisortaqtigiinnut, ataqtigiissaarisunut arlalinnut kiisalu piumasaqaatit takussutissallu pillugit suleqatigiissitamut ikorfartuisumik allattoqarfimmik pilersitsisoqarsimavoq. Taamaalilluni sulineri anguniakkanillu naammassinninnermi ataatsimut siumukartoqarnera qulakkeerneqarluni.

Imminut pilersorneq annertusisimasoq

Suliffissarsiornermi ikiorsiissutit/sulinngiffeqarallarnermi ikiorsiissutit nutarternerinut ataqtigiissarneqartumik pisortat ikiorsiissutaannik nutarterinissamik Naalakkersuisoqarfik suliaqarlunilu ilusissaa pillugu ilisimatitsissut saqqummiussimallugu. Nutarterinernut taakkununga marlunnut aallaavisoq tassavoq nammineq ilaquuttamilu inuunermi atugaannik pitsanngorsaaniissamut kiisalu immiut pilersortunngornissamut innuttaasut akisussaalerinissaat. Suliffissarsiornermi ikiorsiissutit innuttaasunut suliffissaaleqisunut sulinissaminnut piareersimasunut sammisuupput, pisortanilu ikiorsiissutinik tiguisartut tassaassallutik innuttaasut sulilernissamut piareertinnatik suliarineqartussanik unammilligassaqtartut. Naalakkersuisoqarfiup 2020-mi pisortanik ikiorsiissutit nutarterneqarnissaannut inatsisissatut siunnersuut piareersar-simavaa, taanna 2021-mi upernaami saqqummiunneqassalluni.

Inatsisit nutaat

Naalakkersuisoqarfik 2020-mi ilaatigut uku inatsisissatut siunnersuutit suliarisimavai, ataatsimiinnerni saqqummiunneqarsimasut:

- Ernereerluni sulinnngiffeqarnermut tunngasoq: Ilaqutariit atugarissaarnerannik qulakkeerisussaq ilaqutariinnullu meeralinnut erninissaq tikillugu kingunitsiannuvalu atukkanik pitsaanerusunik pilersitsisussaq ernereerluni sulinnngiffeqarneq pillugu inatsit nutaaq saqqummiunneqarpoq. Siunnersuutip siullermik suliffeqarfinnut namminersortunut ernereerluni sulinnngiffeqarnermut aningaasaateqarfimmik pilersitsinissaq qulakkiissavaa, kisianni aamma naartunermut, ernereerluni meervissartaarnermullu atatillugu sulinnngiffeqarneq pillugu malittarisassat pioreersut nutarterneqarlutillu ullutsinnut naleqqussarneqarlutik. Erninissaq sioqqullugu sulinnngiffeqarnerup sivitsorneqarnissaanut pinnaatitaaffik pillugu Inatsisartut aalajangiinerannik atulersitsineq siunnersuummi qulakkeerneqarpoq.
- Meeravissartaarneq angajoqqaatullu akisussaaneq: Meeqqap pitsaanerpaamik soqutigisaata meeqqallu atugarissaarnerinissamut illersorneqarnissamullu pinnaatitaaffiata salliutinneqarnissaa pillugu nalinginnaasumik tunngavimmik qulakkeerisussamut peqqussummut siunnersuut isumaqataavoq. Siunnersuutip meervissartaarnermut atatillugu apparit naliigisippai aamma angajoqqaap ataatsip angajoqqaap aappaata toqneranut pissutaasimappat angajoqqaatut oqartussaasup misileqqinnissaa qulakkeerneqarluni.
- Inatsisilerinermut suliassaqaarfik: Politiit sulinerat pillugu inatsisip (politiit pillugit inatsit) Kalaallit Nunaannut atuutilerera pillugu peqqusutissatut missingiut saqqummiunneqarsimavoq, politiit sulinerannut ullutsinnut naleqquttunik inatsisitigut tunngavinnik pilersitsisoqarnissaanik qulakkeerisussaq aamma politiit pissaaneramik atuinerannut tunngavinnik aalajangersaasoq. Eqqugaasut inatsisitigut inissisimanagerat eqqartuussisarnermik Kalaallit Nunaannut inatsimmi allanngui-neq pillugu siunnersuutip saqqummiunneqarneratigut pitsaanerulersinniarneqarpoq. Aammattaaq politiit aamma unnerluussisussaataasut nutarterneqarnissaannut inatsisissatut siunnersuut saqqummiunneqarpoq, taamaalilluni politeeqarfiit aqqissugaanerat naalagaaffimmi politeeqarfinnut allanut naliigisinneqarlutik.
- Siusinaartumik pensionisiat: Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisip allangortinnera, siusinaartumik pensionisiatqartup sulisinnaassusianik taassumalu sulisinnaalersitseqqinniaaner-mi ingerlataqarsinnaanerannik kommunit ingerlaavartumik nalilersuisar-nissaat qulakkeerneqarluni. Allannguummi erseqqissarneqarpoq siusinaartumik pensionisiatqartut naammagittaalliortarfiata taamaallaat sulisinnaassutsumik naliliinernut tunngasunik naammagittaalliutinik suliaqartassasoq.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmi immikkut ittumik suliat

Nalinginnaasumik ingerlatsinerup isumagisarilernerata saniatigut Aqutsisoqarfiup AI2020-mik kiisalu naalakkersuinikkut kissaatini suliniutinillu malitseqartitsinerni tullingtuuttut immikkut ittumik suliarisimavai:

Qitiusumik siunnersuisarfimmi allanngui-neq

Qitiusumik siunnersuisarfiup aqqissugaanerannik allannguisoqarsimavoq immikkoortortanut nutaanut marlunnut avinneqarluni: Innuttaasunut sammisoq immikkoortortaq aamma Oqartussaaffeqarfik. Immikkoortiternerisa inerneraat innuttaasuni immikkoortut ataasiakkaat sammineqalerner-i, tamannalu pitsaasumik sunniuteqarsimasoq nalilerneqarluni.

Innuttaasunut sammisoq immikkoortorta

Innuttaasunut sammisoq immikkoortorta innuttaasunut toqqaannartumik ikorfartuisuuvuq/katsorsaanissamut neqerooruteqartoq tassaallutik Tusaannga, Angalasartut aamma Alliaq. Immikkoortiterneri neqeroorutit pioreersut pisariillisarnerinik taamaalluni innuttaasunut amerlanerusunut anngussinnaaneranik kinguneqarsimalluni.

Angalasartunut toqqarneqarsimavoq aalajangersimasumik najuqaqartunik katsorsaaartut atorineqassasut siunissamilu katsorsaaartut namminersortut taamaallaat atorineqarnerinut taarsiullugu sulisut aalajangersimasumik atorfinitsinneqarsimasut atorineqassasut. Tusaannga ulloq 3. juli 2020-mi ammasarfini allannortillugit sivitsorpari aamma Alliaq innuttaasunik 54-inik innersuussisimalluni, taakkununga 33-t naammassillugit katsorsarneqarsimallutik.

Kalaallit-danskit sulinerisa iluanni 2020-mi meeqqat ornittagaannik pilersitsinissamik aallartitsisoqarsimavoq, ilaqutariinnik katsorsaaavinni suliniutit siunnerfilerneqarlutik aamma kinguaassiutitigut atornerlunneqarsimasut meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut katsorsaanissamut neqeroorutit nukittorsarneqarlutik. Innuttaasunut sammisoq immikkoortorta aamma ingerlatassat pioreersarsimavai, ukiuni tulluutuni pingasuni aallartinneqartussat.

Oqartussaaffeqarfik

Oqartussaaffeqarfiup kommunini sullissisunut ikorfartuineq sammisimavaa. Suligasuartussat immikkoortortamut attaveqarput, aamma kalaallit-danskillu sulinerannut atatillugu isumaginninnermi siunnersortit pingasut atorfinitsinneqarsimallutik, taamaalluni Suligasuartussat sulisut arfineq marlungorlutik. Suligasuartussat Oqartussaasoqarfimmi sulisut allat peqatigalugit meeqqat inuusuttullu pilugit sulianik suliarinninnermut naleqqiullugu kommunini suleriaatsinik assigiisaaripput. Suligasuartussat sanilimik ilinnartitsinikkut kommunini sullissisunut arlalinnut ikorfartuisimapput, sulianik iluarsaasoqarluni aamma eqqasuutinik uuttuut tunuliaqutaralugu suliat nalunaarsorneqarlutik. Kommune Kujalleri, Qeqqata Kommuniani aamma Avannaata Kommuniani suliniutit aallartinneqarsimapput.

Kommunini sullissisunut aamma Danmarkimi kommunineersunut sullissisunut inatsisit pillugit pikkorisaa-soqarsimavoq, soorlu aamma sullissisunut najukkaneersunut tikisitanullu ataqtigiisaarisooqarlunilu imaarsaasoqarsimasoq.

Inssiisarnermut tunngasut

Ilaqutariit paarsisartut nukittorsarnissaat pillugu suliniummut atasumik Aqutsisoqarfik Kalaallit Nunaanni illoqarfiit tamackingajallugit ilaqutariit paarsisartunut tunngaviummik pikkorissartitsivoq aamma ilitsersuisutut ilinniartinneqarlutik. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut ukiunut qulinut periusissiatigut pilersaarummik sulineq aallartinneqarsimavoq, 2021-mi naammassineqartussatut naatsorsuutigineqartoq. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik pioreersunik nutaanillu akuersisarnernik suli ineriartortitsisoqarpoq. Tarnikkut ajornartorsiuteqartunut naleqqiullugu immikkut neqerooruteqarfiummik meeqqanut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmik nutaamik pilersitsinissamut pilersaarusioner akuerineqarsimavoq. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni ineriartorneq ingerlatsinerlu nukittorsarniarlugit forstanderit qaninnerusumik suleqatigineqalersimapput. Innersuussisarfimmi qarasaasiat nutaat atulersimapput, ulloq unnuarlu inissat pillugit paasisaqarnerup pitsaassusianik nukittorsaaususaq, aamma piffissami inissat atorineqanngitsut pillugu pitsaanagerusumik paasisaqarfiusinnaasoq.

Pitsaaliuineriut immikkoortorta Paarisa

Immikkoortorta inuit peqqinnissaannut suliniut nutaaq 2020-2030, Inuuneritta III saqqummiussimavaa, Paarisa sulineranut pingaarnertigut tunngavilersuisoq. Inuuneritta III pingaarnertut siunertaa tassaavoq meeqqat inuunerissut pillugit tamanut isiginnittumik suliassaqarfiillu assigiinngitsut aqutitigalugit suliniuteqarnissanut ataatsimoortumik tunngaviliisusaaq. Oqaloqatigiinnerit peqatigiinnerillu tunngavigineqarput, Qeqqata Kommuniani pitsaaliuinerimik suliniut nukittorsaarinarlugi Qeqqata Kommuniani aamma SIF peqataatinneqarlutik.

Inuuneritta III-mut ilaapput pitsaaliuinerimik suliniutit arlalinnit peqataaffigineqartut suliniutillu soorlu: Killiliisa - Kinguaassiutitigut atornerluineriut Naalakkarsuisut periusissiat 2018-2022, Meeqqanut 0-18-inik ukiulinnut siusissukkut suliniuteqarneq, angajoqqaatut piginnaasat nukittorsarnissaannut MA-NU-mi najoqutaq, Siusissukkut suliniummi suliniutit, Inusaqartitsineq aamma imminut toquttarnerit pitsaaliornissaannut periusissiap nutaap ineriartortinnera. Taakku saniatigut Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu atugarliortut pillugit patajaatsumik suliniuteqarnissaq pillugu kalaallit danskillu sulineranni Paarisa ilaavoq.

PEQQISSUTSIMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmik aqqissuussisuullunilu aqutsisuvoq. Naalakkersuisoqarfiup naalakkersuisoqarfittut peqqinnissaqarfimmi suliassat isumagisarai. Naalakkersuisoqarfimmi Peqqissutsimut Pitsaaliuinerimullu Aqutsisoqarfiup peqqinnissaqarfik tamaat aqutaraa Allorfiullu aanngajaarniutinik atornerluisunut katsorsaasarneq aqutaralugu.

Anguniakkat

Pingaarnertigut anguniakkat tassaapput agguaqatigiissillugu ukiut suli inuuffiusussat qaffannissaat, meeraqqat meeqqallu toqusartut ikilisinneqarnissaat, ilungersunartumillu nappaammik aniguisartut amerlanerulernissaat aamma aanngajaarniutinik ajornartorsiutit appartinnissaat.

Peqqissuulluernerup inuiaqatigiinni aningaasaqarneq pitsaanerulersissavaa, tassami innuttaasut peqqissut naammassisaqarnerusinnaapput, taamalu inuiaqatigiinnut inuiaqatigiillu aningaasaqarnikkut ineriartortinneqarnerannut tunniussaqaarnissamat pitsaanerumik periarfissaqartarlutik.

Pingaarnertut suliassat

Peqqinnissaqarfiup misissuinnikkut, paaqqinninnikkut, katsorsaannikkut, sungiusaannikkut, innuttaasunillu aanngajaarniutinik aningaasanoornerimillu ajornartorsiuteqartunik pinaveersaartitsinikkut katsorsaannikkut innuttaasut peqqissusaatigut sullinneqarnerat qulakkeertarpaa.

Corona pissutigalugu nunarsuaq tamakkerlugu nappaalanersuaq

Corona pissutigalugu nunarsuaq tamakkerlugu nappaalanersuaq 2020-mi peqqinnissaqarfiup sulineranut erseqqissumik sunniuteqarsimavoq.

Kalaallit Nunaanni upalungaarsimanermi tunillaassortoqaqqinnissaanut periuseq atornerqarpoq, taamatuttaarlu COVID-19-imik nunarsuaq tamakkerlugu tunillaassuunneq akiorniarlugu WHO-p inassutai naapertorlugit arlalinnik suliniuteqartoqarsimavoq.

Covid-19-imut akiuiniarluni periusissiamik Naalakkersuisut akuersisimapput, pingaarnertigut imatut anguniagaqartoq:

- Amerlasuut napparsimalernerannik toqunerannillu peqqinnissakkut kinguneqartut annertuut pinngitsoortinnissaat
- Peqqinnissaqarfiup nalinginnaasumik ingerlaannarnissaa aammalu sulianik nalinginnaasunik attassiinnarnissaa taamaallunilu innuttaasut peqqissusaannut iluaqutaanissaa pillugit annertunerumik artukkernissaa pinaveersaartinneqassaaq
- Inuiaqatigiinni annertuumik pisariaqartinneqartut annertuumik aningaasartuuteqarfiussat matunegarnissaasa pinngitsoortinnissaat

Periusissiamut tunngavigineqarput

- peqqinnissaqarfiup napparsimasunik amerlasuunik ataatsikkut isumagisaqaarnissamat periarfissai killeqarput,
- nunamat tikittut naleqqussarneqarsinnaassapput.
- innuttaasut siammassillutik najugaqarput illoqarfiillu akornanni angallannerit malittarisassaqaartinneqarsinnaapput,
- inuiaqatigiinni suliassaqaarfimmi pingaarnerusuni arlalinni, tassunga ilanngullugu peqqinnissaqarfimmi taartaasinnaasut annertuumik killeqarput. Naammattunik sulisoqaannassagaanni sulisut sulisariaqarput, tamatumalu kingunerisaanik assersuutigalugu meeqqanik paaqqinnittoqarsinnaasariaqarluni.

Najukkami misissuinnissamat piginnaasamik pilersitsinerup peqatigisaanik nunaqqatigiinni tunillaassuisunik sukkasuumik sumiissusersinnaanerup qulakkeerneqarneranut iluaqutaasimavoq. Nunanut allanut assersuussigaanni Kalaallit Nunaanni innuttaasut tunillatsinneqartut ikittuinnaasimapput - aamma inuit ikittuuneri aallaavigalugit naatsorsuisoqarpat.

Suliassaqaarfii assigiinngitsut akornanni suleqatigiinneq

Kommuneqarfik Sermersuup Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfiup "Peqqissuseq pillugu isumaqatigiisut 2017-2021" isumaqatigiisut igisimavaat. Isumaqatigiisummi peqqinnissaqarfimmi siunissami ine-

riartornissaq sammineqarpoq, illuatungeriit akornanni attaveqatigiinnikkut suleqatigiinnikkullu innuttaasut peqqissusaasa tapersersornissaat siunertaralugu Ingerlataqarfinni suliasaqarfinnilu assigiinngitsuni suleqatigiinnerusoqarluni.

Nuummi ulloq unnuarlu paarsinermi inillu ippinnarunnaarsaaffiit pillugit politikikkut isumaqatigiissut 2019-imi aasakkut Paamiuni isumaqatigiissut peqatigalugu atsiorneqarpoq.

Avannaata Kommuni Qaanaami suleqatigiinnermut tunngasoq isumaqatigiissut (Qaanaami isumaqatigiissut) 2020-mi atsiorneqarpoq.

Kommune Kujallermik suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut sulissutigineqarpoq. Februar 2020-mi peqqinnissaqarfiup aamma Qeqqata Kommuniata akornanni allaffissornikkut isumaqatigiittoqarpoq.

Qeqertalik Kommunian aamma peqqinnissaqarfik Aasianni utoqqaat illuanni nakorsiatitsisarneq pillugu allaffissornikkut isumaqatigiissuteqarput, kommunimilu utoqqaat illuisa sinnerinut isumaqatigiissuteqarnissaq sulissutigineqarluni.

Nunap immikkoortuani Aqutsisut Qeqertalik Kommuni, Qeqqata Kommuni aamma Avannaata Kommuni tamakkiisumiinngitsorlu Kommuni Kujallermi atulersinneqarsimapput. Pilersaarut tassaavoq Kommuneqarfik Sermersooq 2021-mi aallartissasoq.

Kommunit suleqatigalugit atonerluisunik katsorsaasernerup pitsaanerulersinnera

Allorfik innuttaasunut aanngajaarniutinik aningaasanoormilluunniit ajornartorsiuteqartunik akeqanngitsumik katsorsaansam neqerooruteqarpoq. Allorfik Kommuneqarfik Sermersuumik, Qeqqata Kommuni, Qeqertalik Kommunian aamma Avannaata Kommunian suleqatigiinnissamut isumaqatigiissusiorsimavoq aamma Kommune Kujalleq isumaqatiginninniarfigalugu aallartissimalluni. 2020 ukioq tassaasimavoq Allorfik aqutigalugu innuttaasunik 1.000-init amerlanerusunik siullermeertumik innersuus-siffiusoq.

Illoqarfinni Qaqortumi, Nuummi, Sisimiuni, Aasianni aamma Ilulissani Allorfeqarfinni nunaqarfinnilu angalasartut katsorsaasernerisigut aamma Nuummi innuttaasunut nunaqarfimmeersunut aamma innuttaasut immikkut ajornartorsiuteqartunut illusimatitsisoqarluni ulluinnarlugu katsorsaasarnikkut innuttaasut tamarmiusut katsorsaarneqarnissaannut neqerooruteqarpoq. Katsorsaariaatsit sumiiffinni Allorfeqarfinni aamma najukkani katsorsaavinni aamma Nuummi ulluinnarlugu katsorsaavimmi assigiinngitsuupput, ilisimatusarnikkulli takuneqarsinnaavoq periutsit tamarmik sunniuteqartuusut.

Covid-19-ip pitsaasumik sunniutaatut Ittoqqortoormiuni illoqarfinnilu mikinerusuni nunaqarfinnilu tamatumunnga pisariaqartitsisunut innuttaasunut neqeroorutigineqartuni internetikkut imaluunniit oqarasuaattikkut katsorsaasarneq ineriartortinneqarsimavoq, kiisalu innuttaasunut taamatut periarfissaqanngitsunut nunami inissiisarfinniittunut.

Covid-19-ip ajortumik sunniutaatut meeqqanik inuusuttunillu katsorsaansamut Allorfiup neqeroorutaa kinguartinneqarsimavoq, soorlu aamma Allorfiup ilinniartitsinikkut suliniutaasa amerlanersaat uninga-tinneqarallartut. Allorfik Tasiilami immikkoortortamik pilersitsinissamut piareerpoq, kommunili ingerlatsinermut inissanut tulluurtunik nassaarnissamik ajornartorsiuteqarsimavoq. Tamanna pillugu Kommuneqarfik Sermersooq suleqatiginera ingerlaavartuuvuq.

Peqqinnissaqarfiup iluani siunissami sanaartornermi pilersaarutit

Peqqinnissaqarfimmi napparsimmaviit peqqissaaveqarfiillu qangali sananeqarnikuupput. Pingaartumik Dronning Ingridip Napparsimmavissua inissaqartitsinikkut illutamigullu unamminartoqarpoq. Peqqinnissaqarfiup iluani sanaartornermi pilersaarutinut nutaanut arlalinnut naammassinninnissaq ukiuni tulliuttuni pingaartinneqassapput.

Peqqinnissaqarfiup maannakkut pilersaarutit allangortinnissaa sulissutigaa kingornalu Nuummi tarnikkut nappaatilinnut illup nutaap tamakkerlugu sanaartornissaanut nutaamik suliariumannittussarsiuussineq ingerlallugu. Suliniutip upernaq 2021-mi suliarinnittussarsiorneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, katsorsaavissalli sanaartorneqarnissaanut aallartinnissaq 2022-mi upernaakkut aallartinneqarnissaa naatsorsuutigineqarluni. Katsorsaavik peqqinnissaqarfiup sanaartornissamut aningaasaliissutaaniit katsorsaavik aningaasaliiffigineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Taassuma saniatigut Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut napparsimasut innangavissaannik sinerisamiillu nakorsiat inissaannik pilersitsinissamut piareersarneqaleruttorpoq. Al2021-mut atatillugu suliniutigineqartup aallartissarnissaanut 13 mio. kr.-nik immikkoortitsisoqarpoq. Aningaasalersuisoqarnissaa-

nut suliniut koruunit milliardit affaasa missaannik akeqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Peqqinnissaqarfiup suliniutigineqartup ilaanut aningaasaateqarfiit aqutugalugit aningaasalersuisoqarsinnaaneranut qanoq periarfissaqartiginera misissorumavaa. Dronning Ingridip Napparsimmavissua pillugu tamakkiisumik pilersaarutip aallartinneqarnissaa upernaq 2021-mi aallartinneqassaaq.

Steno Diabetes Center-issaq nutaaq pilersaarusioneqarpoq

Naalackersuisut aamma Novo Nordisk Fondimi siulersuisut 2018-imi Steno Diabetes Center Grønland (SDCG)-ip pilersinneratigut sukkortuunermut inooriaatsinullu suliniutigineqartup sakkortunerulernissaa pillugu ataatsimut takorluugaqarneq akuersissutigivaat. 2019-imi pilersaarummik suliaqartoqarpoq, taanna SDCG-ip piviusunngortinnissaanut suliariumannittussarsiuuneqarnissaanullu pilersaarutini sukumiisumik nassuiaatinik imaqarpoq. Pilersaarummut najoqqutassaaq Naalackersuisunit aamma Novo Nordisk Fondenimi siulersuisunit 2020-mi akuerineqarpoq. Katsorsaavik imarisamigut katsorsartinnerup pissarsiarinerneranut pitsaassusaanullu kiisalu ilisimatusarnikkut aamma sukkortuunermut inooriaatsinullu suliniutigineqartup ineriartortinnissaanut kivitseqataassaaq.

Peqqinnissaq pillugu kommissionimik pilersitsineq

2019-imi ukiakkut ataatsimiinnermi peqqinnissaq pillugu isumalioqatigiissitamik pilersitsisoqarnissaa pillugu aalajangiisoqarpoq. Peqqinnissaqarfimmi suleriaatsit ataatsimut pitsanngorsaaffiginissaanut innersuussutini isumalioqatigiissitaq suliaqassaaq, pingaarnertigut sulisussarsiortarnernut, sulisunik tigumminnissinnaanerumut kiisalu Danmarkimi nunanilu allani suleqateqateqarnernut tunngasut.

Isumalioqatigiissitamit innersuussutigineqartut Inatsisartut peqqinnissaqarfiup siunissami aqqissuussiffigeqqinnissaanut naalackersuinikkut tunngavigisassaanut ilanngunneqassasut naatsorsuutaavoq. Isumalioqatigiissitap innersuussutaani immikkoortortaqaarfiit assigiinngitsut akornanni salliusassasut aamma aningaasaqarnikkut periarfissat pioreersut aallaavigineqassapput. Isumalioqatigiissitap sulinera aallartinneqarpoq kisianni Covid-19 pissutigalugu 2020-mi kinguartinneqarluni.

Aningaasartuutini misissueqqissaarneq immikkoortunullu pilersaarut

Peqqinnissaqarfimmut aningaasartuutissani misissueqqissaarneq Naalackersuisunit 2020-mi akuerineqarpoq. Sullissinnermut, sulisoqarnermut, nakorsiarsinnaanerumut, katsorsaasarnernut il.il. tunngasut pingaarnersiuisariaqartoq, taamatuttaaq peqqinnissaqarfiup sullissinerata aningaasaqarnikkut tunngaviusut naleqqussarneqarnissaat naalackersuinikkut tapersorsorneqartariaqartoq misissueqqissaarnerup paasinarsisippaa.

Peqqinnissaqarfik pillugu ingerlataqarfimmi pilersaarut naammassineqalerpoq naatsorsuutigineqarlunilu 2021-mi ukiup affaani siullermi naammassineqassasoq, Peqqinnissaqarfimmi pisortaq nutaatut atorfinitsinneqarsimasoq imarisaanik misissuinissamik periarfissinneqareerpat. Ingerlataqarfimmut pilersaarut anguniakkat aalajangersimasut anguniakkallu taakku angunissaanut aqqissugaanikkut pisariaqartitsinerit aallaavigalugit peqqinnissaqarfiup siunissami ineriartortinnissaanut tunngavissiissaaq.

Aningaasaqarnermik aqutsineq

Utoqqaat amerlisimanerisa kingunerisaanik innuttaasut nappaataannik suussusersisarnerit katsorsaasarnerrillu sionratigut amerlanerulersimanagerat kiisalu inooriaatsimik pissuteqartumik nappaateqarlutik napparsimasut amerlanerulersimanagerisa kingunerisaanik peqqinnissaqarfiup aningaasaqarnikkut sunniutaa-sut malugai.

Peqatigisaanik isumaqatigiissutit atuuttut kiisalu nunani allani napparsimasunik katsorsaasarnermi akit qaffanneri pissutigalugit akissarsiat peqqinnissaqarfimmi qaffallutik peqatigisaanillu peqqinnissaqarfimmi 2021-mi aningaasaliissutit akinut akissarsianullu siumut eqqanaarneqarsimanatik.

ILINNIARTITAANERMUT, KULTUREQARNERMUT ILAGEEQARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Naalakkersuisoqarfik ilinniartitaanikkut, kultureqarnikkut kiisalu ilageeqarnikkut politikimik isumaginippoq. Ataatsimut isigalugu anguniagaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermi ilinniartitaanernik neqeroorutit atorfissaqartitsinerillu akornanni sapinngisamik pitsaanerpaamik oqimaaqatigiissitsinerup qulakkeerneqarnissaa, matumani sulisartunik ilinniagaqarsimasunik nammineerluni pilersornissamik anertusaanissaq. Kultureqarnermut ilageeqarnermullu tunngaviumik anguniakkat tassaapput kulturikkut suliallit siuarsarnissaat naalagaaffimmilu ilagiit ikorfartornissaat. Tamakku kingunerisaannik naalakkersuisoqarfiup 2020-mut Aningaasanut Inatsit malillugu AI 2020-mi suliassaqarfiit makku sularisimavai:

- 40.01 Ataatsimoortumik aningaasartuutit
- 40.02 Ilinniagaqarnerisutit
- 40.10 Tunngaviumik atuarfiit
- 40.12 Ilinniarnertuunngorniarfik
- 40.90 Ataatsimoortumik aningaasartuutit
- 40.91 Inuussutissarsiutinut ilinniarfiit
- 40.92 Ilinniartitaanerit qaffasinnerusut
- 40.94 Kulturi
- 40.95 Eqqumiitsuliorneq
- 40.97 Ilagiit

Ilinniartitaanermut siunertaq

Siunertaq ilinniarfiit pillugit aningaasaliissutinut sularineqartartunullu tunngassuteqarpoq.

		Aningaasanut inatsit 2020	Aningaasanut inatsit 2020
Konto pingaarneq	ingerlataq/sullissiveqarfik	Ukiumut ilinniartut amerlassusaat	Sapaatit akuneri atuaqatigiiffiusut amerlassusaat
40.10.11	Ado Lyngep Atuarfia	16	Allanneqanngillat
40.10.12	Efterskolemiittarneq	430	Allanneqanngillat
40.12.35	GUX Aasiaat	324	640
40.12.36	GUX Nuuk	483	920
40.91.08	Kalaallisuliornermik ilinniarfik	19	63
40.91.14	Kalaallit Nunaanni Imarsiornermik Ilinniarfik	80	292
40.91.16	Niuernermik Ilinniarfik, Nuuk	190	693
40.91.20	Perorsaaneramik Ilinniarfik	253	409
40.91.21	Inuussutissalerinermik Ilinniarfik, INUILI	94	423
40.91.23	Campus Kujalleq	438	903
40.91.25	Peqqinnissakkut ilinniartitaanernut qitiusumik ilinniarfik	104	256
40.91.27	Teknikimik Ilinniarfik	593	1852
40.92.10	Folkehøjskolit	110	Allanneqanngillat
40.92.11	Eqqumiitsuliornermik Ilinniarfik	5	38
40.92.13	Ilisimatusarfik	811	Allanneqanngillat
40.92.18	Oqaatsinik pikkorissartitsinerit	9	45

Nassuiaatit oqaaseqaatillu

Ukioq naallugu ilinniartuq tassaavoq ukioq atuarfiusoq naallugu atuartartoq (ilinniarnertuunngorniarfini inuussutissarsiutigullu ilinniartaanerni sap. akunneri 40-t; ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerni sap. akunneri 35-t). Taamaalilluni kisitsisitigut takuneqarsinnaavoq ilinniartitaaneri ilinniartutut inissisimalluni ataatsimut ukiumut naammassisartagaat. Oqaatigineqassaaq ukiumut ilinniartut nalaanni kisitsisit tassaannimmata ilinniartut ukiumi pineqartumi ilinniartuusimasut amerlassusaat.

Taakku saniatigut oqaatigineqassaaq ukioq naallugu ilinniartut apriliimi naatsorsorneqarnerinik tigusaqartoqartinnagu sulianut kisitsisit eqqortinneqarsimasut naatsorsorneqarsinnaanngillat. Taamaattumik quilaani tabelimi sulianut kisitsisit 2019-imut Aningaasanut inatsimmi saqqummersinneqartut taamaallaat allanneqarput.

Siunertaq kulturi ilageeqarnerlu

Kultureqarnermut tunngasut

Kulturikkut nersornaat 2020 nipilersortartumut Pele Møllerimut tunniunneqarpoq, Naalakkersuisullu Kajumissaataat naatsumik filmilortartumut Jens Christian Lyberth Lennertimut tunniunneqarluni.

”Eqqumiitsuliornermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaannut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut nr. 25, 28. november 2019-imeersoq. (Aningaasaateqarfimmik eqqumiitsuliornermik ingerlatsisunut tamakkuninngalu siammarterisunut tapiissutinik aqutsisussamik pilersitsinissamut inatsisitigut tunngavissat)” Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni akuerineqarpoq taamaalillunilu naalakkersuisoqarfiup eqqumiitsuliornermut aningaasaateqarfimmik pilersitsinissamut nalunaarusiornissamut suliassat aallartissimavaa.

Namminersorlutik Oqartussat kulturikkut sulianut tapiissutigisartagaat kulturikkut eqqumiitsuliornikkullu assigiinngitsunik suliallit assigiinngitsunut sammitinneqartut tapersersortarsimavaat.

Namminersorlutik Oqartussat Kulturilerinernut aningaasaliissutaaniit katillugit tunniunneqarput: kr. 11.680.111 suliniutinut 92-inut assigiinngitsunut agguallugit nipilersuusiornernut kiisalu ingerlatsiner-mut tapiissutit 232.672 kr. Kulturikkut suliniaqatigiiffinnut assigiinngitsunut 2.589.948 kr.-t, tassunga ilanngullugit Filmiliorfik kiisalu atuakkianut allaffik nutaatut pilersinneqartoq.

Tipsernermit lottornermillu aningaasaliissutit

Tipsernermit lottornermillu aningaasaliissutit naalakkersuisoqarfiup 2020-mi imatut agguappaai:

Immikkoortitat A:

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat (GIF): Kr. 17.701.500,00

Elite Sport Greenland (ESG): Kr. 3.221.673,00.

Immikkoortitat B:

Timersornermut tunnganngitsunik meeqqanut inuusuttunullu suliaqarnermut katillugit: 4.692.000,00 kr.-t kingusinaarluni qinnuteqaatinik tigusineq pissutaalluni ingerlatsiner-mut tapiissutinik tunniussisoqanngilaq katillugit agguassisoqarluni 0,00 kr. aamma suliniutinut tapiissutit katillugit: kr. 3.837.213,00

Immikkoortitat C:

Siunertanut tamanut iluaqutaasussanut allanut ingerlatsiner-mut suliniutinullu tapiissutit: Kr. 9.486.750,00

Ingerlatsiner-mut tapiissutit katillugit: Kr. 90.000,00 kr. aamma suliniutinut tapiissutit katillugit: Kr. 8.806.662,83

Tamatuma saniatigut Najukkanut sanaartornermullu aningaasaateqarfimmut 1.250.000,00 kr.-it. Namminersorlutik Oqartussat aningaasaateqarfimmut ukiumut aningaasaliissuteqartarpoq, kommunit Najukkanut Sanaartornermullu Aningaasaateqarfimmut timersornerup, pinngortitami asimilu inuunerup aamma kultureqarnerup iluini sanaartornissamut tapiissutinik aamma/imaluunniit taarsigassarsiassanik qinnuteqarnissaminut periarfissaqalersillugit.

Nunat Avannarliit Killiit ulluat

Nunat Avannarliit Killiit ulluat NAPA-mit aamma Katuamit aaqqissuunneqarpoq oqaatsit, kinaassuseq kulturilu sammillugit inuusuttut nutaalorsinnaasut peqatigalugit. Aaqqissuussineq NAPA-p Facebookimi quppernerani malinnaaffigineqarsinnaasimavoq, taamaalillunilu Nunat Avannarliit Killiit tamarmik isiginnaar-nissamut tusarnaar-nissamullu periarfissaqarlutik. Nunat avannarliit suliaqarneranni Ministerit Siunnersui-soqatigiivinut kiisalu Atorfilittatigut Suleqatigiissitamut pingaartumik peqataasoqarpoq.

Ilageeqarnermut tunngasut

Ilinniartut 17-it ajoqinngorniat ilinniarfianni oktobarimi aallartipput 2022-milu naammassissallutik.

Ilinniartut sisamat oqaluffimmi nipilersortartut ilinniarnertik oktoberimi naammassivaat, ilinniartussallu tullii 2021-mi aallartissallutik.

AALISARNERMUT, PINIARNERMUT NUNALERINERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Naalakkersuisoqarfik 2020-mi ukioq naallugu 48-nik sulisoqarpoq, KANUAANA-milu ukioq naallugu 45-nik sulisoqarluni.

Siunertaq

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup aalisarnermik, piniarnermik nunalerinermillu ataatsimut aqutsineq kiisalu Kalaallit Nunaanni uumasunut nakorsaqaqarnermut inuussutissalerinermullu oqartussaqaqarnermik isumaginninneq akisussaaffigai.

Pingaarnertut suliaasat

Kalaallit Nunaanni aalisarnermik, piniarnermik nunalerinermillu inuussutissarsiutinik ingerlatsinissamik Naalakkersuisoqarfik pingaarnertut suliaasaqarpoq. Ilaatigut pisassiissutinik aalajangersaanikkut, aalisarnermi piniarnermilu killilersuinikkut kiisalu akuersissutinik atulersitsinikkut aqutsineq ingerlanneqartarpoq. Taakkua saniatigut aqutsinermut tunngasuni tamani aningaasaliissutit tapiissuteqartarnerillu, taakkununga ilanngullugit aallarteqqinnissamut tapiissutit kiisalu aalisartunut, piniartunut nunalerinermillu ingerlataqartunut siunnersuisoqarfimmut angusassatut isumaqatigiissutit aqunneqartarput.

Ukiumi sammisassaqaqtitsiniarneq

Naalakkersuisoqarfik 2020-p ingerlanerani isummernissamut tunngavissianik Naalakkersuisunullu ilisimatitsissutinik 122-nik kiisalu inatsisissatut siunnersuutinik 13-inik, akissuteqaatinik, ilisimatitsissutinik il.il. Inatsisartunut tunniussaqaqarsimavoq. Taakku saniatigut Inatsisartut ataatsimiititaliaannit saaffiginnissutit 52-it naalakkersuisoqarfiup akissuteqaarfagai kiisalu § 37 naapertorlugu apeqquteqaatinut 26-nut akissuteqaasiornermi peqataasimalluni. Kiisalu Naalakkersuisumut naalakkersuisoqarfiullu pisortaanut ilisimatitsissutit 78-it kiisalu tusagassiutinut nalunaarutit 109-t naalakkersuisoqarfiup suliarisimavai.

Naalakkersuisoqarfimmut tunngatillugu anguniakkat naammassineqarnerat:

Suliaasaqarfimmi politikkikkut anguniakkat kiisalu ingerlataqarnissamut pilersaarutit ingerlatassatullu anguniakkat, aningaasanut inatsimmit takuneqarsinnaasut naammassineqarsimasutut isigineqarput.

Aalisarneq

Aalisarnermik aqutsineq sinerissamut qanittumi avataasiornermilu aalisakkanut aningaasarsiutigineqartunut aqutsinermi pilersaarusiornerluni suliaqaqarnermik sunnerneqarsimavoq. Sulineq taanna ukiumi nutaami nanginneqassaaq. Pingaartumik sinerissamut qanittumi qaleralinniarneq immikkut suliniuteqaqarnissamik pisariaqaqtitsisimavoq, aqutsinikkut allannguinernik kinguneqartunik, nalunaarummi nutaami piviusunngortinneqartut. Nipisanniarnermik aqutsineq immikkut 2020-mi pisariaqaqtitsisimavoq aamma aqutsinissamut pilersaarummik nutaamik piareersaalluni suliaqartoqarluni nalunaarullu aallartinneqarluni. Taakku saniatigut nunat marluk akornanni aamma nunani tamalaani ataatsimiinnerit aamma aalisarneq pillugu isumaqatigiinniarnert internetikkut ingerlanneqartariaqarnerannik ukioq sunnerneqarsimavoq, taakkuli amerlanersaat naammassineqarsimallutik aamma Kalaallit Nunaannut pitsaasumik angusaqarfiusimallutik. Covid-19 pissutigalugu tulaassisussaaitaanermut sumiiffiillu agguarnerinut naleqqiullugu avataasiorluni aalisarnermi annertuumik allannguisinnaanerup qulakkeerneqarnissaa pisariaqarsimavoq. 2020-mi Aalisarneq pillugu Ataatsimiitsitaliarsuarmi sulineq initungaatsiarsimavoq, tassani naalakkersuisoqarfik ataatsimiitsitaliarsuup isumaliutissaannik allaffissornikkut aamma sammisamut allakkiornikkut il.il. peqataavoq. Kiisalu pisassiissutinut akuersissutinullu tunngasuni aqutsinermi nutarterisoqarsimavoq, nutarterinermi innersuussutit aqutsinermi atugaalerlutik.

Piniarneq Aallaaniarnerlu

Piniarnermut aallaaniarnermullu ingerlatsivik imaani nunamilu miluumasunut tunngasunik uumasoaqassutikkut siunnersuutinik malitseqartitsinermik sunnerneqarsimavoq. Taakku kingunerisaannik ingerlatsivik nunarsuup immikkoortuini, nunat suleqatit nunallu tamalaat akornanni ataatsimiinnernut arlalinnut peqataasimavoq. Nannut pisassiissutissiissutigineqartartullu allat pillugit ingerlatsinissamut pilersaarutitut tunngasut innuttaasunut ataatsimiitsitsissutigineqattaarneri naammassineqarput. Suliassat ilaattut imaani naasunik atuinerulernissaq pillugu arlalinnik sammisaqaqtitsisoqarpoq najukkanilu tunisassianik atuinerusoqalernissaanik pilersaarisooqarluni. Akiliisarnikkut piniarnermut allagartaqartarneq 2020-mi eqqunneqarpoq, innuttaasunik kiffartuussinermik oqinnerulersitsereersoq. Aamma piniarnermut inissititerisumik piareersaasoqarpoq tassuuna tuttunnik umimmannillu akuersissutissatut qinnuteqaatit taak-

kununngalu nalunaarsuinerit oqinnerulersinneqassapput. Kingusinnerusukkut uumasut allat ilanngunneqassapput.

Nunalerineq aamma ESU

Nunalerinnermut immikkoortortap inuussutissarsiutigalugu nunalerineq pillugu ingerlataqarfimmi pilersaarut naammassivaa, akuerineqarnerata kingorna Inatsisartunut agguanneqartoq. Aammattaaq Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit januarimi ataatsimiinneranni immikkoortortaq peqataavoq, julimili ataatsiminneq internetikkut ingerlanneqarluni. Immikkoortortaq kujataani junimi ingerlanneqartumi SPS-imi ataatsimeersuarnermi peqataangilaq. Ataatsimeersuarneq corona pissutigalugu killeqartumik annertususeqartumik ingerlanneqarpoq. ESU aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit aallaavigalugit aalisartunut, piniartunut nunalerisunullu tapiissuteqarsimavoq taarsigassarsititsillunilu.

Uumasut nakorsaqaarneq Inuussutissallu

Immikkoortortap 2020-mi inuussutissanut tunngasut sammisimavai, inuussutissat pillugit inatsimmi 2019-imi akuerineqartumi nutaami nalunaarutit arlallit suliarineqarlutik. 2020-p ingerlanerani suliffeqarfinnut inuussutissalerisunut akuersissutit 39-t atulersinneqarput aamma Nuummi sinerissamilu suliffeqarfinnik assigiinngitsunik nakkutilliinerit 30-t ingerlanneqarlutik. UNIO 2020-mi uumasut nappaataanik nakkutilliineri upalungaarsimanermullu periusissiap nutarternissaanut missingersuusiorpoq. Sulineq ilaatigut Kalaallit Nunaanni qimmit perlerornerannik nakkutilliinerimik misissuinermillu ilaatigullu uumasunit nujuartanit uumasunilli nerineqartartunit nuunneqarsinnaasunik nappaatinik nakkutilliinnermut sammisimavoq. Uumasut nakorsaqaarnikkut killeqarfinnik nakkutilliinnermut atatillugu nunat allamiut angallataannit nassiussinerit 54-it tulaassinerillu 47-t kiisalu Nuummut Sisimiunullu eqqunneqartut containerit marluk nakkutigineqarlutik. Nuummi tulaassinerit 30-usimapput Sisimiunilu 17-iusimallutik, kiisalu nassiussinerit Nuummi 37-iusimallutik Sisimiunilu 17-iusimallutik.

Inatsisilerineq, Aningaasaqaarneq Pilersaarusionerlu

Immikkoortortap pingaarnertut suliaasa ilaat tassaavoq nalunaarutissatut inatsisissatullu siunnersuutitik suliaqaarneq. 2020-p ingerlanerani kingusinnerusukkut Inatsisartuni saqqummiunneqartussanik inatsisunik arlalinnik nutarterilluni immikkoortortaq suliaqarsimavoq. Tamatuma saniatigut Aalisarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuup suleqatiginerani immikkoortortap pisuussutaaniit suliassat arlallit annertuumik atuipput, ingammik pisariaqartitanut assartuinerimullu tunngasut suliarineqarnerini. Aalisarnermut tunngasuni nalunaarutit arlallit ukiup ingerlanerani nutarterneqarsimapput, taamaalilluni taakku ullutsinnut naleqqunne-rulerlutik. Aalisarnermut tunngasuni inatsisunik suliaqaarneq naatsorsuutigineqarpoq ukiuni aggersuni Aalisarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuup innersuussutai tunngavigalugit annertusissasoq. Tamatuma saniatigut immikkoortortaqarfik allagaatinik takunnissinnaaneq pillugu sulianik tamanik kiisalu naalakkersuisoqarfimmi immikkoortortaqarfiit allat pillugit ombudsmandip suliassaanik isumaginnittarluni. Kiisalu aalisarnermut tunngassuteqartut pillugit nunat tamalaat isumaqatiginninniarnermut suliassat arlallit immikkoortortap suliarisimavai.

KANUAANA

Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutitik Nakkutilliivik (KANUAANA) 2020-mi aalisarnermi nakkutilliisoqarnermik piniarnermillu nakkutilliisoqarnermik aqutsinermik ingerlatsinermillu isumaginnip-poq. KANUAANA-p suliassaanut allattuiffia sutigut tamatigut ukiut ingerlaneranni annertusiartuinnaavisimavoq. Ikerinnarsiortunik aalisarnermik nutaanik pilersoaqarsimavoq aamma misileraalluni aalisarnermik pilersitsisoqarsimalluni - sinerissap qanittuani avataasiorlunilu qaninnerusumik nakkutiginninnissamik pisariaqalersitsisumik. Inuussutissarsiortuniit aningaasaqaarnikkut paasissutissanik katersinissamut aamma aalisarneq pillugu paasissutissat suliarinerinut piumasaqaatit annertusiartorput. KANUAANA-p aamma sinerissamut qanittumi aalisarnermik nakkutilliineri misissuinermillu, aamma malittarisassat pisariisuusut eqqortinneqarnissaannik suliaqarpoq. Tassunga qarasaasialerinnermut tunngasunik aaqqiissutissanik pitsaangorsaaniisaq siunniukkamik sulissutigineqarpoq. Nakkutilliisoqartitsinerup ilinniartitaanermut pilersaarutaa nutaaq aallartinneqarpoq ilinniagaqartitaanerlu taanna nunani tamalaani akuerisaq European Credit Transfer System (ECTS) naapertorlugu ingerlanneqarpoq.

INUUSSUTISSARSIORNERMUT SULISOQARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup inuussutissarsiornermi suliffeqarnermilu pingaarnertut pilersarusiortarneq suliniutillu arlallit isumagisarai. Taassuma saniatigut inuussutissarsiuutinut killiliussanut piumasaqaatit pillugit misissueqqissaarnerit isumagineqarput.

Naalakkersuisoqarfiup ataani Atuisoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik inissisimavoq.

Siunertaq

Naalakkersuisut inuussutissarsiornermut nukissiornermullu politikkiisa aqunneqarnerat Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit akisussaaffigineqarpoq. Naalakkersuisoqarfik inuussutissarsiuutinut suliffeqarnermullu tunngasuni periusissianik ingerlataqarfimmilu politikkinik piareersaarnemik isumaginnippoq. Naalakkersuisoqarfiup oqartussaaffinnut tunngatillugit inatsisit, nalunaarutit peqqussutillu siunnersuuisorfigalugillu suliaralugillu aqutarai.

Pingaarnertut suliassat

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup aamma tassani immikkoortortaqaarfiit Naalakkersuisut Inatsisartullu nalinginnaasumik naalakkersuinikkut anguniagaasa aalajangiiffigisaasalu oqartussaaffiit iluini atuuttussannngortinneqarnissaat qulakkiissavaat.

Niuerfiit ilaatigut isumalluutininik atuilluartutut isigineqartut aamma atuisut suliffeqarfiillu akornini sunniveqatigiilluartarnissaq Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup sullitarai. Aqutsisoqarfik unammilleqatigiinnermut malittarisassaliornermut atuisartunullu inatsisit eqqortinneqarnissaanut akisussaavoq.

Inuussutissarsiornermut tunngasut

Inuussutissarsiornermut tunngasutigut Naalakkersuisut siuarsaallutik ingerlatsinerisa piviusunnngortinneqarnera Visit Greenland A/S aamma Greenland Business A/S suli qanimut suleqatigineqarput. Ingerlatseqatigiiffiit marluusut taakku takornariaqarnerup ineriartortinnissaanik misigisassaqaartitsinissamullu inuussutissarsiuuteqarnermik aamma inuussutissarsiuutinik ineriartortitsinermik kiisalu kommunit inuussutissarsiuutinut siunnersuisarfiinik suleqateqarnermik isumagisaqarput.

Takornariaqarneq

Naalakkersuisut 2020-mi ukiumut ataatsimut kiffartuussinissamut Visit Greenlandimik isumaqatigiissuteqarput, tassani Visit Greenlandip Kalaallit Nunaata takornariaqassatut nittarsaanissaa tapersersornissaalu siunertaralugu. Covid-19-ip nalaani Visit Greenland angalanissamut nunanilu tamalaani niuerfinni Kalaallit Nunaata nittarsaanissaanut siusinnerusutulli assinganik periarfissaqaarsimangilaq. 2020-mi ingerlatat taamaattumik annerusumik digitaliusimapput. Kalaallit Nunaanni digitalikkut suliniutinut annertuumik soqutiginnittoqarsimavoq, tamannalu nunarsuaq tamakkerlugu nappaalanersuup kingorna takornariaqarnerup aallartinnerani Kalaallit Nunaannut periarfissiilluassalluni. Kiffartuussinissamut isumaqatigiissut 2021-mut nutarterneqarpoq.

2020-mi nuna tamakkerlugu takornariaqarnermut periusissiaq nutaamik ilusilernissaa sulissutigineqarpoq. Periusissiaq 2020-p naanerani tamanut saqqummiunneqarluni tusarniutigineqarpoq. Periusissiaq 2021-miit atuutilissaaq. Sammineqartoq tassaavoq Kalaallit Nunaata takornariafissatut mittarfiit nutaat ammarnissaasa tungaannut piareersarnissaa.

Takornariaqarnermi akuersissutit

Naalakkersuisut takornariaqarnermut periusissiaanni Kalaallit Nunaanni takornariaqarnermut aningaasaliinerit namminersortuneersut annertusiniarneqarnerisa ilagisaattut Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik 2020-mi Kommuneqarfik Sermersooq suleqatigalugu Qussummi/Narsarsuarmi timersuutigalugu aalisartitsisarnissamut akuersissuteqarnissamut suliariumannittussarsiuunneqarpoq. Tassunga atatillugu takornariaqarnermi akuersissut ataaseq nalunaarutigineqarpoq. Tassunga tunngatillugu Qeqqata Kommunian suleqatigalugu Maniitsup eqqaani Apussuarni sisorartarfimmut akuersissutinik suliariumannittussarsiuussisoqarsimavoq. Qinnuteqarnissamut piffissaliussaq qaangiuppoq qinnuteqaattillu tiguneqartut suliarineqarlutik. Qeqqata Kommuniani sisorartarfimmut akuersissutit pillugit 2019-imi suliariumannittussarsiuussineq 2020-mi inaarutaasumik naammassineqarpoq, akuersissuteqarnissarlunalaarutigineqarnani.

Katillugit takornariaqarnermi ingerlatanut akuersissutit 21-t ingerlatseqatigiiffinnut assigiingitsunut 14-inut nalunaarutigineqarput. Kommuneqarfik Sermersuumi akuersissutit marluupput, ataaseq aalisartitsinermit ataaserlu qulimiguulimmiit sisorariartarnej. Kommune Kujallermi akuersissut ataaseq, aalisartitsisarnermut. Akuersissutit sinneri 18-it Qeqqata Kommunianiipput, aalisartitsisarnernut akuersissutit arfineq-marluullutik tammajuitsussarsiorlunilu aallaaniarnermut akuersissutit aqqaniliupput.

Takornarianut sullissiviit nunalu tamakkerlugu takuniagassaqqissut

Takornarianut sullissivinnik pilersitsiniarluni sulineq ukiuni kingullerni annertusineqarsimavoq. Greenland Visitor Centeri takornarianut sullissivinnik inerisaalluni nunallu immikkoortuini takornariagassanik suli suliaqarpoq. Ilulissap kangiani takornarianut sullissivissaq sermimik silaannaallu pissusaanik sammisaqartoq aallartinneqarpoq sullissivissarlu 1. juli 2021-mi ammarneqarnissaa naatsorsuutigineqarluni. Kangiani takornarianut sullissivissaq Kalaallit Nunaanni takornarianut sullissivinni annerni siullerpaassaaq.

Tamatuma saniatigut takornarianut sullissivissaq Nuuk Natur & Geopark pilersinneqarnissaanut sulissutit ingerlateqqinneqarpoq. Aningaasanut inatsimmi 15 mio. kr.-nut ilassutit tapersersuinikkut 45 mio. kr.-t isumaqatigiissutigineqarput aammalu Kommuneqarfik Sermersuumiit 8 mio. kr.-nit ilassutaallutik. Nuuk Naturimi Geoparkimilu Kalaallit Nunaanni nunat sananeqaataat pingortitamiillu isumalluutit sammineqasapput. Taassuma kingorna kommunini allani takornarianut sullissiviit sammisassaattut isumassarsianik nutaanik ineriartortitsisoqassaaq peqatigisaanillu taakkununga aningaasalersuiffissarsiorortoqassalluni.

Takornarianut sullissivinnik nunalu tamakkerlugu takornariagassanik pilersitsineq nunap immikkoortuini takornariaqarnikkut ineriartortitsinermit pilersitseqataassaaq. Ilulissap kangiani takornarianut sullissivissamik 2019-ip aamma 2020-p ingerlanerani sanaartorneq nunap immikkoortuani inuussutissarsiutinut sunniuteqalereersimavoq nunap immikkoortuini inuussutissarsiuteqartunik isumaqatigiissuteqarnikkut. Ilulissap kangiani takornarianut sullissivissap pilersinneqarneratigut Ilulissani takornariaqarnikkut ineriartornermut sunniutaa 2021-miit malunnaateqalissaaq.

Innovation Greenland A/S

2020-mut aningaasanut inatsimmi, konto 64.10.32 Inuussutissarsiornermik siuarsaanissamut suliniutini inuussutissarsiutinik siuarsaalluni suliniutinut 9,1 mio. kr.-t ilaapput, Innovation Greenland A/S-imit aquneqartut. Aaqqissuussineq inuiaqatigiinni nutaaliornerup aamma suliffeqarfinnik nutaanik aallartitsineq imaluunniit pioresunik ineriartortitsinermit annertunerusumik sammisaqalernermit iluaqutaasimavoq.

Innovation Greenlandip aqutaasa inuussutissarsiutinik siuarsaanerit assigiingitsut akornanni eqqaaneqarsinnaapput avammut niuernermit siuarsaalluni ingerlatanut tapiissutit, siunnersortit ikiunnerinut tapiissutit, tunisassianik inerisaanermit tapiissutit aamma ingerlataqarfinnut imaluunniit suliffeqarfinnut Naalakkersuisut sammisaannut tapiissutit. Innovation Greenland A/S-ip aamma annikitsunik taarsigassarsitsisarnermik aqutsisuvoq.

Aalajangersimasunik uuttuiffiusussanik imaqartumik Innovation Greenlandimik kiffartuussinissamut isumaqatigiissutit aqutugalugit inuussutissarsiutinik siuarsaanermit aningaasat piviusunngortinneqarput. Innovation Greenland A/S suliniutit sunniutaannik uuttuillunilu uppersaassaaq.

Ukiualuit matuma siorna Innovation Greenlandip inuussutissarsiutinik siuarsaanerata sunniutaanik annertunerusumik uuttuisoqarsimavoq. Tassani misissuinerup takutippaa Innovation Greenlandip ataani Naalakkersuisut inuussutissarsiutinik siuarsaanerat piffissami 2012-2017-imi suliffinnik 207-inik pilersitsisimasut aamma 47 mio. kr.-nik annertunerusumik kaaviiartitsinermit pilersitsisimasoq.

Innovation Greenlandip aallarnisaaneq 2020-mi aamma sammisimavaa. Suliassalli pilersaarusiukkat tamarmik Covid-19 pissutigalugu marts 2020-mi unitsikkallarnejarput. Taarsiullugu Covid-19-imut attuumassuteqartunik ikiorsiiniarnermi sullissineq sammineqarluni. September 2020-mi aallaqqaammut pilersaarutaasimasut suliniutit anguniakkallu Innovation Greenland A/S-imit suliarineqaaqilerput peqatigisaanillu Covid-19-imut attuumassuteqartunik ikiorsiiniarnermi sullissineq sammineqarlutik.

Sermeq imerlu

Sermimik imermillu avammut niuernerup inuussutissarsiutinut iluatsilluartutut ingerlalernissaa pillugu Naalakkersuisut suli anguniagaqarput. Taamaallunilu ingerlataqarfik taanna ingerlaavartumik tapersorsor-nejarlunilu ineriartortinneqaaqissaaq.

Januar 2020-mi Kalaallit Nunaata Kitaani sumiiffinni tallimani nutaani sermimik imermillu aningaasarsutigalugu iluaqutiginissaanut suliariumannittussarsiuussinerit aappaat Naalakkersuisunit ammarneqarpoq. Suliariumannittussarsiuussineq ukiup aallartinnerani maani nunanilu tamalaani nittarsaaneqarpoq, aam-

ma Kalaallit Nunaata ernganut asseqanngitsumut annertuumik soqutiginnittoqarluni. Taamaattumik 2020-mut anguniagaq aamma tassaavoq ukiup ingerlanerani nunani avannarlerni aamma Tuluit Nunaanni ataatsimeersuartitsinikkut nunallu marluk ataatsimiinnerisigut suliariumannittussarsiuussinerup suli annertu-nerusumik nittarsaaneqarnissaa. Sumiiffinnik neqeroorutigineqartut misigisaqartitsinissamut soqutiginnittunut alakkaatitsinissaq aamma pilersaarutinut ilaavoq. Taamaattorli Covid-19 pissutigalugu nunani tamalaani nittarsaalluni angalanissani qinnuteqartitsinissallu ilungersunartitsisimapput. Taamaattumik taarsiullugu soqutiginnittunik internetikkut ataatsimiinnerit arlallit ingerlanneqarsimapput. Suliariumannittussarsiuussinerit aappaanut qinnuteqarnissamut piffissaliussa q taamaalluni aamma kinguartinneqarpoq.

Suliariumannittussarsiuussinerup avataatigut ingerlatseqatigiiffinnut pingasunut assigiinngitsunut sermimut imermullu akuersissutit nutaat sisamat 2020-mi tunniunneqarput. Akuersissutit pingasut tassaapput § 8 tunngavigalugu atuinissamut akuersissutit, Nukissiorfiit isumaqatigiissuteqarneratigut iluaqutigineqartussat. Katillugit maanakkut sermimik imermillu atuinissamut akuersissutit 21-t atorineqarput.

2020-mut aningaasanut inatsimmi, konto 64.10.27 Inuussutissarsiutit ineriartortinnerinut pilersaariner- nullu suliniutit (ingerlatsiner-nermut aningaasaliissutit) sermip imermillu avammut niuernerup siuarsarnissaa- nut nittarsaannissaanullu, nunani tamalaani niuernikkut nakkutiginninnermut, akuersissutinik qinnuteqaa- tinik suliarinninnermut, saqqummersittakkanik, saqqummersitsiner-nermi atugassanik paasissutissiinnermillu atortussanik sanaartorner-nermut aningaasat immikkoortinneqarsimapput.

Sermimik imermillu avammut niuerner-nermut Naalakkersuisut periusissiaat 2017/2018-imeersoq Naalakkersuisut sermimik imermullu tunngasuni suliniutissaannut anguniakkanik/innersuussutinik 21-nik imaqarpoq. Innersuussutini pineqarput Kalaallit Nunaanni sermimik imermillu periarfissat pillugit qulaajaaneq, akile- raarutitigut akitsuutitigullu aqqissuussineq unammillersinnaasoq, sermimik imermillu avammut niuerner- ner-nermut tunngaviumik atukkanik ilusilersuineq, tapiissuteqarnissamut periarfissat, nittarsaaneq kiisalu er- ngup Kalaallit Nunaanneersup nittarsaannera.

Tunngaviumik atukkat kiisalu akileraarutitigut akitsuutitigullu aqqissuussineq unammillersinnaasoq pillugit anguniakkat ilarpasui sermimik imermillu aningaasarsutigalugu iluaqutigineqarneri pillugit Inat- sisartut inatsisaata akuerineqarneratigut ilaatigut naammassineqarput, taannalu 1. januar 2019-imi atuu- tilerluni. Tunngaviumik atukkat pitsaanerulersinniarlugit suli sulisoqarpoq. Erngup avammut niuerutigi- neqartup pitsaassusaanut piumasaqaatit nutarternissaannut sulineq 2020-mi aallartinneqarpoq, taamaa- lilluni taakku qaqugukkulluunniit nunani tamalaani pitsaassutsinut naapertuutilerlutik, aningaasartuutit annikillisinneqarnissaat aamma Kalaallit Nunaannit imermik avammut niuerutigineqartumut tatiginninne- rup nukittorsarnissaa siunertaralugu (Sermeq imerlu pillugit periusissiami innersuussut nr. 13).

Sermeq imerlu pillugit periusissiami Kalaallit Nunaanni imeq pillugu periarfissanik qulaajaaneq pillugu innersuussut eqqarsaatigalugu 2019-imi suliariumannittussarsiuussiner-nermut siullermut atatillugu Dan- marks og Grønlands Geologiske Undersøgelser (GEUS) suleqatigalugu sermersuup aanneraniit sumiiffiit tulluurtut tallimat sumiinner-nermut paasineqarpoq.

Suliariumannittussarsiuussinerup aappaata matuma piareersarneranut atatillugu GEUS suleqatigalugu su- miiffiit suliat allat tallimat piukkunnaateqartut nassaarineqarput, suliariumannittussarsiuussiner-nermi qinnu- teqartunit tikinneqarsinnaasut. Aammattaaq 2020-mi GEUS suleqatigalugu asimi misissueqqittoqarnis- saa pilersaarutigineqarpoq, 2021-mi ingerlannartussatut naatsorsuutigineqartoq. Imer-nermut periarfissanik qulaajaaneq pillugu anguniakkat taamaattumik piffissap ingerlanerani naammassineqalerput.

Suliffeqarfinnik nunani arlalinni ingerlataqartunik suleqateqarnissamut sumiiffinni suliffeqarfiit ikorfart- orneqarnissaat pillugu anguniakkanik ikorfartuisut ingerlatat kiisalu sermeq imilu pillugit nunani tamalaa- ni nittarsaaneq pillugu anguniakkat Covid-19 pissutigalugu killeqarsimapput. Ukiup ingerlanerani maan- nakkut akuersissuteqartunik arlalinnik aamma sermimut imermillu akuersissutinut qinnuteqarsinnaasunik ataatsimeeqateqarnerit ingerlanneqartarsimapput. Naalakkersuisoqarfik 2020-mi internetikkut nunani tamalaani saqqummersitsiner-nermi imermik nittarsaassisimavoq, aamma 2020-p ingerlanerani nittarsaanis- samut atortussanik nutaanik piareersaasimalluni.

Nunaqarfii isorliunerusullu

2020-mi aningaasanut inatsimmi konto 64.01.05 nunaqarfinni isorliunerusunilu inuussutissarsiutinik ine- risaaner-nermut 5,8 mio. kr.-t missaaniitut immikkoortinneqarput. Inuussutissarsiorner-nermut suliffeqarner- nullu Naalakkersuisoqarfik 2020-mi kommunit suleqatigalugit nunaqarfinni avinngarusimasunilu inuussutissar- siutinik ineriartortitsinissamut suliniuteqarpoq. Taamaalluni kommunini ataasiakkaani nunaqarfii amer- lassusaat tunngavigalugu nunaqarfinni isorliunerusunilu inuussutissarsiutinik suliffeqar-nerikkullu ineriart- ortitsiner-nermik siuarsaasunut pilersaarutinut kommuninut tamanut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq.

Aningaasat nunap immikkoortuani ineriartornermik pilersitsinissamut iluaqutaasussaapput.

Pilersaarutini 2020-mi naammassineqartut akornanni ilaatigut eqqaaneqarsinnaapput inuussutissarsiornermi isumasioqatigiinneq aamma Qaanaami piniartunut aalisartunullu aappaasunut isumasioqatigiinneq, Atammimmi umiatsiaaqqanut sannavimmut isaariap allineqarnera aamma Qasigiannuani amutsivimmik pilersitsineq. Suliniutit tamatigut kommuninit ataasiakkaanit siunnersuutigineqartarput.

Suliffeqarnermut tunngasut

Suliffeqarnermut tunngasuni kommunit, qitiusumik ilinniarfiit aamma Majoriaqarfiit suleqatigeqqissaarlugit Naalackersuisut suliffeqarnermut politikkiannik atulersitsisoqassaaq.

Suliffissaaleqisut

Suliffissaaleqisut 2014-imili ikiliartuinnarsimapput suliffissaaleqisullu 2015-imi agguaqatigiissillugu qaammammut ataatsimut inuit 3.456-iniit 2020-mi inunnut 1946-nut apparsimallutik. Suliffissaaleqisutut nalunaarsorneqarsimasut 2020-mi Covid-19-imut atatillugu malunnartumik apparsimangillat, kisianni 2018-imisullu amerlatigalutik - naak ukiuni arlalinni suliffissaaleqisut malunnartumik ikileriartorsimagaluarlutik. Taamatut ingerlasoqarnera qulakkeerniarlugu sulii annertuumik suliaqartoqassaaq, tassa innuttaasut suliffeqanngitsut aalajangersimasumik suliffeqalernermikkut siunertaqarluartumik inuuneqalerniassammata aamma sapinngisamik pitsaanerpaamik inuiaqatigiinnut tapersiisinaalerniassammata.

Suliffeqarnermut tunngasut 2016-imiit 2018-imut Majoriami sullissiviit nutaat pilersinneqarnerisigut pingaarutilinnik annertuunillu allannguiffigineqarput. 2018-ip naalernerani Naalackersuisut Majoriap suliaasaanik nalilersuineramik aallartitsipput. Nalilersuineq tunngavigalugu nalunaarusiat marluk saqqummersinneqarsimapput. Nalilersuinerup takutippaa innuttaasut, Majoriami ingerlataqarnermi peqataasut, ilaat ilinniarnernik aallartittartut suliffittaartartullu.

Nalilersuineq tunuliaqutaralugu Naalackersuisut 2020-mi Majoriami suliaasaanik pisariillisaanissamut nukittorsaanissamullu innersuussutinik aamma iliuuseqarnissamut pilersaarummik suliaqarsimapput. Iliuuseqarnissamut pilersaarutip imaa suliniutillu 2020-mi aallartinneqarput 2021-milu nangingneqassallutik.

Sulisinnaasut pillugit misissuineq

G-AKU-mi siunertaq tassaavoq suliffeqarnermut sulisoqarnermullu politikkip siunnerfeqartumik siunissami ineriartortinnissaanut iluaqutaasinnaasumik ilisimasanik katersinissaq aamma ilisimasat maannakkut paasissutisatigut tunngaviusunut tapertaasinnaasut. Misissuineq marts 2019-imi ingerlanneqarpoq nalunaarusiarlu Aalborg Universitetimit december 2019-imi tamanut saqqummiunneqarluni.

Inernerit pillugit eqikkaaneq:

- Kalaallit Nunaanni AKU-mi suliffissaaleqisut 2,6 %-iupput. Taamaalilluni 17-64-inik ukiulinni Kalaallit Nunaanni inuit 2,6 %-ii suliffeqanngillat, suliffissarsiortuullutik aamma ullut 14-it ingerlaneranni sulineq aallartissinnaallugu.
- Takusinnaavarput inuit suliffeqartut ikittuinnaat nutaamik suliffissarsiortartut, maannakkut sulinerminni qaavatigut imaluunniit tiimitik ilallugit sulerusuttartut, ikittuaqqallu maannakkut sulinerminni tiimini ikinnerusuni sulinissartik kissaatigaaq.
- Suliffissarsiorneq amerlanertigut kaammattorneqarnani qinnuteqarnikkut pisarpoq, imaluunniit nammineq attaveqaatit soorlu ikinngutit ilaqtallu aqqutigalugit pisarluni. Ikittuaraannarni Majoriaq suliffissarsiornermi peqataasarpoq, aamma Majoriaq taamaallaat 2016-imili atuussimanera eqqarsaatigigaluaaraanniluunniit.
- Missiliorneqarpoq Kalaallit Nunaanni innuttaasut 1715-it suliffeqanngitsuusut, kisiannilu suliffeqarusullutik, ullullu 14-it iluanni aallartissinnaallutik. Taamatut missilii AKU-mi inerneriniit allaaneruvoq, inuit suliffissarsiunngitsut ilanngullugit naatsorsorneqarsimammata, kisianni sulerusussinnaasut, aamma ullut 14-it iluanni aallartissinnaasut.
- Akissuteqartut amerlanerpaartaat ulloq naallugu sulillutik akissarsiortutut atorfeqarlutik sulisuupput. Amerlanertigut pisortat allaffeqarfiini kiffartuussivinnilu sulisarput annikinnerusumillu aalisarnerup, piniarnerup nunalerinerullu kiisalu kiffartuussilluni inuussutissarsiuutini allani sulisarlutik.
- Namminersortut 74,5 %-ii aalisarnerup, piniarnerup nunalerinerullu iluini suliaqarput. Namminersortut amerlanertigut tassaapput 35-t sinnerlugit ukiullit angutit nammineq angallateqarlutik aalisartutut sulisuusut.
- Inuit 30-t inorlugit ukiullit 67 %-ii sulisuupput, 16 %-iit ilinniagaqartuullutik, 17 %-iilu suliffeqarnatillu

ilinniartuunngillat. Kingullertut taaneqartut tassaasinnaapput sanngiinnerusutut immikkut inissisimasut.

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup misissuisimaneq uteqqinneqassaner-soq 2021-mi misissussavaa.

Suliassaqartitsiniarnermi periusissiaq nutaaq

Suliassaqartitsiniarnermi periusissiaq nutaaq 2020-mi saqqummiunneqarpoq: "Nutaaliorneq, Periarfissat, Piginnaasat 2021-2023". Periusissiaq siusinnerusukkut periusissiap "Suliffeqarfiit toqqissisimanartut" 2015-imeersumik nalilersuinermik tunngaveqarpoq. Periusissiap annerusumik imaraa anguniakkat pingaernerit sisamat, pingaarporli erseqqissassallugu suliassaqartitsiniarnermik periusissiaq siunissamut qanittumut ungasinnerusumullu siunertaqarmat. Taamaalilluni suliffeqarnermut tunngasuni politikkikkut anguniakkanut naleqqiullugu suliniuteqarfiit sisamat isigineqarnissaat pingaarpoq, tassaappullu:

- Maannakkut suliffissaaleqineq suli annertunerusumik appartinneqassaaq sulisinnaassuseqarnerlu peqatigisaanik qaffanneqarluni.
- Sulisinnaasut amerlassusaasa aamma maannakkut minnerunngitsumillu inuussutissarsiornermi ingerlataqalersussani sulisinnaasunik ujartuinermit naleqqiullugu piginnaasat akornanni assigiinnngissuseq annertusiartuinnartoq pissutigalugu aqqissugaasumik suliffissaaleqinerup piffissap ingerlanerani annertusiartuinnarnissaa pinngitsoortissavarput.
- Aalisarnerup ilaani sulisinnaasut, ullumikkut aningaasarsiornikkut napasinnaanngitsut sulisussanik amigaateqarfiusunut inuussutissarsiutini sulisussarsiarineqarsinnaaneri qulakkiissavarput.
- Ullumikkut sulisinnaasunut amerlasuunut ilaasuni pisortani ingerlataqarfiit ilaanni angisuuni sulisussanik ilinniarsimasunik amigaateqarfiusumi aappaanilu namminersortuni amerliartuinnarnissaanik kissaatigisatta akornanni oqimaatigiissitsissaagut.

Taamaattumik periusissiami uku suliniuteqarfiit aallaavigineqarput:

- Inuussutissarsiornermut ingerlataqartut aningaasaqarnermik suliffissanillu inerisaaffiusinnaasut amerlanerit ineriartortitsiffiussapput.
- Inuusuttut suliffissaaleqisut malunnartumik ikilisinneqassapput.
- Nunap immikkoortuini sulisoqarnermut suliniutit nuna tamakkerlugu suliffissaqarnerulernissamut qulakkeerinnissapput.
- Suliffeqarfiit sulisartullu akornanni naleqqussaaneruneq pilersinneqassaaq.

PKU – Ilinniagaqanngitsunik piginnaanngorsaaqqinneq pillugu suliniut

Sulisinnaasut piukkunnarsarnissaannut suliniut pingaaruteqartoq tassaavoq PKU. PKU-mi sullinniarneqartut tassaapput suliffissaaleqisut ilinniarsimannngitsut kiisalu ilinniarsimannngitsut suliffeqarfinni siuariartorfiusussatut naatsorsuutigineqartuni piukkunnarsarnissamut pisariaqartitsisut.

Ilinniagaqarsimannngitsut piukkunnarsarnissaannik pisariaqartitsineq annertusiartorpoq. Ilinniarsimannngitsut piginnaasamik piumasarineqartutut akuerineqarnerannik qulakkeerisut suliniutit arlallit aallartinneqarsimapput. Peqatigisaanik piginnaasat piumasarineqartutut akuerineqarneri allagartartaarnerillu tunngavigalugit piginnaasanik nalilersuinissamut periarfissiinissaq sulissutigineqarpoq.

Siunissamut ungasinnerusumut pikkorissarnissamut periusissianik inerisaanissaq pillugu periarfissiisunik 2020-2023-mut qitiusumik ilinniarfiit tunngaviumik isumaqatigiissuteqarfigineqarput. Tamanna tunuliaqataralugu PKU-mi aningaasat inuussutissarsiutini siuariartorfiusunik salliutitsisumik agguaassinermi najoqqutassaq nutaaq tunngavigalugu aqqinneqarput, tassunga ilanngullugu attaveqaatit, aalisarneq, takornariaqarneq il.il. Mittarfeqarfinnik nutaanik kiisalu taakkununga attuumassuteqartunik suliffinnik pilersitsinissamut ikorfartuisunik piginnaasanik inerisaanissaq pingaartumik sammineqassaaq.

Pikkorissartut ukiuinut piumasaqaat ingerlataqarfinni aalajangersimasuni piginnaasatigut pisariaqartitsineq ikorfartorniartulugu 25-nik ukioqarnermiit 18-nik ukioqarnermut appartinneqarpoq. Suliniut 2021-mi nalilersorneqassaaq.

Piginnaanngorsaaqqinnermut siusinaartumillu pensioninut tunngasut

Siusinaartumik pensioneqartunut malittarisassat 2016-imi allanngortinneqarnerinut atatillugu siusinaartumik pensioneqartut arlalissuit piginnaanngorsaaqqinnissamut ingerlannissaanik aqqissuussinissaq siunertaralugu sumiiffinni Majorianut atassuteqalerput. Inuit siusinaartumik pensionisiaqartut suliffeqarfin-

nut uteqqinnissaannut periarfissiinissaq siunertarineqarsimavoq. Isuma tunngaviusoq tassaavoq innut-taasut piviusumik nukiisa isiginiarnissaat, amigaataangitsoq.

Inuit amerliartuinnartut piginnaangorsaqqinneqartarnerisa kingunerisaannik Majoriaqarfinni sulisunik amerlanerusunik atorfinitsitsisoqarnissaanik suli pisariaqartitsisoqarnerulerpoq. Aamma sulisut ilinnia-gaqaqqinnikkut ilinniartinneqarnikkullu pisariaqartinneqartumik piginnaangorsaqqinneqarnissaat suli pisariaqartinneqarpoq.

Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik siusinaartumik pensionisiaqartut pigin-naangorsaqqinnissaannut taamaalillutillu suliffeqarfinnut uteqqinnissaannut ikaarsaarnermi suliniutis-samut najoqqutassaliorimavoq. Najoqqutassap, taaneqartoq Ilitersuussineq Kajumissaarinerlu, siuner-tarissavaa inuit suliffeqarfinnut ilimanaateqangitsut ataavartumik suliffeqalernissaannut ilitersuunnis-saat kajumissuseqalernissaallu. Tamanna pineqartup piginnaasaanik kiisalu sumiiffimmi suliffeqarfiit ujar-tugaannik tunngaveqassaaq. Ilitersuussinerit kajumissaarinerillu sapaatit akunnerinik pingasunik sivirus-suseqartarput kingornalu qaammatini pingasuni suliffimmik misiliinermik malitseqartarlutik. Suliffimmik misiliinerup ingerlanera sulisinnaalivinnermut ikaarsaarfiussaaq. Suliniut taanna 2019-ip ingerlanerani nalilersorneqarsimavoq.

Nalilersuineri uparuarneqarpoq Ilitersuussinerit kajumissaarinerillu iluatsissappata kommuniiit aam-ma sumiiffinni Majoriaqarfinniit pimoorussisumik suliniuteqarnissaq pisariaqartoq. Tamanna ilitersuus-sisunik ilinniartuursimasunik, ilisimasaqartunik, paasinnittunik uteriissinnaasunillu pisariaqartitsivoq aam-ma sunniinnaasut kiisalu attaveqaatini ataatsimiittarnikkut pikkorissarneqartunik malinnaasinnaasut. Tamanna aamma suliffimmik misiliinermik imaluunniit suliffimmik tulluarsakkami kingorna naammassisa-qarsinnaasut nalilerneqartunik ingerlataqartussanik pikkorissartussanik toqqaanissamik pisariaqartitsi-voq.

Suliniutit annertusinerinut akisussaaffik 2021-miit kommuninut nuunneqassaaq, kisianni nalunaaruteqar-nerit uppernarsaanerillu naalakkersuisoqarfimmut nassiunneqartassallutik.

Kalaallit Nunaanni sulisinnaasut pillugit malittarisassaliorneq

2020-mi Covid-19 pissutigalugu nunanit allaniit sulisussanik nakkutilliineq killeqarsimavoq. Angalanerti-gut killilersuinerit inuussutissarsiutillu ilaannik matusineq sulisinnaasut annertunerusumik nuttarsinnaa-nerannik kinguneqarsimavoq. Hotelit neriniartarfiillu sakkortuumik eqqorneqarsimapput, aalisakkeriviilli sulisunik amerlanernik atorfinitsitsimallutik.

Suliffeqarfinnut assigiinngitsunut sukkasuumik aqqissuussinerit atulersinneqarneri pillugu Danmarkimi oqartussat oqaloqatigineqarput, tamannalu 2021-mi angalanertigut killilersuinerit il.il. oqilisaaffigeqqin-neqarpata atulissasoq naatsorsuutigineqarluni.

Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik

Atuisartunut tunngasuni nittarsaasarneq pillugu inatsit aqutsisoqarfimmit atortuutinneqarpoq. Tamanut ammasumik atuisartunut paasissutissiisarnermut nittartakkamut www.atuisoq.gl-imut aqutsisoqarfik aki-sussaavoq. Aqutsisoqarfiup unammilleqatigiinnermut tunngatillugu kattunnerit annertuut akuersissutigi-sarpai, Unammilleqatigiinnermut inatsimmik unioqqutitsinerit misissortarpai akuleruffigisarlugillu, kiisalu suliffeqarfiit pisortallu unammilleqatigiinnermi maleruqqusanut atatillugu ilitersortarlugit.

Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfiup aamma Ineqarnermut Naammagittaalliuteqar-tarfik, Isumaginninnermut Atuisartunut Pisisartunullu Aqutsisoqarfiup aammattaaq Ineqarnermut Naam-magittaalliuteqartarfik, Atuisut Naammagittaalliuteqartarfiat Siusinaartumik sulisinnaajunnaarner-siutilinnut Naammagittaalliuteqartarfik, Unammilleqatigiinnermut Ataatsimiititaliaq, Avatangiisit Innarlit-saalioneqarnissaat pillugu Naammagittaalliuteqartarfik, Pinngortitap Illersorneqarnera pillugu Ataatsi-miititaliaq aamma Nalunaarasuartaateqarnermut naammagittaalliuteqartarfik kiisalu Pisortat Pisiortor-tarneranni Neqerooruteqartitsineri Naammagittaalliuteqartarfik allattuuffigai.

Covid-19-ip sunniutaanik killeqartitsisussatut pilersinneqartut Suliffeqarnermi Inuussutissarsiutinullu ikorsiissutit pillugit naammagittaalliutit pillugit suliani aalajangiinissamut missingiut piareersaqullugu aqutsisoqarfik apriliimi qinnuigineqarpoq.

Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik pisortanik pingasunik sulisunillu allanik 17-inik sulisoqarpoq. 2020-mi pisortat 2,8-t atorfeqarsimapput sulisullu allat 10,7-it atorfeqarsimallutik.

Tabel 1 Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfimmi ingerlatat pillugit kisitsisit

	Suliassami kisitsisissat naatsorsuutigisat	Suliassami kisitsisit	Ingerlasut
Inissiaq isertut	60	69	57
Inissiaq naammassisat	30	51	
Atuisartut isertut	30	44	17
Atuisartut naammassisat	25	39	
Avatangiisit isertut	1	0	0
Avatangiisit naammassisat	1	2	
Pinngortitaq isertut	1	0	0
Pinngortitaq naammassisat	1	0	
Isumaginnineq isertut <i>taakkunanga allaffissornikkut</i>	630	627	574
		118	
Isumaginnineq naammassisat <i>taakkunanga allaffissornikkut</i>	600	627	
		104	
Siusinaartumik pensionisiat isertut	20	19	5
Siusinaartumik Pensionisiat naammassisat	50	38	
Neqeroorutit isertut		2	3
Neqeroorutit naammassisat		0	
Atuisoq Saaffiginnittarfik (atuisartut saaffiginnittarfiat)		189	2
Atuisoq inuussutissarsiortut (saaffiginninnerit)		12	0
Atuisoq oqartussat		7	1
Nittarsaanermik nakkutillineq pillugu suliat		15	0
Inuussutissarsiutinut ikiorsiissutit isertut		23	6
Inuussutissarsiutinut ikiorsiissutit naammassineqartut		17	
Akissarsiatigut taarsiinerit isertut		7	0
Akissarsiatigut taarsiinerit naammassineqartut		7	

AATSITASSANUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfiup aatsitassanut tunngasuni pingaarnertigut pilersaarusionerq isumagaa, tassunga ilanngullugit aatsitassanut tunngasuni politikikkikut oqallinnernut tunngasunik suliaqarneq aalajangiinerillu timitalernejarneri. Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfik aatsitassanut tunngasuni inatsiliornermut aammattaq immikkoortumi tunngaviumik piumasaqaatinut tunngasunut akisussaavoq.

Naalakkersuisoqarfik Ujarassiornermut Aatsitassanullu Aqutsisoqarfik peqatigalugu Kalaallit Nunaanni aatsitassarsionnissamut periarfissanik nittarsaassinermi peqataavoq.

Aatsitassanut Aqutsisoqarfik

Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup Aatsitassanut inatsit naapertorlugu qinnuteqaatit isumagisarpai aatsitassarsionnissamullu akuersissutit nalunaarutigisarlugit. Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup aatsitassaqarnermut tunngasunik aqutsinera Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmik aamma Aatsitassanik Suliassaqaqfimmik Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmik qanimut suleqateqarluni pivoq.

2020-mut aningaasanut inatsimmut naleqqiullugu Aatsitassanut Aqutsisoqarfik ukioq naallugu aqqanilinnik sulisoqartussaavoq, 2020-mili ukioq naallugu sulisut 7,7-iusimallutik. Ukioq naallugu sulisut amerlasusaasa apparnerinut ilaatigut pissutaavoq Covid-19-imut atatillugu sipaaruteqarnermut atasumik atorfiit inuttaleqqinneqannginneri.

Kulbrintinut immikkoortorta

Kulbrintinut immikkoortorta NUNAOIL aamma GEUS suleqatigalugit Kalaallit Nunaata nunataata ataani kulbrinteqarneranik annertuumik misissuineq naammassineqalerpoq. Inernerugallartut uppersarsarpat nunarsuarmi uuliaqarfimmik misissorneqarsimanngitsunik annerpaanik Kalaallit Nunaanni peqarsinnaanera.

Tunup kiisalu Qeqertarsuup/Nuussuullu avataani qilleriffissanut akuersissuteqarfissanut nutaanut 2020-mi ammaasoqarpoq. 2020-mi qinnuteqaatinik nutaanik tigusisoqanngilaq, tamannalu ilaatigut uuliamik niuerfik tunngavigalugu isigineqassalluni, oqaluttuarisaanermi aatsaat taamak appasitsigisoq kiisalu nukik ataavartoq aallutarineqarluni.

Ujarassiornermut Immikkoortorta

Ujarassiornermut Immikkoortorta qarfik Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfimmiippoq ujarassiornermut arfineq-marlunnik misilittagalinnik sulisoqarluni. Nunap pissusia pillugu siunnersuineq nittarsaassinerlu, tassani siunertarineqarluni Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut aningaasaqarnermullu iluaqutaasussamik aatsitassanik aningaasaliisussanik siuarsaanissaq immikkoortorta qarfip pingaarnertut suliaasarai. Nunap pissusia pillugu siunnersuineri ilaatinneqarput Naalakkersuisunut innuttaasunullu nunap pissusianik ilisimatusarnermut tunngasunik siunnersuineq, matumani pingaartumik nunap pissusianik nalilersuineri misissuinerit atuinissamullu akuersissutinut tunngasuni apeqqutit, qinnuteqaatit, avammut tuniniaaneq, atugassarititaasut assigiissaakkat periaatsillu ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Tamakku saniatigut Ujarassiornermut Immikkoortorta qarfik qillerilluni qallukkanut toqqortasivinnik pingasunik ingerlatsinissamik akisussaaffeqarpoq.

Ujarassiornermut Immikkoortorta qarfik 2020-mi nittarsaassinerit arlalinnut Europamut, Asiamut Amerikallu Avannaanut sammitinneqartunut peqataavoq, tassani Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi aningaasaliisartut nunanit tamalaaneersut soqutiginninnerat anguniarneqarluni.

Ujarassiornermut Immikkoortorta qarfimmi suliat pingaarnertit ilaat tassaasimavoq immikkoortortap iluani ilisimatusartullu avataaneersut GEUS-ilu suleqatigalugit ilisimatuussutsikkut suliniutinik ingerlatsineq. Suliniutit makku 2020-mi ingerlanneqarput:

- ujaqqat pisoqaassusaat pillugit qarasaasiami paasissutissaasivinnik ineriartortitseqqinneq
- aatsitassat pillugit qarasaasiakkut paasissutissaasiviup (www.greenmin.gl-ip) ineriartorteqqinneqarnera
- Maniitsup eqqaani nunap assingisa saqqummersinnera
- nunap pissusaa pillugu paasissutissanik digitaliusunik tunisassianik ineriartortitsineq
- Kalaallit Nunaata avannaata kangiani nunap sannaata assiliornera

- diamantit pillugit paasissutissaasiviup internetimi pissarsiarineqalersinnaanera

Ujarassiorit

Ujarassiorit, 1989-imi ingerlanneqarsimasooq nuna tamakkerlugu ujarassiornermik soqutigisalinnut unam-misitsineruvoq, Kalaallit Nunaanni inuit sumiikkaluartulluunniit ujaqqanik ujarassiorinut misissortikku-sutaminnik akeqanngitsumik nassitsisnaaffiat. 2020-mi ujaqqanik misiligitissanik 700-nik nassiussiso-qarpoq, misiligitissallu nunarput tamakkerlugu katersorneqarsimapput. Ujaqqanik nassiunneqartunit 91-it laboratoriami misissoqqissaagassanngorlugit nassiuteqqinneqarput.

Anguniakkanik naammassinnineq

Aatsitassarsiornerit

Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissuineri ataatsimut misissuineri aningaasaliissutit 2019-imi¹ 212,2 mio. kr.-t misaaniippat, tamannalu 2018-imut naleqqiullugu annikitsumik appariarnerulluni. 2020-mi misissuinerit aningaasartuutit naatsorsuutigineqarput 2021-p qiteqqunnerata misaani naatsorsor-neqarsimassasut. Aatsitassanik Aqutsisoqarfik 2020-mi aatsitassarsiornermut akuersissutinik aqqani-linnik nalunaaruteqarpoq. 2020-p naanerani annikitsumik aatsitassarsiornermi akuersissuteqartut katillu-git 51-it suliaqarput, taakkunannga kisermaassilluni annikitsumik aatsitassarsiornermi akuersissute-qartut 42-upput aamma kisermaassinani annikitsumik aatsitassarsiornermi akuersissuteqartut quli-ngiluaallutik. Annikitsumik aatsitassarsiornermi tunngasut suli assut soqutigineqarput. Aatsitassanik Aqutsisoqarfik 2020-mi annikitsumik aatsitassarsiornermi qulingiluanik nutaanik akuersissuteqarsi-mavoq.

2020-mi decemberip naanerani paaanissamut akuersissutit arfineq-marluk tunniunneqarsimapput. Suliniutit arfineq-marluk tassaapput Nalunami guultisiorfik, Isukasiani saviminissarsiorfik, Qeqertarsuat-siaat eqqaanni rubinisiorfik, Kangerlussuup eqqaanni anorthositimik aatsitassarsiorfik, Citronen Fjordimi zinkimik/aqerlumik aatsitassarsiorfik, Killavaat Alannguanni ujaqqat qaqutigoortut pillugit suliniut kiisalu Moriusami titanium pillugu suliniut. Suliniutit kingullertut eqqaaneqartut marluk 2020-mi paaanissamut akuersissutinik nalunaarfigineqarsimapput.

Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubinisiorfik aamma Kangerlussuup eqqaanni anorthositimik aatsitassarsiorfik marluullutik tunisassiorput.

Isukasiani saviminissarsiorfissaq Hong Kongimi ingerlatseqatigiiffimmit General Nice-imit tiguneqarpoq. Suliniutit tassunga atatillugu 2020-mi Kalaallit Nunaanni suliaqartoqarsimangilaq.

Ironbark A/S Tunup Avannaarsuani Citronen Fjordimi aqerloqarfiusumi zinkeqarfiusumilu paaanissamut akuersissummik 2015-imi qinnuteqarpoq paaanissamullu akuersissut ulloq 16. december 2016-imi atsior-neqarluni. Ironbark A/S suliniutit aningaasaliissutit pisariallit pissarsiariniarlugit sulissuteqarput.

Tanbreez Mining Greenland A/S Killavaat Alannguanni ujaqqat qaqutigoortut pillugit suliniutit paaanissamut akuersissummik september 2020-mi nalunaarfigineqarpoq. Suliniutit pillugu paaanissamut matusi-nissamullu pilersaarutip akuerineqarnissaa pillugu qinnuteqaammik Tanbreez suliaqarpoq. Tamanna aamma Dundas Titanium A/S-imut atuuppoq, december 2020-mi Moriusap eqqaanni titanium pillugu suliniutit paaanissamut akuersissummik nalunaarfigineqartoq.

Hudson Greenland A/S-ip Kangerlussuup eqqaanni anorthositimik paaanissamut akuersissutillip 2018 de-cemberimi tunisassiornermi aallartippaa.

Guultisiorfik Nalunaq Nanortallip eqqaaniittoq 2013-imi tunisassiorunnaarpoq, akuersissulli ingerlatseqatigiiffimmit allamit kuultisiorfimmik ammaqqinnissaa siunertarlugu misissuisumit tiguneqarsimavoq. Ingerlatseqatigiiffik Nalunaq A/S paaanerup aallarteqqinneqarnissaa pillugu qinnuteqaat pillugu sulineq aallartissimavaa.

¹ Toqqaannartumik aningaasartuutaanngitsut 50 %-ii ilanngullugit

INEQARNERMUT ATTAVEQAQATIGIINNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalackersuisoqarfik (Naalackersuisoqarfik) ineqarnermut, sanaartornermut attaveqaqateqarnermullu tunngatillugu pingaarnertigut allaffissornermik, pilersaarusernermik aqutsinermik isumagisaqarpoq.

Naalackersuisoqarfik maannakkut ukuninnga immikkoortortaqaqarfeqarpoq: Aqutsinermut allattoqarfik, Sanaartornermut Immikkoortortaqaqarfik, Ineqarnermut immikkoortortaqaqarfik kiisalu Attaveqaqatigiinnermut Immikkoortortaqaqarfik.

Aammattaaq Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisoqarfik aamma Radiomik Ingerlatsivik naalackersuisoqarfiup ataaniipput, oktober 2018-imi naalackersuisoqatigiit allanngortinnerisa kingorna.

Mittarfeqarfiit suliffeqarfiuvoq namminersortitaq naalackersuisoqarfiup ataaniittoq, suliassaqaqarfiit naapertorlugit aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit tullinguuttut naalackersuisoqarfimmut atassuteqarput: INI A/S, Tele Greenland A/S, Royal Arctic Line A/S, Sikuki Nuuk Harbour A/S, Air Greenland A/S kiisalu Kalaallit Airports Holding A/S.

Siunertaq

Anguniakkat

Akisussaaffiusup iluani Naalackersuisup aamma Naalackersuisut aalajangigaannik piviusunngortitsinisamat tunngavissanik pilersitsissaagut taakkulu iluanni killiliussat ineriartortinnerinut ikiutissalluta.

Takorluukkat

Ullormut suliassanik naalackersuinikkullu anguniakkanik naammassinninnissamat piginnaasaqarluartutut ilisarnaatilittut Naalackersuisoqarfiorusuppugut.

Naalackersuisoqarfiup naleqartitai

Suliamut tunngasunik ilisimasaqarneq piginnaasaqarnerlu, peqataatitsineq akisussaassuseqarnerlu, tigusaasunik iliuuseqarnikkut naammassisaqartarnissaq.

Aammattaaq eqqaaneqassapput Naalackersuisoqarfik:

- Naalackersuisumik Naalackersuisunut, Inatsisartunut, kommuninut, innuttaasunut soqutigisaqaqatigiinnullu allanut atatillugu sullissimmat,
- maanna siunissamilu unammilligassat qaffasissumik piginnaasaqarfigalugit misissueqqissaarfigisarmassuk,
- ilisimasat suliamut attuumassuteqartut aallaavigalugit ingerlaavartumik siunnersuusiortarmat isumasarsiorarlunilu,
- suliaqartut oqaloqatigisarneri suleqatiginerilu aallaavigalugit aaqqiissuteqartarmat,
- naalackersuinikkut aalajangikkanik malitseqartitsisarmat,
- suliaqarfiit allat suleqatigalugit suliassanik paasisimasaqarluartumik oqimaaqatigiissumillu naammassinnittarmat,
- kinaassusersiunngitsumik tunngaveqarluni ingerlatsinermi suliassanik isumaginnittarmat, aamma
- suliassaqaqarfiup sunniteqarluarnissaanik nutaaliaanissaanillu qulakkeerinnittarluni.

Pingaarnertut suliassat

Naalackersuisoqarfik

Naalackersuisoqarfiup immikkoortortai taakkulu pingaarnertut suliassai tulliuttumi allaaserineqarput.

Aqutsisunut allattoqarfik

Aqutsisunut Allattoqarfik naalackersuisoqarfimmut tamarmut kiffartuussiviuvoq sulisoqarfiullunilu, ilaatigut Naalackersuisumik naalackersuisoqarfimmi pisortamik kiffartuussisarluni.

Sanaartornermut Immikkoortorta qarfik

Sanaartornermut Immikkoortorta qarfik ilaapput qitiusumik Illunut oqartussaasut, Namminersorlutik Oqartussat inissialiortiternerani sanaartortitsisuunerup isumaginera, pisortat suliffeqarfii aamma ilinniartut ineqarfii kiisalu naalackersuisoqarfiiit sanaartortitsisuusunut allanut siunnersuineq. Immikkoortorta qarfik aamma ilaapput Namminersorlutik Oqartussat sillimmasiineri tamarmiusut, Namminersorlutik Oqartussat inissiaataannik illuutaannillu pisineq tunisinerlu aamma inissialiortiternerani aningaasalersuiner-nik aqqissuussinermik aqutsineq ilanngullugit. Immikkoortortap tamatuma saniatigut naalackersuisoqarfimmi aningaasaqarneq sulisoqarnermullu qullersatut suliassat isumagisarpari.

Sanaartornermut immikkoortorta qarfik sanaartorneq, ilusilersuineq sanaartugassanillu aqqissuussineq sanaartukkallu allat pillugit aalajangersakkanik aqutsisuullunilu nutarterisarpoq. Immikkoortorta qarfiup aamma naalackersuisoqarfinnut allanut pingaarnertigut siunnersuiner-nik isumaginnippoq, kiisalu ineqarnermut tunngasuni kiisalu isumaginninnermut tunngasuni sanaartornermi suliassanut sanaartortitsisuulluni, aamma oqartussaasutut akisussaasut tamanna pillugu isumaqatigiissutit naapertorlugit Ilinniartut ineqarfiinut isumaginnittuulluni. Taakku saniatigut nutaaliornissaq ineriartortitsinissarlu kiisalu sanaartortarnerup akikinnerulersinneqarnissaa pisariinnerulersinneqarnissaalu eqqarsaatigalugit pingaarnertut anguniagassat arlallit isumagineqartarput.

Sanaartornermut Immikkoortorta qarfik aamma Namminersorlutik Oqartussat sillimmasiinerannut, kiisalu Namminersorlutik Oqartussat pigisaannik pisinernut tunisiner-nillu tunngasunik pingaarnertigut periusissatigut suliner-nik aqutsiner-millu isumaginnippoq. Tassunga ilanngutissaaq inissianik aningaasalersuiner-nik aqutsineq, akisussaaffik januar 2020-mi naalackersuisoqarfimmut nuunneqartoq, naatsorsuutitigut akisussaaffik ulloq 1. januar 2021-mi tiguneqarluni.

Aningaasaqarneq aamma sulisoqarneq

Aningaasaqarneq sulisoqarnerlu tassaapput naalackersuisoqarfimmut sullissisuusut aamma naalackersuisoqarfiup missingersuutaanut naatsorsuutaanullu akisussaasuupput kiisalu naalackersuisoqarfimmi aningaasanut inatsisiliornermi sulianik ata-qatigiissarisuusut. Sulisoqarnermut tunngasut immikkoortorta qarfiup aamma isumagisarpari. Aningaasaqarnermut sulisoqarnermullu immikkoortorta qarfiup aamma Sanaartornermut Iluarsaassinermullu Aningaasaateqarfik immikkoortorta qarfik aamma inissimasoq aqutaraa - tamanna Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik, akisussaaffeqarfimmi akisussalluni oqartussaasoq tamanna pillugu isumaqatigiissutigineqartoq naapertorlugu.

Ineqarnermut immikkoortorta qarfik

Ineqarnermut immikkoortorta qarfiup ineqarnermut tunngasuni tamani pingaarnertigut periusissiatigut suliner-nik isumagisaqarpoq, tassunga ilanngullugit inuiaqatigiinni nutarterinerusoq Inissiat pillugit Tamakkiisumik pilersaarutip piareersarneranut atatillugu inerisaalluni sulineq misissueqqissaarnerlu. Immikkoortorta qarfiup aamma Namminersorlutik Oqartussat illuutiner-nik attartortitsiner-nik ingerlatsinerannut, aserfal-latsaaliinissamut kiisalu iluarsaassinissamut tunngasutigut A/S Inissiaatileqatigiiffik INI-mik oqaloqate-qarnissaq isumagisaraa. Taakku saniatigut inissiaqarnermut tunngasuni inatsisiner-nik pingaarnertigut suliaqarner-nik allaffissorner-nik aqutsiner-millu immikkoortorta qarfik isumagisaqarpoq.

Ineqarnermut immikkoortorta qarfiup aamma piginnittut peqatigiiffiini, inissiaatileqatigiiffiini il.il. Namminersorlutik Oqartussat piginneqataassutaannik isumaginnippoq aamma pisortat inissiaataannik attartortittakkanik Namminersorlutik Oqartussat nakkutilliinerannik isumaginnilluni.

Attaveqarnermut immikkoortorta qarfik

Attaveqarnermut immikkoortorta qarfiup akisussaaffigai imaatigut silaannakkullu angallanner-ni, umiarsualiveqarnermi mittarfeqarnermilu, allakkeriveqarnermi nalunaarasuartaateqarnermilu kiisalu qitiusumik umiarsualivinnik oqartussaaner-ni oqartussatut inerisaasutullu suliassat.

Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisoqarfik

Ineqarnermut immikkoortorta qarfik Aqutsisoqarfik akuersissutinut, pilersuisussaataitaner-nut allatullu sullissisartunut nakkutilliisuvoq. Aqutsisoqarfiup aamma nalunaarasuartaateqarnermi apequtini kiisalu nunani tamalaani suliniaqatigiiffinnut attuumassutini Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata akornanni attuumassutinik isumaginnippoq. Aammattaaq aqutsisoqarfik nalunaarasuartaateqarnermut tunngasuni ineriartorner-nik nakkutilliiner-nik isumaginnittuvoq. Taakku saniatigut aqutsisoqarfiup radiokkut attaveqatigiinner-nik ingerlatsineq isumagisaraa.

Sulisut amerlassusissaat sulisullu

2020-p naanerani naalackersuisoqarfimmi aamma Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisoqarfimmi atorfe-qartut 35-upput atorfiillu inuttaqanngitsut aqqaneq marluullutik.

Anguniakkanik naammassinninneq

Aqutsisunut allattoqarfik

Allattoqarfiup pingaarnertut anguniakkani ilaatigut angusimavai eqquutsissimallugillu. Aqutsisunut allattoqarfimmi suliassanik naammassinninnerit nunarsuaq tamakkerlugu Covid-19-imik nappaalanersuarmik akiuiniarnermi peqataanerup malitsigisaanik ukiup ingerlanerani sunnerneqarsimapput, allattoqarfik ulloq naallugu sulisunik kiisalu ullup ilaannaani sulisunik suliniutinut atukkiisarsimalluni. Tamatuma kingunerisaanik ineriartortitsinermi suliassat pilersaarutaasimasut kinguaattoorsimapput kiisalu naalakkersuisoqarfiup sullissinerni kinguaattoortoqarsimalluni.

Sanaartornermut Immikkoortortaqarfik

Sanaartornermut immikkoortortaqarfik Namminersorlutik Oqartussat inissianik sanaartorneranni sanaartortitsinermit isumaginnittuvoq, matumanilu piujuartitsinermit tunngaveqarneq, avatangiisinut ajoqusiinngitsuuneri, aningaasaqarnikkullu illersorneqarsinnaasumik sanaartukkat pitsaassuseqarneri isiginiarneqarlutik. Aammalu sanaartoriaatsit atortussallu nutaat atuutsinneqalernissaat, pingaartumik beton atorlugu sanaartornermi immikkoortortaqarfik sulinermit ingerlatitseqqissimalluni.

Immikkoortortaqarfik aamma Covid-19-imut atasunik immikkut ittunik sulianik isumagisaqarsimavoq, tassaasimasut Sanaartornermut Iluarsaassinermullu Aningaasaateqarfimmi sanaartornermi suliniutit tamarmik killiffiannik qulaajaaneq, aningaasaqarnikkut naatsorsuinermit atugassaq aamma nunarsuaq tamakkerlugu nappaalanersuarmi taassumalu aningaasaqarnikkut kingunerisaanik suliniutinut atugassanik uningasuutit pillugit qulaajaaneq. Aammattaq nunarsuaq tamakkerlugu nappaalanersuup malitsigisaanik suliffissaaleqinerup minnerpaatinissaa qulakkeerniarlugu nunami tamarmi iluarsaassinissamut aserfallatsaaliinissamullu suliassat suli allat pilersinneqarnerinik suliniut kinguneqarsimavoq. Immikkut ittumik suliassat kingunerisimavaat ineriartortitsinermi suliassat ataasiakkaat ukiunut missingersuusionerisa kinguartinneqarneri.

Immikkoortortaqarfik aamma december 2019-imiit inissianik aningaasalersuinermit aqqissugaanerullu allanngortinneranik aqutsinermit akisussaaffiit allanngortinnerisa malitsigisaanik suliassat nutaat atulersinnerinik, ineriartortinnerinik pisariillisarnerinillu suliqarsimavoq, tassaasut Namminersorlutik Oqartussat sillimmasiinerat aamma Namminersorlutik Oqartussat pigisaannik pisineq tunisinerlu.

Ineqarnermut immikkoortortaqarfik

Innuttaasunik sullissinermut atorneqarsinnaasunik sulisussanik piareersimasussanik isumalluutit eqqarsaatigalugit Covid-19-imit Ineqarnermut immikkoortortaqarfik sunnerneqarsimavoq, tamatumalu kingunerisaanik suliniutit nutaat kinguartinneqarsimapput. Ineqarnermut immikkoortortaqarfik ineqarnermut tunngasut taamaallaat tunngaviginagit inuiaqatigiinni iluarsaasseqqinnermit Inissiat pillugit ataatsimoorumik pilersaarummik sulinermit kivitsinissamik 2020-mi suli sammisaqarsimavoq. Inissiat pillugit tamakkiisumik pilersaarutit sammisat assigiinngitsut kivippai, soorlu Namminersorlutik Oqartussat inissianik attartortittagaanik kommunitut tunniussineq, inissiat attartortittakkat pissusaat aamma aserfallatsaaliinermik pisariaqartitsineq, aqutsineq aqqissugaaneq, ineqarnermut akiliutit inissiineq aamma ineqarnermut tapiissutit, ilinniartitaanermik pisariaqartitsineq il.il. Namminersorlutik Oqartussat inissiaataasa attartortittakkat paasissutissaasivimmi nutaami nalunaarsuinermit sulineq ingerlasimavoq, inissiat pissusaat aserfallatsaaliineqarnissaannillu pisariaqartitsineq takuneqarsinnaanngorluni. Suliq taanna 2021-mi ingerlaannassaaq. Aammattaq inissianik aningaasalersuineq pillugu inatsisip nutarterneqarnissaa sammineqarsimavoq.

Attaveqarnermut immikkoortortaqarfik

Nunap immikkoortuini mittarfinnut tunngasut misissueqqissaarnerit naammassineqarnerinik, kiisalu piffissamut 2021-miit 2030-mut ilaasunik assartuineq pillugu kiffartuussinissamik isumaqatigiissuteqarnissamut isumaqatigiinniarnernik isumaqatigiissuteqarnermillu 2020 sunnerneqarsimavoq. Suliassat taakku marluk immikkoortortaqarfimmi nukinik annertuunik tigusisimapput. Taakku peqatigisaanik Covid-19-imut tunngasumik suliniummum nukippassuit atorneqarsimapput, timmisartukkat angallannermut sunniuteqarsimasoq, aamma nunanit tamalaani umiarsualivinnut aqqusaartarneranni unammillernartoqarsimalluni. Attaveqatigiinnermut immikkoortortaqarfik taakkua saniatigut umiarsualivissat piareersarnerinik, pilersaaruserinerinik piviusunngortinniarnerninillu ulapputeqarsimavoq. Uummannami umiarsualivimmi sanaartornerit arlallit sanaartorneqarneri naammassineqarput, aamma Qaanaami nunniugaq aamma naammassineqarsimavoq. Aammattaq Kujataani umiarsualivinnik iluarsaassineq aserfallatsaaliinerlu annertuumik sammineqarsimapput. Taakku saniatigut Attaveqarnermut immikkoortortaqarfik beton atorlugu puttasunik 2020-mi sumiiffinni tunisassiornermut tunngasumik ineriartortitsinermit suliniummik aallartitsimavoq. Mittarfeqarfiit aamma Kalaallit Airports A/S-ip akornanni pisortatigoortumik suleqatigiinnerup piareersarnera ingerlanneqarsimavoq, soorlu aamma 2020 Danmarkimi Illersornissamut ministereqarfimik

suleqateqarnermik ulapputigineqarsimasooq, aamma siunissami Kangerlussuarmi mittarfiup atorineqarnissaa pillugu tunngaviumik isumaqatigiissutip suliarineqarnera initusimalluni. Tassunga ilanngutissaaq Kangerlussuup siunissaanik sulineri nukiit atorineqarsimapput, tassungalu ilanngullugu Sisimiut aamma Kangerlussuup akornanni aqqusineq pillugu suliniut, kiisalu Kangerlussuarmi umiarsualivik nutaaq. 2020-mi Attaveqaqatigiinnermut immikkoortortaqaarfik angallannermut periusissiap ilusissaa immikkoortumut pilersaarutit politikkerillu suliassaqaarfianni qanittumik sunniuteqatigiissussamik isikkoqartussaq anner-tuumik suliarisimavaat. Naggataatigut Nuummi, Ilulissani aamma Qaqortumi mittarfiit pillugit suliniutinut tunngasunik Kalaallit Airportsimik qanimut malinnaasoqarsimavoq.

Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisut

Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisut aamma Radiomik ingerlatsivik pingaarnertigut anguniagaat anguneqarsimapput naammassineqarsimallutillu. 2020-mi aqutsisoqarfimmi suliassanik naammassinnineq Covid-19-imut akiuniarnermi peqataanerup malitsigisaanik sunnerneqarsimavoq, aqutsisoqarfik ulloq naallugu sulisunik kiisalu ullup ilaannaani sulisunik suliniutinut atukkiisarsimalluni. Tamannali ineriartortit-sineri suliassat pilersaarutaasut aamma sullissinerup kinguaattoorneranik kinguneqarsimanngilaq.

Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisut aamma Radiomik ingerlatsivik 2020-mi Danmarkimi Nukissiorner-mut aqutsisoqarfimmi maligaasanut allaffik suleqatigalugu "Kalaallit Nunaanni radiomi maligaasat atorine-qarnerinut atatillugu akitsuutit pillugit nalunaarummi" akitsuutit iluarsisimavaat Lovtidende A 2020, ulloq 18. december 2020-mi saqqummiunneqarpoq (takuuk assersuutigalugu § 3., imm. 16). Akitsuutit tassaap-put Radiomik Ingerlatsiviup ataatsimoortumik aningaasaqarnikkut tunngavii.

Aningaasaqarnikkut anguniakkanik naammassinnineq

Naalakkersuisoqarfiup ingerlatsineri allaffissornermullu aningaasaliissutai katillugit 3,6 mio. kr.-nik Covid-19-imut atasumik karsimik misissuinerup malitsigisaanik annikillineqarsimapput. Tamatuma kiisalu aningaasartuuteqarnissamik pisariaqartitsisut suliniutit ukiunut missingersuusiorfiusunut kinguartinne-qarneri pillugit Naalakkersuisut aalajangiinerat malitsigisaanik immikkoortortaqaarfiit tamarmik, missi-ngersuutit iluarsineqarsimasut iluanni ingerlanneqarsinnaasut ingerlatassat amerlanersaannik naammassisaqarsimapput. Namminersorlutik Oqartussani aningaasaqarnikkut aqqissuussinerup nutaap Prismep suli atulersinniarnera atugaalerneratalu malitsigisaanik naalakkersuisoqarfik, 2019-imut assigalugu, naalakkersuisoqarfiup ingerlataqaarfiini aningaasaqarnikkut killiffik pillugu paasisaqarnissamat suli unammil-lernartuunerata malitsigisaanik aningaasartuutinut atatillugu annertuumik mianersuuteqarsimavoq.

ILISIMATUSARNERMUT AVATANGIISINULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Naalakkersuisoqarfimmi suliassat immikkoortunut Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup isumagisarai: Avatangiisit, pinngortitaq, silap pissusaa ikuellannermilu oqartussaaneq, upalungaarsimaneq qaartiterinermullu. Aamma Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik Naalakkersuisoqarfimmi immikkoortortaavoq.

Naalakkersuisoqarfik tassaavoq Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmut, Ilisimatusarnermut Siunnersuisoqatigiinnut aamma Pinngortitaleriffimmut naalakkersuisoqarfimmi oqartussaasuvoq.

Naalakkersuisoqarfik imatut aqqissuussaavoq:

- Kiffartuussinermit, Aningaasaqarnermit Sulisoqarnermullu Immikkoortoqarfik
- Pinngortitamut, Silap pissusaanut Ilisimatusarnermullu Immikkoortortaq
- Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaq
- Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

Siunertaq

Naalakkersuisoqarfiup suliassaa tassaavoq Ilisimatusarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisumut politikkikkut allaffissornikkullu ikiunneq, kiisalu Naalakkersuisut Inatsisartullu pingaarnertut anguniakkat naalakkersuisoqarfiullu suliassaqaarfiisa naalakkersuinikkut anguniagaasa aalajangiinerisalu piviusunngortinnissaat Naalakkersuisoqarfiup suliassarai.

Pinngortitaq, Ilisimatusarneq aamma Silap pissusaa

Naalakkersuisoqarfiup pinngortitamut tunngatillugu, silap pissusaanut naleqqussarnerullu iluani oqartus-satut inerisaasutullu suliassat isumagisarai. Nunat tamat isumaqatigiissutaannut, pinngortitap ingerlanneqarnera pinngortitalu illersorneqarnera pillugit isumaqatigiissutinut suleqatigiiffinnullu tunngatillugu pissusaaffiit arlallit isumagineqartarput. Pinngortitamut tunngasuni immikkoortortaqaarfiup ilaatigut Pinngortitamik illersuineq pillugu inatsimmik aqutsisuvoq. Tassunga ilaatigut makku ilaapput:

- Pinngortitami sumiiffiit immikkut nakkutigineqartut eqqissisimatinnegarnissaat aqunneqarnissaallu (soorlu Ramsar-eqarfik, Nunarsuarmioqatigiit kingornussaataq Ilulissat Kangerluanik, Kalaallit Nunaata avannaarsuata kangianiittoq Nuna Allanngutsaaliugaq il.il.)
- Inoqanngitsuni ilisimasassarsiorinnissat suliaqarnissallu akuersissutigineqartarneri.
- Uumasut nungutaanissaminnut navianartorsiortut (CITES) pillugit Washingtonimi isumaqatigiissut naapertorlugu sullissineq.
- Uumasut Assigiinngiiaarnerat pillugu Isumaqatigiissutip atulersinnissaanut kiisalu nunatta oqartus-saaffiginngisaani uumasut assigiinngiiaarnerannik illersuinissaq aamma isumannaatsumik atuinissaq pillugu Naalagaaffiit Peqatigiinni (BBNJ – Biodiversity Beyond Areas of National Jurisdiction) suliner-mut naleqqiullugu Kalaallit Nunaata pissusaaffiinik isumaginnippoq.
- Immikkoortortaqaarfiup Nunanut Avannarlernut Siunnersuisoqatigiit suleqatigiissitaanni marlunni suliassanik isumaginnittarpoq, aappaani Kunneqarfiimmi Issittumi Siunnersuisoqatigiinni uumassusillit assigiinngisitaartuunerannut suleqatigiissitami (CAFF-imi) aqutsisoq aamma pinngortitamut nakkutiliineri nalilersuinermilu suliniummi (AMAP-mi) sulineq.
- Immikkoortortaqaarfiup Uumassusillit assigiinngisitaartuunerini (NBD-mi) suleqatigiissitami peqataasar-poq taannalu Nunani Avannarlerni Ministerit Siunnersoqatigiivisa ataani inissisimavoq.

Silap pissusaanut tunngatillugu suliassaqaarfiimmi naalakkersuisoqarfiup nuna tamakkerlugu silap pissusaanut naleqqussaaneq isumagisaraa. Kalaallit Nunaanni silap pissusaata allanngoriartornerata paasitit-siniutigineqarneranik suliaqartoqarportaaq matumani silap pissusaanut tunngatillugu aningaasaliissutit aqunneri. 2020-mi Covid-19-imut attuumassuteqartunik sipaaruteqarnerit pissutigalugit silap pissusaanut immikkoortitat piviusunngortinneqarsimangillat.

Sulisut / sulisussat amerlassusaat

Pinngortitamut, Silap pissusaanut Ilisimatusarnermullu

Pinngortitamut, Ilisimatusarnermut Silallu pissusiinut immikkoortortaarfimmi sulisut amerlassusissaanut sanillullugu piffissap ilaani sulisut ikittuinnaat sulisorineqartarsimapput. Atorfiit inuttalerneqarsimangitsut sapinngisamik piaarnerpaamik inuttalerneqassapput. Immikkoortortaarfimmi pisortatut atorfilimmik ataatsimik sulisussaartussaavoq, ullormi 11. januar 2021-mi inuttaqanngitsoq, aamma suleqataasut atorfiit qulingiluat, ullormi 11. januar 2021-mi tamarmik inuttalerneqarsimasut.

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaarfik

Piffissami Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaarfimmi sulisussat amerlassusissaanut ikinnerusut atorfeqarsimapput. Immikkoortortaarfimmi sulisussaapput immikkoortortaarfimmi pisortatut atorfilik aamma suleqataasut atorfillit 13-it, taakkunani marluk ullormi 11. januar 2021-mi inuttalerneqarsimangillat. Atorfiit inuttalerneqarsimangitsut sapinngisamik piaarnerpaamik inuttalerneqassapput.

Suliassat

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu tunngasut

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu immikkoortortaarfium pingaarnertut isumagisarai avatangiisinut upalungaarsimanermullu tunngasut pillugit allaffissorneq, pilersaarusionerq aqutsinerlu.

Avatangiisinut tunngasutigut Naalakkersuisut anguniagaraat avatangiisit ullutsinnut naleqquttumik mingutsitsinermut illersorneqartarnissaasa qularnaarneqarnissaat. Inuiaqatigiit ineriartornerat annertunerujartuinnartumillu suliffissuit atugaalernerat sunniutilimmik avatangiisit illersorneqarnerannik malitseqartinneqarnissaat anguniagaavoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni tunisassiornermi nukissat atornerarnerat atuinerlu avatangiisinut tunngatillugu sapinngisamik pitsaanerpaamik pissalluni kiisalu inuit pilersitaannik avatangiisinik mingutsitsineq minnerpaanngortinneqassalluni. Illoqarfiit nunaqarfiillu eqqaanni avatangiisinik illersuineq sapinngisamik kommunit suleqatigalugit pisassaaq.

Kalaallit Nunaanni upalungaarsimanermut tunngasut suliassaarfimmik isumaginnittunit isumagineqartarput. Tassa oqartussaasut ulluinnarni nalinginnaasumik ingerlatsinermut akisussaasut aamma akisussaaffigaat suliaqarfiup ajutoortoqarnerani ajunaarnerisuaqarneranilu ingerlanneqarsinnaanera. Taamaammat Naalakkersuisut upalungaarsimanermut tunngatillugu anguniagaraat suliassat upalungaarsimanermut tunngassuteqartut sapinngisamik pitsaanerpaamik isumagineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat.

Avatangiisinut tunngassuteqartut iluini suliassaapput eqqagassat pilersaarusionerfigineqartarnerat, imikup sularineqartarnera, suliffeqarfiit mingutserisartut avatangiisitigut akuersissuteqarfigineqartarnerat, ASN, imermik imerneqartartumik pilersuinermit nakkutilliineq akuersissuteqartarnerlu, imermut imerneqartartumut killiliussani ingerlatanut immikkut akuersissuteqartarnerq, poortuutissat, nunami mingutsitsineq kiisalu imartat avatangiisaat - tamatuma saniatigut aamma avatangiisit pillugit upalungaarsimanissaq nunanillu tamalaanik suleqateqarnerq.

Upalungaarsimanermut tunngassuteqartut iluini suliassaapput inatsisit, najoqqutassiorneq, nakkutilliineq, qatserinermit qaartiterutinullu suliaqarfiup iluani ilinniartitaaneq paasissutissiisarnerlu, Qatserinermit Atuarfik pillugu ataatsimiititaliami peqataanissaq, kommunini annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq pillugu ilinniarsimanikkut qaffasissutsimik nakkutiginninneq kiisalu Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuarmut allattaaneq - tassunga ilanngullugit Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuaq suleqatigalugu sungiusarnerit inerisaanerillu.

Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfik:

Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup (Avatangiisinut Aqutsisoqarfik) siunertaraa aatsitassiornermi pinngortitap, avatangiisit silallu pissusaata illersorneqarnissaat. Aatsitassat pillugit inatsit aatsitassiornermit atatillugu avatangiisinik illersuinissamut piumasaqaatinik annertuunik aalajangersagaqarpoq, tassunga ilanngullugu pinngortitamik atuinerne tamani avatangiisinut sunniutinik nalilersuinissamut piumasaqaatinik aalajangersagaqarluni.

Avatangiisinut Aqutsisoqarfik aatsitassanut tunngasuni avatangiisitigut pissutsinut attuumassuteqartuni oqartussat ineriartortitsinermilu suliassanik isumaginnippoq. Tamanna pivoq aatsitassat pillugit inatsit, malittarisassat najoqqutassiallu tunuliaqutaralugit. Avatangiisinut Aqutsisoqarfik Aatsitassanut Naalakkersuisoqarfik aamma Aatsitassanut Aqutsisoqarfik peqatigalugit Kalaallit Nunaanni aatsitassanut oqartussaasupput.

Aatsitassanik Suliassa qarfinnut Avatangiisinut Aqutsiso qarfiup aningaasanut inatsimmi konto pingarneq 77.01.02 aqutaraa. Konto pingarnermit aningaasalersorneqartarput aqutsiso qarfimmik ingerlatsineq matumani aatsitassanut inatsit § 3 a, imm. 4 naapertorlugu inatsisit malillugit pisussaaffiliusoq ilisimatuussutsikkut siunnersuinerit aningaasalersorneqarlutik, kiisalu aatsitassarsiornermi avatangiisinut naleqqussaasarnermut suliatigut ilisimatusarnermilu tunngavissat ineriartortinni arlugit suliniutinut tapiissutit aningaasalersorneqartarput.

Aatsitassat pillugit inatsimmi aalajangersarneqarpoq Avatangiisinut Aqutsiso qarfiup nalilersuisarnera aalajangiisarneralu ilisimatuussutsikkut aamma arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunit siunnersuinermit tunngaveqartassasoq. Tamanna tunngavigalugu piffissamut 2020-2024-mut siunnersuinissamut isumaqatigiissuteqartoqarsimavoq, Avatangiisinut Aqutsiso qarfiup oqartussatut inerisaasutullu suliasai pillugit Pinngortitaleriffimmik DCE-millu qanimut suleqateqarnissamut tunngavisoq.

Anguniakkanik naammassisaqarnermik nalillineq

Pinngortitamut, Silap pissusaanut Ilisimatusarnermullu Immikkoortorta

Pinngortitamut, Ilisimatusarnermut Silallu pissusaanut immikkoortorta qarfiup 2020-mi anguniakkani naammaginartumik tamaasa angusimavai.

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortorta qarfik

Avatangiisinut tunngatillugu suliniutitut anguniakkat amerlanersaat anguneqarsimapput. Immikkoortorta qarfik suliniutinik aamma suliffeqarfinniit kommuniniillu qinnuteqaatinik assigiinngitsunik ingerlaavartumik suliassanik suliaqartarpoq. Avatangiisinut upalungaarsimanermullu immikkoortorta qarfik ingerlaavartumik saaffiginnissutinik taakkuninnga akissuteqartarmat aamma ingerlatanut sanaartukkanut assigiinngitsunut akuersissutinik atulersitsisarmat naliliisoqarpoq anguniakkanut annertuumik naammassinittoqarsimasoq.

Nuna tamakkerlugu eqqakkanut tunngatillugu Nuummi Sisimiunilu qitiusumik ikuaallaavinnik marlunnik pilersitsiniarnermik sulissuteqartoqarpoq.

Upalungaarsimanermut Immikkoortorta qarfimmil suliatigut anguniagassat annertuutigit anguneqarsimapput.

Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsiso qarfik

Aatsitassanik Suliassa qarfimmil Avatangiisinut Aqutsiso qarfiup aatsitassarsiorfiit pilersaarutaannik qinnuteqaataannillu sukkasuumik pitsaasumillu suliarinninnissaq pingaartippaa. Aatsitassanut Suliassa qarfimmil Avatangiisinut Aqutsiso qarfik akissuteqarnissamut piffissaliussanik malinnittarmat anguniakkanik naammassinilluarsimasoq nalilerneqarpoq. Aamma Avatangiisinut Aqutsiso qarfimmik isumaqatigiissuteqarneq malillugu Pinngortitaleriffimmit aamma DCR-imit ingerlanneqartunik ilisimatuussutsikkut tunngaveqartunik ineriartortitsineri suliniutinik ingerlatsineri tunngasut anguniakkat tamakkiisumik naammassineqarsimapput, taamaattorli Covid-19-imut atatillugu suliniutit ataasiakkaat kinguartinneqarsimallutik.

Tunumi Grønlandshavet, Davisstrædet aamma Qeqertarsuup Kitaa pillugit periusissiatigut avatangiisinik nalilersuinerit nutarterneqarneri naammassineqarsimapput aamma uuliasiornermut atatillugu atorneqarsinnaallutik.

2020-mi aatsitassat pillugit avatangiisinut tunngasuni immikkut inatsisissanut missingiutit suli ineriartortinneqarput. Avatangiisinik nakkutilliineq aamma aatsitassanut oqartussat ilaanik allanik suleqateqarneq 2020-mi pingaartinneqarsimavoq. Avatangiisitigut nakkutilliineq ataaseq Covid-19-imut atatillugu killilersuinerit pissutigalugit naammassineqarsimangilaq. Innuttaasunut sammisumik paasissutissiisarneq ataveqatigiinnerlu suli annertuumik sammineqarpoq. Avatangiisinut Aqutsiso qarfiup nittartagaa Avatangiisinut Aqutsiso qarfiup suliasai aamma ingerlatseqatigiiffiit avatangiisitigut pisussaaffii pillugit nassuiaasunik ilaatigut videomik atortunik allani ingerlaavartumik nutarterneqartarpoq.

Aatsitassanut tunngasuni avatangiisitigut killilersuineri periusissiaq, aatsitassanut periusissiamut aamma uulia aamma gassi pillugit periusissiamut ilassutaasoq, inerisarneqarpoq naatsorsuutigineqarlunilu 2021-mi naammassineqassasoq.

Aatsitassarsiornermi akuersissutit

Kujataani Qaqortup eqqaani aatsitassarsiorfik Tanbreez august 2020-mi pīaanissamut akuersissutaa aamma IBA pillugu isumaqatigiissutaa Naalakkersuisunit akuerineqarpoq.

Nalunap eqqaani guultisiorfik ammaqinneqalerpoq aallarniutaasumillu nalunaarussiaq december 2020-mi tusarniutigalugu nassiunneqarluni.

Dundas Titanium A/S 2020-p qiteqqunnerani tamanut ammasumik tusarniaanerup naammassineqarnerata kingorna december 2020-mi Avannaarsuani Qaanaap kujammut kitaaniittumi pīaanissamut akuersissutaa aamma IBA pillugu isumaqatigiissutaa Naalakkersuisunit akuerineqarpoq.

Citronen Fjordimi zinkimik suliniut (Ironbark) december 2020-mi pīaanissamut matusinissamullu pilersaarut Naalakkersuisunit akuerineqarpoq.

Kujataani Kuannersuit eqqaani ujaqqanik qaqtigoortunik, saviminissanik uranimillu Greenland Minerals A/S-ip pīaanissamut tunngasoq tamanut ammasumik tusarniaaneq december 2020-mi Naalakkersuisunit akuerineqarpoq.

Siumut sammisumik

Pinngortitamut, Silap pissusaanut Ilisimatusarnermullu Immikkoortortaqarfik

Pinngortitamut, Silap pissusaanut Ilisimatusarnermullu Immikkoortortaqarfiup 2021-p ingerlanerani naatsorsuutigaa Pikialasorsuaq pillugu Canadami isumaqatigiinniarnernik immikkut sammisaqassalluni kiisalu nunani tamalaani peqataasut ilanngutitinneri, CBD Peqataasut ataatsimeersuarnerinut atatillugu uumasut assigiinngisitaartuunerisa allanngutsaaliornerninut nunarsuaq tamakkerlugu tunngavissat piareersarneri, BBNJ pillugu NP isumaqatigiinniarnernit naammassineqarnissaat, CITES-imi paasissutissaasiviup tiguneqarnera, Ilulissat Kangerluat pillugu aqutsinissamut pilersaarutip nutaap nalunaarutillu piareersarneri kiisalu nua tamakkerlugu uumasut assigiinngisitaartuunerinut periusissiap nutaap piareersarnera. Ilisimatusarnermut tunngasuni ilaatigut naatsorsuutigineqarpoq nuna tamakkerlugu Ilisimatusarnermi periusissiaq suliarineqassasoq.

Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup 2021-mi Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubinisornerup Kangerlussuullu eqqaani (Hudson) anorthositisornerup avatangiisit eqqarsaatigalugit nakkutiginninnerup nanginnissaa naatsorsuutigaa

Avatangiisinut Aqutsisoqarfik 2020-p ingerlanerani sulisoqarnikkut appariartoqarnerata kingorna 2021-p aallartinnera tamakkiisumik sulisoqaqqilissaaq. Sulisut sanaartornermi pīaanerullu nalaani aatsitassarsiornermi suliniutinut atatillugu ingerlatsinermi suliassanik arlalinnik, ASN-imik misissuinermi suliniutinik ingerlareersunik, pīaanissamut matusinissamullu akuersissuteqarnerup kingorna suliniutinik, aatsitassarsiornermi annikitsuni ingerlatani avatangiisinut tunngasunik, uuliasiornermut gassisornermullu tunngasunik, ujaqqanik sioqqanillu pīaanernut, aatsitassanut tunngasuni ilisimatuussutsikkut misissuinernek kiisalu nunani tamalaani suleqatigiinnernik suliaqassapput.

Kuannersuit pillugit suliniut 2021-p ingerlanerani immikkut nukinnik pisariaqartitsissasoq naatsorsuutigineqarpoq, suliap ingerlaqqinnerani sulianik suliassanut annertuunut naleqqiullugu, kisianni aamma Narsap eqqaani innuttaasut peqataatillugit suliniummut annertuumut naleqqiullugu.

Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup suli innuttaasunut sammisunik paasissutissiisarnermik, Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup inissisimanera pillugu attaveqatigiinnernik nalinginnaasumik sulinermik kivitsinermik pingaartitsissaaq, pingaartumillu aatsitassatigut suliniutit pillugit ASN-imut aamma tusarniaanernek suliaqarnerit aamma innuttaasunik peqataatitsinerunissamut periarfissanik inerisaaneq aallutarineqassapput.

2020-MUT ANINGAASALIISSUTINUT NAATSORSUUTIT ANINGAASANUT INATSIMMI KONTUNUT AGGUATAARLUGIT

Aningaasanut Inatsimmi kontut

Mio. kr.	Aningaasanut Inatsit	Ilassutitut aningaasaaliisutit	Aningaasaliisutit iluarsisat	Atuineq	Nuussinerni immik-koortitsinermilu allannguutit	Atuinerit iluarsisat	Nikingasutit kr.-inngorlugit	Nikingasutit %-inngorlugit
	97	0	97	89	0	89	9	9%
01 Inatsiartut Siulittaasoqarfiat								
10 Naalakkersuisut Siulittaasuut	-78	-3	-81	-53	0	-53	-28	35%
12 Kalaallit Nunaata Sinnisoqarfia	14	0	14	14	0	14	0	-1%
20 Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik	-2.445	-9	-2.454	-2.481	-21	-2.502	48	-2%
24 Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik	-2.374	-1	-2.375	-2.581	0	-2.581	206	-9%
27 Nunanut allanut Naalakkersuisoqarfik	29	0	29	28	1	29	0	1%
30 Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfik	841	-2	839	853	-16	837	2	0%
34 Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik	1.544	-1	1.543	1.839	14	1.853	-310	-20%
40 Ilmiiartitaanermut, Kultureqarnermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik	1.212	-11	1.201	1.170	4	1.174	27	2%
50 Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik	31	0	31	31	0	30	1	2%
51 Aalisarneq, piniarneq aamma ESU	-32	0	-32	-43	5	-38	7	-21%
62 Inuusutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi Aqutsisoqarfik	9	0	9	10	-1	9	0	0%
64 Inuusutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik	62	383	445	254	1	256	189	43%
66 Aatsitassanut ikummatissanullu Aqutsisoqarfik	6	-1	5	5	0	5	0	5%
67 Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik	160	-134	26	22	4	26	0	1%
70 Ineqarnermut Attaveqaatiginnermullu Naalakkersuisoqarfik	17	-2	15	4	10	14	1	5%
72 Inissiat	226	-8	218	199	-10	190	28	13%
73 Pinnngortitamut, Avatangiisinut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik	20	6	26	24	0	24	2	6%
77 Pinnngortitaq Avatangiisillu	92	-1	90	83	7	90	0	1%
80 Sanaartornermut tunngasut	30	113	143	9	0	134	36	94%
82 Sanaartorneq, IT-qarnermi atorlut	24	15	39	33	0	33	6	16%
83 Sanaartorneq, Inunnik Isumaginninneq	37	-26	11	36	0	36	-26	-244%
84 Sanaartorneq, Kultureqarnermut aamma Ilmiiartitaaneq	-3	88	85	85	0	85	0	0%
85 Sanaartorneq, Inuusutissarsiornermut	10	-15	-5	-10	0	-10	5	-87%
86 Sanaartorneq, Peqqinnissaqarfik	104	-25	78	72	0	72	6	8%
87 Sanaartorneq, Inissiat, Attaveqaatit aamma Immikkut siunertat	118	18	136	136	0	136	0	0%
89 Sanaartornermut inissianullu taarsigassarsititsisarneq	192	-172	19	6	0	2	14	71%
Aningaasanut Inatsimmi kontunitittut katillugit	-59	212	153	-166	-2	-168	321	

2020-IMI ANINGAASALIISSUTINI ANGUSAT SIUNERTANUT AGGUATAARLUGIT

Mio. kr.	2020 Naatsorsuutit	2020 Missingersuutit	2020 Nikingassut
Isertitat			
Akileraarutit akitsuutillu	-2.663	-2.459	-204
Pisortat oqartussaaffeqarfiinit nuussinerit	-4.323	-4.306	-17
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	-10	-9	-1
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	-151	-179	29
Pilersuineq	-266	-206	-60
Allaffissorreq	-18	-13	-6
Isertitat	-7.431	-7.171	-260
Ingerlatsinermi aningaasartuutit			
Akileraarutit akitsuutillu	79	81	-1
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	112	20	92
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	390	101	289
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	197	325	-128
Isumaginninnermi siunertat	73	54	19
Peqqissuseq	1.794	1.510	284
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	92	77	15
Sunngiffik, kulturi upperisarluk.	87	133	-46
Attaveqaatit	5	10	-5
Pilersuineq	19	20	-1
Upalungaarsimaneq pinerluttunullu isumaginnittoqarfik	1	1	0
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	43	103	-59
Allaffissorreq	472	826	-354
Siunertat allat	2	2	0
Ingerlatsinermi aningaasartuutit	3.367	3.260	107
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiusut			
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	335	187	147
Isumaginninnermi siunertat	717	724	-7
Peqqissuseq	33	33	1
Allaffissorreq	8	169	161
Siunertat allat	2	3	-1
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiusut	1.094	1.115	-22
Tapiissutit			
Pisortat oqartussaaffiisa akornanni nuussinerit	1.500	1.500	0
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	28	27	1
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	108	96	11
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	160	176	-16
Isumaginninnermi siunertat	75	94	-19
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	16	15	1
Sunngiffik, kulturi upperisarluk	167	169	-2
Attaveqaatit	75	79	-4
Pilersuineq	251	245	6

Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	10	8	2
Allaffissorneq	47	37	10
Siunertat allat	0	-2	2
Tapiissutit	2.436	2.443	-7
Sanaartornermi aningaasartuutit			
Siunertat tamarmik	366	506	-139
Sanaartornermi aningaasartuutit	366	506	-139
IST-imi ANGUSAT	-168	153	321
IS-imi ANGUSAT	135	455	320

ANGUSANUT NAATSORSUINERIT, 2020

Oqaaseqaat		2019	2020
	Mio. kr.		
	Akileraarutit akitsuutillu	-1.279	-1.403
	Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissutinik Aningaasaateqarfimmut nuussat	0	16
	Nioqqutissanut, sullissinernut nukissanullu akitsuutit	-1.209	-1.238
1	Tapiissutit naligiissaarinerlu	-4.308	-4.309
	Akileraarutinit, akitsuutinit nuussinernillu isertitat	-6.796	-6.934
	Akigititat malillugit akiliisitsiniarnerit	-152	-93
	Atuisut akiliuteqarnerat	-467	-484
	Isertitat allat	-135	-126
	Isertitat allat katillugit	-754	-703
2	Pissarsiassanik nalikillilineq	126	84
	Isertitat katillugit	-7.424	-7.553
	Inatsisitigut aaqqiissutinik innuttaasunut nuussinerit	203	222
	Inatsisitigut aaqqiissutinik atuisunut nuussinerit	664	676
	Inatsisitigut aaqqiissutit nuunneqarnerinut ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit aningaasartuutit	867	898
	Suliasat naammassinissaanut toqqaannartumik aningaasartuutit	547	580
	Avataanut pisiniarfigisartakkat akigititaannut akiliineq	202	124
3	Suliffeqarfimmut peqatigiiffinnullu tapiissutit	968	1.276
4	Kommuninut tapiissutit	1.490	1.500
	Atuisunut suliasanullu aningaasartuutit tapiissutillu allanngorartut	3.207	3.480
	Atuisunut toqqaannartumik aningaasartuutit katillugit	4.074	4.378
5,6	Sulisunut, nutserisunut/oqalutsinut taartaasartunullu aningaasartuutit	2.369	2.396
	Allaffinni sulisunut aningaasartuutit ataatsimullu aningaasartuutit allat	59	81
	IT-mut data-mullu aningaasartuutit	172	182
	Atortunut, pequtinut il.il. aningaasartuutit	50	46
	Atortorissaarutinut assakaasulinnut, angallatinut timmisartunullu aningaasartuutit	36	40
	Illunut, nunaminertanut aqqusinernullu aningaasartuutit	286	309
	Isumalluutitut aningaasartuutit katillugit	2.972	3.054
	Sanaartukkatigut aningaasartuutit (sanaartukkanut aningaasaliissutit ingerlatsinermut tunngasut)	501	617
	Aningaasaliinernut aningaasaliissutit sioqqullugit angusat	123	496
	Aningaasaliinikkut isertitat	-873	-318
	Aningaasaliinikkut aningaasartuutit	13	16
	Ukiunut kingusinnerusunut nuussinissat sioqqullugit angusat	-737	194

	Atuinerussutini/atuinikinnerussutini nuussinerit	-36	-2
	UKIUMI ANGUSAT	-773	192
	Piginneqataassutini nikinganerit	1509	50
	Taakkunanga piffissamut ungasinnerusumut aningaasaliinernut aningaasaateqarfimmiit aningaasaliinerit	-838	0
	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsititsineri nikinganerit	40	-299
	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsititsineri nikinganerit	-75	-111
7	IST-imi ANGUSAT	-137	-168
8	Atuisunit aningaasalersorneqartumik taarsigassarsiat kingumut nuunneqarnerat	-5	303
	IS-imi ANGUSAT	-142	135

KILLIFFINNUT OQIMAAQATIGIISSITSINEQ, 31. DEC. 2020

Oqaaseqaat		2019	2020
	Mio. kr.		
9	Piginnittut pissarsiassa	4.565	4.615
10	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsitsinerit	2.191	1.892
11	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsitsinerit	769	658
12	Allanut taarsigassarsitsineq	5	5
	Sanaartornermi aningaasalersuinikkut pigisat nalillit	7.530	7.170
	Sanaartukkanik pigisat	7.530	7.170
	Innuttaasunit suliffeqarfinniillu pisassarsiassat	995	925
	Kommunini pissarsiassat	158	115
13	Suliffeqarfinnit pigisanit pissarsiassat	87	107
	Nunanit allanit pissarsiassat	69	56
	Pissarsiassat allat	24	13
	Nalunaakkat piffissamut killilikkat	55	79
	Pissarsiassat katillugit	1.388	1.295
	Pappiaqqat nalillit	733	540
	Aningaasaatit tigorianaanaat	592	708
14	Pappiaqqat nalillit aningaasallu tigorianaanaat katillugit	1.325	1.248
	Kaaviiartitsinermi pigisat nalillit	2.713	2.543
	PIGISAT NALILLIT KATILLUGIT	10.243	9.713
	Nammineerluni aningaasaatit - ukiup aallartinnerani	6.119	7.532
	Ukiumi angusat toqqaannartumik nammineq aningaasaatinut nalunaarsorneri	640	-112
	Ukiumi angusat angusanut naatsorsuinerneersut	773	-192
15	Nammineerluni aningaasaatit - ukiup naanerani	7.532	7.228
16	Sanaartornermut lluarsagassanullu Aningaasaateqarfik	1.292	1.084
17	Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut Aningaasaateqarfik	0	131
18	Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfik	0	8
19	Ukiut akornanni nuussinerit allat	180	178
	Immikkoortitsinerit katillugit	1.472	1.401
	Nunanit allanit taarsigassarsiat	143	119
20	Akiitsut sivisuumik taarsersugassat katillugit	143	119
	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu akiitsut	75	70
	Kommuninut akiitsut	85	35
	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut akiitsut	46	26
	Nunanut allanut akiitsut	137	162
	Akiitsut allat	92	146
	Nalunaakkat piffissamut killilikkat	661	526
	Akiitsut piffissami sivikitsumi akilersugassat katillugit	1.096	965

Akiitsut katillugit	1.239	1.084
AKILIGASSAT KATILLUGIT	10.243	9.713

AKILIISINNAASSUTSIMIK NAATSORSUINEQ, 2019-20

Mio. kr.	2019	2020
INGERLATSINERMI ANGUSAT	773	-192
Sanaartornermut aningaasaliissutinik aningaasartuutitut nalunaar-sukkanik kingumut nuussineq	501	617
Pisassat isumakkeerneqartut kingumut nuunnerat	126	84
Pisassani nikerarnerit	-56	9
Akiitsuni piaartumik taarsersugassani nikerarnerit	-288	-131
Ingerlatsinermi akiliisinnaassuseqarneq	1.056	387
Ukiumi sanaartornermut aningaasaliissutit ingerlatsinermit nalu-naarsukkat	-501	-617
Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsititsinerit	-40	299
Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsititsinerit	75	111
Piginnittutut agguagarsiassat takkuttut	-1.510	-50
Aningaasaliissutinit akiliisinnaassuseqarneq	-1.976	-257
Namineerluni aningaasaatinut toqqaannartumik nikerarnerit	640	-112
Immikkoortitsinerit nikerarnerit	-723	-71
Akiitsut piffissami sivisuumi akilersugassat	-23	-24
Aningaasaliinernit akiliisinnaassuseqarneq	-106	-207
UKIUMI UNINNGASUUTEQARNERNUT SUNNIUTIT	-1.026	-77
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	2.351	1.325
Ukiup naanerani uninngasuutit	1.325	1.248

NALUNAARSUKKAT

1 TAPIISSUTIT NALIMMASSAANERILLU

Mio. kr.	2018	2019	2020
Nuussinert Qallunaat Naalagaaffianit isertitat			
Naalagaaffimmit ataatsimoortumik tapiissutit	-3.823	-3.857	-3.911
Nationalbankip sinneqartoorutaanit pissarsiassat	-	-	-
Mittarfiliortiternernut nukittunerusumillu inuussutissarsiutitigut suleqatigiinnissamut naalagaaffiup tapiinera	-	-88	-
Danske Spil A/S-imi kaaviiartitsinermit pissarsiassai	-35	-36	-37
Isertitat nuunneqartut allat		-1	-2
Katillugit	-3.858	-3.982	-3.950
EU-mit nuussinernit isertitat			
EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut	-226	-217	-245
Aalisarneq pillugu EU-mik isumaqatigiissutit	-111	-109	-114
Katillugit	-338	-326	-359
Danmarkimit EU-millu nussinert katillugit	-4.196	-4.308	-4.309

2 PISSARSIASSANIK NALIKILLILIINEQ

Mio. kr.	2019	2020
Ukiup aallartinnerani annaasat iluarsiihfiginissaannut immikkoortitat	-243	-342
Ukiumut nalikilliliinerit	27	152
Ukiup naalernerani annaasat iluarsiihfiginissaannut immikkoortitat	342	274
Pissarsiassanik nalikilliliinerit katillugit	126	84

3 PEQATIGIIFFINNUT SULIFFEQARFINNULLU TAPIISSUTIT

Mio. kr.	2019	2020
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	16	18
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	82	205
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsineq	100	181
Isumaginninnermi siunertat	110	102
Peqqissuseq	1	224
Sunngiffik, kulturi upperisarlu	153	160
Attaveqaatit	83	85
Pilersuineq	250	268
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	8	12
Allaffissorneq	165	20
Tapiissutit allat	0	1
Peqatigiiffinnut suliffeqarfinnullu tapiissutit katillugit	968	1.276

4 KOMMUNINUT TAPIISSUTIT

Mio. kr.	2019	2020
Kommune Kujalleq	232	229
Kommuneqarfik Sermersooq	433	441
Qeqqata Kommunian	280	280
Kommune Qeqertalik	225	229
Avannaata Kommunian	320	321
Kommuninut tapiissutit katillugit	1.490	1.500

5 SULISUNUT, NUTSERISUNUT/OQALUTSINUT TAARTAASARTUNULLU ANINGAASARTUUTIT			
Mio. kr.		2019	2020
Akissarsiat katillugit		1.952	2.043
Ukioq naallugu sulinerit		4.065	4.114
Ukioq naallugu sulinerit akissarsiat agguaqatigiissillugu, t.kr.-ninet		480	497

6 SIUNNERSORTINUT ANINGAASARTUUTIT			
Mio. kr.		2019	2020
Eqqartuussissuserisoq		19	11
Ingeniørit		1	1
Illussanik titartaasarteq		1	7
Nutserisut oqalutsillu		24	15
Sanatitsisunut siunnersorteqarneq		2	3
Sanaartugassanik suliassinneqartartut sanasullu		10	30
Taartaasunut aningaasartuutit		41	22
Taartaasartunut angalanermut aningaasartuutit		-	-
Siunnersortit suliatigut ilisimasallit		29	51
Siunnersortinut suliatigut ilisimasalinnut angalanermut aningaasartuutit		1	2
Siunnersortit allaffissornermik suliallit		3	5
Qarasaasianut siunnersorteqarneq		33	35
Siunnersortit allat		109	93
Siunnersortinut allanut angalanermut aningaasartuutit		12	2
Siunnersortinut aningaasartuutit katillugit		285	277

7 IST

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersumi §18 imm. 3 naapertorlugu nunatta karsiata naatsorsuutaanit sinneqartoorutit ukiup aningaasanut inatsiseqarfiusup kingorna ukiup naannginnerani atorneqarsimangitsut piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnissamut Aningaasaateqarfimmut nakkartinneqartartussaapput.

8 ATUISUNIT ANINGAASALERSORNEQARTUMIK TAARSIGASSARSIANIK KINGUMUT NUUSSINEQ

Mio. kr.	2018	2019	2020
Sanaartornermut taarsigassarsiaritit Nukissiorfiit	78	65	-233
Nukissiorfinnut nunagissaanissamut taarsigassarsiaritit	-	-	
Nukissiorfinni sanaartugassanut taarsigassarsianut akilersuutit	-60	-60	-70
Kommuninut taarsigassarsisitsinerit	-	-	-
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsiat katillugit	18	5	-303

9 PIGINNEQATAASSUTIT

Mio. kr.	Piginneqataassutit %-inngorlugit	Ukiup aallartin-nerani	Pisineq/tunisineq	Ukiup naanerani *)	Namineq pigisat nalillit **)
KNI A/S	100	613	0	613	1.139
Royal Greenland A/S	100	1.249	0	1.249	1.715
TELE Greenland A/S	100	310	0	310	1.157
Royal Arctic Line A/S	100	125	0	125	688
INI A/S	100	33	0	33	68
Visit Greenland A/S	100	15	0	15	4
Great Greenland A/S	100	135	0	135	16
Greenland Holding A/S	100	110	0	110	402
NunaOil A/S	100	102	0	102	10
Air Greenland A/S	100	475	0	475	489
Illuut A/S	100	0	0	0	185
Sikuki Nuuk Harbour A/S	100	70	0	70	117
Kalaallit Airports Holding A/S	100	1.328	50	1.378	1.281
Piginneqataassutit katillugit		4.565	0	4.615	7.271

1) Illut A/S ullormi 22. december 2009 pilersinneqarpoq pigisanik nalilinnik akiliuteqarnikkut.

2) Ingerlatseqatigiiffiup namminerisamik nalinga ingerlatseqatigiiffiup 2019-imi ukiumoortumik naatsorsuutai naapertorlugit naatsorsorneqarsimavoq, tamatumunngalu 2020-mut ukiumoortumik naatsorsuutit pigineqannginnerat pissutaavoq.

3) 2020-mi 50 mio. kr.-nink amerlanernik aallarniutissatut aningaasaliisoqarsimavoq. Kalaallit Airports Holding A/S-imut ingerlatseqatigiiffimmi 2,1 mia. kr.-nit angullugit ataatsimut aallarniutaasumik aningaasaliinisap inissinnissaanut ilaasumik.

4) Namminersorlutik Oqartussat 2020-mi piginneqataassutiminniit pissarsianik 135,4 mio. kr.-nink tigusaqarsimapput. KNI A/S 20 mio. kr.-nink tunniussaqaqarsimavoq, TELE Greenland 112,6 mio. kr.-nink tunniussaqaqarsimavoq, Royal Arctic Line-lu 2,8 mio. kr.-nink tunniussaqaqarsimalluni

*) Pissarsiarinninnermi naligitinneqartoq atorlugu ingerlatseqatigiiffiit naatsorsuutitut ilanngunneqarput.

**) Suliffeqarfiup namminerisamik nalingata nalilersornerani ingerlatseqatigiiffiit 2019-imut ukiumoortumik naatsorsuutaat tunngaviupput, taakkulu ingerlatseqatigiiffiup namminerisamik aningaasaatai Namminersorlutik Oqartussat piginneqataassutaannut naapertuuttumik kisitsinermi atorneqarput.

10 SULIFFEQARFINNUT ATTUUMASSUTILINNUT TAARSIGASSARSITITSINERIT

Mio. kr.	2018	2019	2020
Nukissiorfiit	1.933	1.931	1.628
Sikuki Nuuk Harbour A/S 1)	124	128	132
Kalaallit Airports International A/S	94	132	132
Suliffeqarfinnut taarsigassarsaritit katillugit	2.151	2.191	1.892

1) Erniaritinneqartut piginneqataassutitut pingaarnernut 2021-p naanissaa tikillugu ilanngunneqassapput.

11 INNUTTAASUNUT SULIFFEQARFINNULLU TAARSIGASSARSARIITINNEQARTUT

Mio. kr.	2018	2019	2020
a) Nammineq inissamut aningaasaliinerit			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	632	564	484
Ukiumi nikerarnerit			
Akilersuut	0	0	0
Ernialiinerit	0	0	0
Erniat akilerneqarsimasut	0	0	0
Taarsigassarsiat isumakkeerneqartut nalikilliliiffigineqartullu	-12	-16	-20
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsititsinnerit	-56	-64	-59
Aaqqiissuteqartarneq	-	-	-
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-68	-80	-79
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	564	484	405
Taakkunanga neriorsuutit	117	59	26
b) Ineqarnermut tapiissutinut taarsigassarsitsinerit			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	123	110	108
Ukiumi nikerarnerit			
Illut utertillugit tunniunneqarsimasut	-6	-6	-3
Erniat	6	5	5
Tapiissutit	-4	-3	-4
Erniat akilerneqarsimasut	-3	-3	-2
Sullissinerit akilerneqarsimasut	-9	-6	-9
Akit allangorarneranni annaasat/ iluanaarutit	6	7	4
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsititsinnerit	0	0	0
Annaasaqarsinnaanissamut immikkoortitat	7	6	3
Nalikilliliinerit	-9	-2	-23
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-12	-2	-30
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	110	108	78

Taarsigassarsiarititaa taaneqartut 78 mio. kr.-iusut saniatigut Namminersorlutik Oqartussat erniaqaratillu taarsersugassaangitsunik 329 mio. kr. nalinginut namminersortunut taarsigassarsitsinikuupput.

	2018	2019	2020
Ineqarnermut tapersiissuteqartarnermi taarsigassarsiaritit katillugit			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	755	674	592
Ukiumi nikerarnerit	-80	-82	-109
Ukiup naanerani ineqarnermut tapiissutinut taarsigassarsiaritit	674	592	483

TAARSIGASSARSARIITITAT ALLAT

Mio. kr.	2018	2019	2020
a) ESU-mit taarsigassarsiat			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	92	90	96
Ukiumi nikerarnerit			
Erniat	3	2	2
Erniat akilerneqarsimasut	-2	-2	-2
Akilersuut	-8	-10	-10
Nalikilliliinerit	-3	0	0
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsititsinnerit	9	16	10

Aaqqiissuteqartarneq	-	-	
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-2	6	0
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	90	96	96
Taakkunanga neriorsuutit	10	2	1

Namminersorlutik Oqartussat aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermullu taarsigassarsianik ernialersukkanik aamma ernialersugaanngitsunik akilersugassaangitsunillu taarsigassarsititsisarput. 2020-p naalernerani taarsigassarsiat ernialersukkat 523-t aamma taarsigassarsiat ernialersugaanngitsut akilersugassaangitsul-lu 352-it pigineqarput, taakkulu 51 mio. kr.-ninut naapertuupput. Nerukkaatissat il. il. qularnaveeqqusiisu-taannut Namminersorlutik Oqartussat akiliutaat taarsigassarsianut allangortinneqarsimapput, tamatumalu kingorna akilersorneqartussanngorlutik.

b) Ilinniarnermut atatillugu taarsigassarsiat

Mio. kr.	2018	2019	2020
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	76	81	81
Ukiumi nikerarnerit			
Taarsigassarsiarititat	17	16	14
Erniat	1	1	1
Akilersuut	-9	-10	-10
Nalikilliliinerit	-4	-7	-7
Ukiumi nikerarnerit katillugit	5	0	-2
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	81	81	79

c) Kommuninut taarsigassarsiarititat

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	0	0	0
Ukiumi nikerarnerit			
Taarsigassarsiarititat	0	0	0
Akilersuut	0	0	0
Ukiumi nikerarnerit katillugit	0	0	0
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	0	0	0

Taarsigassarsiarititat allat katillugit

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	168	171	177
Ukiumi nikerarnerit	3	6	-2
Ukiup naanerani taarsigassarsiarititat allat	171	177	175

Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsiaritinneqar-tut katillugit

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	923	845	769
Ukiumi nikerarnerit	-77	-76	-111
Ukiup naanerani taarsigassarsiarititat allat	845	769	658

12 ALLANUT TAARSIGASSARSITITSINERIT

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	13	5	5
Ukiumi nikerarnerit			
Taarsigassarsiarititat	-8	0	0
Akilersuut	0	0	0
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-8	0	0
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	5	5	5

13 SULIFFEQARFINNIT ATTUUMASSUTILINNIT PISSARSIASSAT					
Mio. kr.		2018	2019		2020
Nukissiorfiit		-25	3		0
Mittarfeqarfiit		68	84		107
Suliffeqarfinnut akiligassat katillugit		44	87		107

14 PAPPAAQQAT NALILLIT ANINGAASALLU UNINNGASUUTIT					
Mio. kr.		2018	2019		2020
Aningaaserivinni karsimilu uninngasuutit:		454	592		708
Pappiaqqat nalillit, pissarsiarinerani akiusoq		1.897	733		540
<i>Allassimasutut nalinga</i>		1.827	705		521
<i>Pappiaqqanik niueqatigiiffimmi naligitat 31.12-imi</i>		1.898	740		541
Aningaasat uninngasuutit katillugit		2.350	1.325		1.248

15 NAMMINERISAMIK ANINGAASAATIT					
Mio. kr.		2018	2019		2020
Ukiup aallartinnerani		6.392	6.119		7.532
INI-p taarsigassarsiarititaasa aaqqiiffigineri		7	6		3
Illuut A/S-imut taarsigassarsititsinerit nalunaarneqartut		-158	0		0
Nukissiorfiit atuinikinnerussutaasa nalunaarsornerat					
IST 2018 Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissutinik Aningaasaateqarfimmut nuussat		-211	-204		-115
Kalaallit Airports-imut aningaasaliinissanut Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliinernut Aningaasaateqarfimmit atorneqartut		0	838		0
Ukiumi ingerlatsinermi angusat		90	773		-192
Ukiup naanerani		6.119	7.532		7.228

16 SANAARTUGASSANUT ILUARSAGASSANULLU ANINGAASAATEQARFIK 2020						
Mio. kr.		Ukiup aallartinnerani	Aningaasali-issutit	Atuineq	Allanngueq	Ukiup naanerani
Sanaartukkat		1.224	414	-548	-134	1.089
Ukiup aallartinnerani iluarsii-nerit		0	0	0	0	0
Sanaartornissanut neriorsui-nerit		68	-93	20	-73	-5
Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik katillugit		1.292	321	528	-207	1.084

17 PIFFISSAQ UNGASINNERUSOQ EQQARSAATIGALUGU ANINGAASALIISSUTEQARNISSAMUT ANINGAASAATEQARFIK

Mio. kr.	2019	2020
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	634	0
2017-imi IST-mut nuussat	204	0
2018-imi IST-mut nuussat	0	115
Ukiumi akileraarfiusumi 2019-imi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut	0	4
Ukiumi akileraarfiusumi 2020-mi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut	0	12
Kalaallit Airports Holding A/S-imut aningaasaliineq	-838	0
Ukiup naanerani uninngasuutit	0	131

Mittarfiliortiternermi killiffik pillugu sukumiinerusumik nassuiaammut tunngatillugu Kalaallit Airports Holding A/S-imut ukiumoortumik nalunaarusiaq innersuussutigineqassaaq.

18 AATSITASSANUT ANINGAASAATEQARFIK

Mio. kr.	2019	2020
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	0	0
Aatsitassanut aningaasaateqarfimmut aningaasaliineq	0	8
Ukiup naanerani uninngasuutit	0	8

19 UKIUT AKORNANNI NUUSSINERIT ALLAT

	Ukiup aallar- tinnerani	Allanngor- tineqartut	Ukiup naane- rani
Inatsisartut Siulittaasoqarfiat	1	0	1
Aningaasaqarneq	32	-21	11
Nunanut allanut tunngasut Nukissiornerlu	0	1	1
Isumaginninnermut tunngasut	29	-16	13
Peqqissuseq	7	14	21
Ilinniartitaaneq kulturilu	10	4	14
Aalisarneq piniarnerlu	13	4	17
Inuussutissarsiorneq	6	1	7
Aatsitassat	8	4	12
Inissiat Attaveqaatillu	24	0	24
Pinngortitaq avatangiisillu	50	7	57
Immikkoortitat katillugit	180	-2	178

20 AKIITSUT SIVISUUMIK AKILERSUGASSAT

Mio. kr.	2018	2019	2020
Akiitsut sivisuumik taarsersugassat ukiup naalernerani	470	166	143
Ukiumi akilersorneqartut	-304	-23	-24
Akiitsut sivisuumik taarsersugassat ukiup naalernerani	166	143	119

21 SULIFFEQARFIIT NAMMINERSORTITAT

Mio. kr.	2018	2019	2020
Ukiup aallartinnerani immikkoortitat Nukissiorfiit	65	23	5
Atuineruffigisat(-)/Atuinikinneruffigisat, takuuk Nukissiorfiit naatsorsuutaat	-42	-17	-104
Ukiup naanerani immikkoortitat Nukissiorfiit	23	5	-99

Immikkoortitsinerit tamakku Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaanni 0-mik naleqartillugit ilanngunneqassapput. Atuineq Nukissiorfiit ukiumoortumik naatsorsuutaanni atuarneqarsinnaapput.

22 AATSITASSANIT ISERTITAT

Mio. kr.	2018	2019	2020
Isertitassatut nalunaarsukkat naapertorlugit isertitat	-7	-8	0
Kalaallit Nunaanni akileraarnermit isertitat	-1	0	0
Ingerlatseqatigiiffinnik il.il piginneqataanermit isertitat	0	0	0
Kalaallit Nunaanni iluanaarutinit akileraarutinit isertitat	0	0	0
Isertitanut nassuiaat naapertorlugu isertitat katillugit	-8	-8	0

Aatsitassanit isertitat Kalaallit Nunaanni Namminersorneq pillugu inatsit nr. 473, 12. juni 2009-meersumi kapitali 3 naapertorlugu kisinneqarput. Oqaatigineqassaaq Kalaallit Nunaanni akileraartarnermit isertitat 2020-mut tunngasut aatsaat august 2021-mi kisinneqarsinnaalissammata. Taamaattumik taakku isertitat aatsaat ukiup tullianut Nunatta Karsiata Naatsorsuutinit allakkianut ilanngunneqassapput.

PISUSSA AFFIORATARSINNAASUT

Nunatta Karsia ulloq 31. december 2020 aallartiffigalugu imatut akiliussiniarluni neriorsuutiniq qularnaveeqqusiinnernillu tunniussisimavoq:

Grønlandsbanken A/S-imut, Bank Nordik A/S-imut aamma Vestnorden Fonden-imut qularnaveeqqusiissutiniq qularnaveeqqusiinnernillu tunniussisoqarsimavoq. Qularnaveeqqusiissutiniq tunniunneqartunut taarsigassarsisimasuniit sillimmasiissutaasunik assigiinngitsunik tigusaqartoqarsimavoq.

2012 tikillugu nunami inuussutissarsiortut taarsigassarsiaannut qularnaveeqqusiisoqartarpoq, taamatutaaq takornariartitsinermik inuussutissarsiutilinnut aamma nunami inuussutissarsiutilinnut inuussutissarsiutiniq siuarsaanermut. Taarsigassarsiarpassuarnut qularnaveeqqusiisoqartarpoq taamatutaaq ilaatigut suliffeqarfinnut namminersortut pigisaannut, angallatit atorlugit suliffeqarfinnut, sanaartornermik suliallit suliffeqarfiutaannut, cafee-nut allanullu. Taarsigassarsianut sivilunerpaamik ukiut 10-t akilersugassanut qularnaveeqqusiisoqarsinnaasarsimavoq. 2020-mi taarsigassarsianut sinneruttunut akiitsut sinneruttut 14 mio. kr.-nit missaanniipput.

Namminersorlutik Oqartussat ukiup ataasiinnaap ingerlanerani nunalerinermik inuussutissarsiutilinnut nerukkaatissanik suliareriigaanngitsunik pisinissanut qularnaveeqqusiinnaapput, taakkulu ukiup nikinnerani nutarterneqartarput. Grønlandsbankenimut qularnaveeqqusiinerit 3,5 mio. kr.-inik nalillit tunniunneqarsimapput.

Grønlandsbankenimut Namminersorlutik Oqartussat aqutugalugit ilinniartut taarsigassarsiaannut katilugit 0,1 mio. kr.-inik qularnaveeqqusiisoqarsimavoq. Grønlandsbankenip ilinniartunut taarsigassarsiat Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit aqutsineranut atatillugu tamatumunnga 79,3 mio. kr.-inik sillimmasiinissamut immikkoortitsisoqarsimavoq. Aningaasat aningaasanut taarsigassarsiaritinneqartunut naapertuupput.

Grønlandsbanken A/S-imi aningaasanik pilersuinissamut akiligassarsisinnaatitsisoqarpoq KNI Pilersuisoq A/S-mut 45 mio. kr.-inik. Tamakku qaavisigut periarfissaqarpoq, taamaasiornissamut pisariaqartitsisoqasappat sulit 7 mio. kr.-inik atugassiisoqarsinnaavoq.

Namminersorlutik Oqartussat suliassarivaat Kalaallit Nunaani Landsrådimut, Inatsisartunut aamma Naalakkersuisunut sivilisuumik ilaasortaasimasunut soraarnerussutisiaqartitsinissamut pisussaaffik.

Ingerlatseqatigiiffiit namminersortitat arlallit aamma KNR nunatta karsianit aningaasatigut atuisinnaati-taanerat Namminersorlutik Oqartussanit piginnaatitsissutigineqarsimavoq. Aningaasanut inatsimmi konto llanngaasariikkanik ernialiussat naapertorlugi aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussani tigusiinnaati-taaneq takuneqarsinnaavoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut namminersortitanut tunngatillugu pisussaaffittut isumaqatigiissutaasimasut pil-lugit, innersuussisoqasaaq naatsorsuutiniq immikkut ittumik saqqummiunneqartunut.

NAATSORSUUSERINERMI SULERIAASEQ ATORNEQARTOQ

ATAATSIMUT

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanni Inatsisartut aningaasaliissutaattaq tamarmik ilaapput. Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq aamma Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il. il. pillugit nalunaarut nr. 8, 27 februar 1995-imeersoq naapertorlugit naatsorsuusiortoqarpoq.

Naatsorsuutini ukioq qaammatsiutit malillugit aningaasaliiffiusimasoq aallaavigineqartarpoq. Ukiumut pineqartumut piffissaq ilasiffiususaaq ilanngunneqarsimavoq. Qaammattini taakkunani marluusuni ukiumi aningaasaliiffiusumi aningaasartuutaasimasut isertitaasimasullu nalunaarsorneqarsinnaasarput, ukiup aningaasaliiffiusup naannginnerani nioqqutissat sullissinerillu pisiarineqarsimasut imaluunniit pisassarisat akiitsulluunniit tiguneqarsimatillugit.

Naatsorsuutini kisitsisit tamarmik mio. kr.-ninet akunnaallisinneqarput ilanngussamilu 1.000 kr.-inut akunnaallisinneqarlutik. Akunnaalliiinerup kingunerisaanik nikingassuteqalaartoqarsinnaavoq.

NAATSORSUUTINI ANGUSAT

Ingerlatsinermi angusat

Ingerlatsinermi angusani Namminersorlutik Oqartussani ingerlatsinermit sanaartornermullu aningaasartuutit ilanngaatageregereerlugit isertitatigut angusat saqqummersinneqarput.

Ingerlatsinermi angusat taamaasillutik pisortat suliffeqarfiini allani periutsit aamma suliffeqarfiit namminersortut periusaat assigalugit saqqummersinneqartarput.

IST-mi angusat

IST-imi angusat (Ingerlatsineq, Sanaartorneq Taarsigassarsiarititallu) Namminersorlutik Oqartussat ukiumi taarsigassarsiarititaat naleqqussariarlugit ingerlatsinermi angusat saqqummersinneqartarput, tassani taarsigassarsiarititaat annertuseriarnerat Namminersorlutik Oqartussat aningaasartuutaatut isigineqartarlutik akilersukkallu isertitatut isigineqartarlutik.

IS-imi angusat

IS-imi angusat (Ingerlatsineq, Sanaartorneq) aqqutigalugit IST-imi angusat imminut akilersinnaasunut taarsigassarsiarititaat (soorlu erngup nukinga atorlugu nukissiorfiit atuisut aqqutigalugit akilersorneqartussat) naleqqussareerlugit taarsigassarsiarititaat takutinneqartarput. Tassani taarsigassarsiarititaat annertuseriarnerat isertitaasarput (aningasat IST-imi angusani aningaasartuutit nalunaarsorneqarsimasut taarserneqartut) aammalu aningaasartuutit (aningasat IST-imi angusani isertitatut nalunaarsorneqarsimasut taarserneqartut).

INGERLATSINERMUT ANINGAASARTUUTIT ISERTITALLU

Aningaasartuutit isertitallu nioqqutissanik pisinermut sullissinernullu tunngassuteqartut pisinnaatitaaffimmik pissarsinermik tunngaveqarluni suleriaaseq naapertorlugu nioqqutissat sullissinertilluunniit tunniunneqareernerisigut nalunaarsorneqartarput. Aningaasartuutininut isertitanullu allanut tunngatillugu nalingi naatsorsorneqarsinnaatillugit kingusinnerpaamillu ulloq akiliiffissaq eqqorlugu nalunaarsorneqarsinnaasarput.

Ukiumi aningaasaliiffiusumi nunatta karsianut annertuumik piumasaqaateqartoqartillugu nalunaarsuiffissarlu nallertinnagu pineqartut eqqortumik naatsorsorneqarsinnaatinnagit akiligassat ukiumut aningaasartuuteqarfiusumut missingiineq allaavigalugu aningaasartuutininut kontumut nalunaarsorneqartarput. Tamatuma kingorna naqqiisoqartarpoq aningaasanut inatsiseqarfiusumi naatsorsoqqissaareernerisigut inissillugit.

Naatsorsuutini suliaqarnermi tamakkiisumik kontulersuisarnermi periuseq atorneqartarpoq tamatumalu kingunerisaanik aningaasartuutit isertitallu immikkoortillugit immikkut kontulerlugit nalunaarsorneqartarput. Tassani namminersorlutik oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortitat pineqanngillat.

AKILERAARUTITIGUT ISERTITAT

Ukiumi naatsorsuorsiofiusumi akileraarutitigut ingerlaavartumik isertitaasartut

1. Akileraarutit A-t qaammatikkaartumik isertitatut nalunaarsorneqartarput sulisitsisut akileraarutitut A-nut nassuiaataat naapertorlugit. Nassuiaatinik tigusaqartoqarsimatinnagu akileraartarnermut oqartussaasut missingiisarput. Akileraarutit A-t missingerneqarsimasut eqqortumillu nassuiarneqarsimasut nuna tamakkerlugu akileraarutitigut isertitanut ingerlaavartumik nalunaarsorneqartarput. Ukiq naatsorsuorsiofiusoq pillugu nassuiaatit ukiullu naatsorsuorsiofissap tulliani januaarimi tiguneqarsimasut nuna tamakkerlugu akileraarutitigut isertitat naatsorsornerinut ilanngunneqartarput.
2. Akileraarutit B-t piffissakkaartumik (qaammatit 10-t) Akileraarutit B-t naligiissarneqarsimasut aallaavigalugit isertitatut nalunaarsorneqartarput.
3. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat, pissarsianit akileraarutit royaltulu aqqutigalugu akileraarutit naligiissarinikkut isertitatut nalunaarsorneqartarput.

Ukiut siuliini akileraarutitigut isertitaasimasut ingerlaavartumik nalimassarneqartarneri

1. Akileraarutit ingerlaavartumik isertitatut nalunaarsorneqartartut (takuuk imm. 1 aamma 2) aammalu naammassillugit naligiissarinerit assigiinngissutaat ukiumi akileraarutaasussat naatsorsorneqarfiani akileraartartumullu naligiissarinerit pereernerisigut iluarsiiqqineqartarput.
2. Tamatuma kingorna isertitanut akileraarutaasussanut allannguutit (annertusiinerit/appaanerit) ukiumi allanngortitsiviusumi naqqinneqartarput.

Akileraarutitigut akitsuutitigullu annaasanik isumakkeerinninnerit immikkoortitsinerillur

Akileraarutitut akitsuutinullu akiitsut aallarteqqissinnaanissamut periarfissaqalersillugu akileraarutit aqutsineq pillugu Inatsisartut Inatsisaat naapertorlugu periarfissaaruttoqartillugu nalikillilerneqartarput. Tassani qamutitut motoorilinnut akitsuutinut aamma aningasanoorluni pinnguaatinut akitsuutinut immikkut maleruagassaqqarpoq. Akiliisinnajunnaarnikkut aamma toqusoqarsimatillugu akiitsuulersut annaasat paasineqartarneri malillugit isumakkeerinnittoqartarpoq. Piffissap sivilisijaap atortariaqartarnerata kingunerisaanik akileraarutit periutsit makku atorlugit piffissalersorneqartarput:

Akileraarutitigut akiitsut annaasat immikkoortiterneqartarnerat

Toqqanartumik akileraarutaasartut eqqarsaatigalugit akileraarutitigut akiitsut akilerneqarnissanut piffissakkarlugit naatsorsorneqartarput annaasatullu immikkoortinneqartarnerinut missingiisarnerit makku malillugit:

Ukiq	Ukiunit 4-nit pisoqaane- rusut nalikil- lilerneqarsi- manngitsullu	-4	-3	-2	-1	Ukiq naat- sorsuorsio- fiusoq
Immikkoortit- sisarnermi aki- gitinneqartoq	100 %	75 %	50 %	30 %	15%	7,5%

Procentingorlugit kisitsisit toqqarneqarsimasut aqqutigalugit takuneqarsinnaasarpoq aningaasat piasat sivitsoriartortillugu akilersinniarnissaat ajornarsiartuinnartartoq tassanilu akiliisitsiniartarnermi atortut akiligassat qanoq pisoqaatigineri takussusiisnaaneri killeqarmata. Immikkoortinneqartut aqqutigalugit akileraarutitut akiligassat nalikilliliinissanut missingiinerit takuneqarsinnaasarput.

SANAARTORNERMI ANINGAASARTUUTIT

1. januar 2000 aallartiffigalugu missingersuutitigut teknikkkut sanaartugassanut iluarsagassanullu aningaasaateqarfimmik pilersitsisoqarpoq. Sanaartugassanut iluarsagassanullu siunertanut aningaasaliisutit tamarmik suliniutinut ataasiakkaanut tunngassuteqartut aningaasaateqarfimmut tunniunneqarput. Taamaattumik aningaasaliisutit angusat naatsorsorneqarneranni tamakkiisumik aningasartuutitut nalunaarsorneqarsimapput.

TAARSIGASSARSIARITITAT

Aningaasat pissarsiassat arlallit allannguutaat nunatta karsiata IST-inernerani (Ingerlatsineq, sanaartorneq Taarsigassarsisitsinerillu inernerini) ilapput. Taamatuttaaq namminersorlutik oqartussat aktiat pisiaat tunisaallu IST-inerani ilaasarput.

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa nunatta karsia aqqutigalugu tiguisinnaatitaanermut piginnaatinneqarneri IST-inernerini ilaaneq ajorput.

PIGISAT NALILLIT AKIITSULLU

Pigisat nalillit pisarsiarinerini akii naapertorlugit ilanngunneqartarput. Akiitsut nalit aalajangersimasut aallaavigalugit ilanngunneqartarput.

Namminersorlutik Oqartussat, kommunit pisortallu suliffeqarfiutaannut tunngatillugu akiliisitsiniartarneq 2008-miit Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit qitiusumik ingerlanneqalerpoq. Tamakku "pissarsiassat allat" illuatungaatigullu "akiitsut piffissami sivikitsumi akiligassat"-inut kontererlugit ilanngunneqartarput.

IMMIKKOORTITSISARNERMUT TUNNGAVIGINEQARTUT

Annaasaqarnissaq pinngitsoortinniarlugu periutsit makku atorlugit immikkoortitsisoqartarpoq:

Ineqarnermut tapiissutinut taarsigassarsiat, akiligassiisutiviit/aallaaviatigut taarsigassarsiat illunut anaasaqaataasussanut ukiut 2-t kingumut qiviarluni nutaamillu piginnittoqalersimatinnagu, iluarsaassinerit aserfallatsaaliinerilluunniit aallartinneqartut.

Ineqarnermut tapiissutinut taarsigassarsiaritit, pisassat allat - immikkoortinneqartarput akiligassat ukiup ataatsip ingerlanerani akilerneqarsimatinnagit. Akiligassallit akiitsutik taarsigassarsiannorlugit 1999-imiilli allanngortissinnaalerpaat. Ineqarnermut tapiissutinut akiligassat ukiumut marloriarluni akilerneqartartussaapput, taarsigassarsiallu qaammatikkaartumik akilersorneqartartussaallutik. Akilersugasat akilerneqarsimatinnagit akiligassiisutiviit immikkoortitaqarneq ajorput taamaallaalli akiligassat akilerneqartussat immikkoortinneqartarlutik.

Akiligassaqaqarfinnut assigiinngitsunut akiitsut tassunga ilanngullugit ilinniagaqarnermi inuussutissarsiutinullu tapersiisarfikkut taarsigassarsiat eqqarsaatigalugit immikkoortitsisoqarneq ajorpoq, akiitsut kontut pingaarnerit aqqutigalugit isumakkeerneqartarmata, akiligassat namminersorlutik oqartussat akiliisitsiniartarfiaatigoorlugit akiligassanngortinneqartarmata, tamannalu akileeqqusigaluarnerit ingerlanneqa-reernerisigut pisarluni.

SULIFFEQARFIIT NAMMINERSORTITAT

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortitat ilanngaasereerluni aningaasaliissutinut naapertuuttumik naatsorsuutitik tunniussisarput.

Ilanngaasereerluni aningaasaliissutit nunatta karsiata naatsorsuutaani aningaasartuutitut nalunaarsorneqartarput.

Suliffeqarfiit ilaat Nunatta Karsianit tiguisinnaanermut pisinnaatitaaffilerneqarnikkuupput uungalu tunngatillugu aningaasanik isumannaagassallittut nalunaarsorneqartarlutik.

Tamatuma saniatigut suliffeqarfiit ilaat Namminersorlutik Oqartussanut akiitsoqarput, tamakkulu nunatta karsiani pissarsiassat akiitsullu sivisuumik piffissalikkatut nalunaarsorneqartarlutik.

Suliffeqarfiit namminersortitat Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa namminersortitat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 25, 26. november 1998-imeersoq naapertorlugu naatsorsuusiortarput.

NAATSORSUERIAATSIT ATORNEQARTUT ALLANNGORTINNERI

Naatsorsueriaatsit ator neqartut ukiumiit ukiumut allamut allanngortinnerisigut ukiup siuliini naatsorsuutit sunniutaat aallaqqaammut naligitinneqartut iluarsii figinerisigut nalunaarsorneqartarput. Taamatut naqqiinerit nunatta karsiata naatsorsuutaani allakkiami nassuiaataasumi ersarissarneqartarput.

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND